

Службен весник

на Република Македонија

Број 53

11 април 2013, четврток

година LXIX

www.slvesnik.com.mk

contact@slvesnik.com.mk

СОДРЖИНА

	Стр.		Стр.
1190. Одлука за верификација на мандатот на пратеник во Собранието на Република Македонија	2	1197. Одлука за користење на средствата од концесискиот надоместок за користење на аеродромите во Република Македонија за 2012 година.....	3
1191. Одлука за изменување на Одлуката за избор на шеф, членови и заменици членови на делегацијата на Собранието на Република Македонија во Парламентарното собрание на Северно атлантската договорна организација (ПС НАТО).....	2	1198. Закон за безбедност и здравје при работа (пречистен текст)	4
1192. Одлука за избор на еден член на Советот на јавните обвинители на Република Македонија	2	1199. Закон за пензиското и инвалидското осигурување (пречистен текст)...	16
1193. Одлука за именување член на Државната комисија за спречување на корупцијата.....	2	1200. Исправка на Законот за изменување и дополнување на Законот за постапување со бесправно изградени објекти.....	48
1194. Одлука за одобрување на Годишната програма за работа и развој на Агенцијата за регулирање на железничкиот сектор за 2013 година	3	1201. Одлука за престанок и за давање на трајно користење на движни ствари на Националната установа Спомен кука на Тодор Проески во Крушево	48
1195. Одлука за давање согласност на Предлогот на годишната програма за работа и развој на Агенцијата за цивилно воздухопловство за 2013 година.....	3	1202. Одлука за престанок и за давање на трајно користење на движни ствари на Природно-математичкиот факултет во состав на Државниот универзитет во Тетово	57
1196. Одлука за давање согласност на Предлогот на годишниот финансиски план на Агенцијата за цивилно воздухопловство за 2013 година.....	3	1203. Одлука за престанок и за давање на трајно користење на движни ствари на Државен универзитет во Тетово.....	58
		1204. Одлука за дополнување на Одлуката за начинот и постапката при распределба на стоки во рамките на тарифни квоти.....	63

	Стр.		
1205. Одлука за поништување на постапката за доделување на концесии за експлоатација на минерални сировини по јавен повик за доделување на концесии за експлоатација на минерални сировини	63	1209. Решение за именување в.д.директор на Агенцијата за млади и спорт ...	64
1206. Одлука за давање согласност на Решението за отстапување на одземени предмети со правосилна одлука на Министерство за труд и социјална политика.....	64	1210. Правилник за начинот, видот и висината на субвенциите.....	65
1207. Одлука за еднострано времено укинување на визите за краткорочен престој за државјаните на Тајван	64	1211. Правилник за изменување на Правилникот за општи и посебни барања за безбедност на храната за животни	76
1208. Решение за разрешување од должноста директор на Агенцијата за млади и спорт	64	1212. Наредба за изменување на Наредбата за извршување на ветеринарните мерки и контроли за заштита на јавното здравство од контаминенти или резидуи кои се пренесуваат од животните или производите од животинско потекло во 2013 година	79
		1213. Одлука за утврдување на продажна цена на природен гас за месец април од 2013 година.....	79
		1214. Објава за стапката на трошоците на живот и платите за месец март 2013 година.....	79
		Огласен дел	1-80

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

1190.

Врз основа на членот 153 од Изборниот законик („Службен весник на Република Македонија“ број 40/2006, 136/2008, 44/11, 51/11, 142/12, 31/13 и 34/13) и членот 13 од Деловникот на Собранието на Република Македонија, Собранието на Република Македонија, на седницата одржана на 10 април 2013 година, донесе

О Д Л У К А ЗА ВЕРИФИКАЦИЈА НА МАНДАТОТ НА ПРАТЕНИК ВО СОБРАНИЕТО НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

I. Се верифицира мандатот на пратеникот - Јулијета Марку.
II. Оваа одлука влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Бр. 07 - 1506/1
10 април 2013 година
Скопје

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

1191.

Врз основа на членот 68 став 2 од Уставот на Република Македонија и членовите 2 и 7 од Одлуката за основање делегации, пратенички групи и други облици на остварување на меѓународна соработка на Собранието на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ број 91/11), Собранието на Република Македонија, на седницата одржана на 10 април 2013 година, донесе

О Д Л У К А ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ОДЛУКАТА ЗА ИЗБОР НА ШЕФ, ЧЛЕНОВИ И ЗАМЕНИЦИ ЧЛЕНОВИ НА ДЕ- ЛЕГАЦИЈАТА НА СОБРАНИЕТО НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ВО ПАРЛАМЕНТАРНОТО СОБРА- НИЕ НА СЕВЕРНО АТЛАНТСКАТА ДОГОВОРНА ОРГАНИЗАЦИЈА (ПС НАТО)

1. Во Одлуката за избор на шеф, членови и заменици членови на Делегацијата на Собранието на Република Македонија во Парламентарното собрание на Северно атлантската договорна организација (ПС НАТО),

Стр.

(„Службен весник на Република Македонија“ број 94/11, 103/11 и 129/11), во точката 1 под а) за шеф на Делегацијата зборовите: „Талат Цафери“ се заменуваат со зборовите: „Ермира Мехмети“.

2. Оваа одлука влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Бр. 07 - 1507/1
10 април 2013 година
Скопје

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

1192.

Врз основа на членот 6 алинеја 5 од Законот за Советот на јавните обвинители на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ број 150/2007 и 100/11), Собранието на Република Македонија, на седницата одржана на 10 април 2013 година, донесе

О Д Л У К А ЗА ИЗБОР НА ЕДЕН ЧЛЕН НА СОВЕТОТ НА ЈАВНИ- ТЕ ОБВИНИТЕЛИ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

I. За член на Советот на јавните обвинители на Република Македонија се избира:
- Дилавер Бектеши, дипломиран правник од с. Серица-Осломеј.

II. Оваа одлука влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Бр. 07 - 1508/1
10 април 2013 година
Скопје

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

1193.

Врз основа на членовите 48 став 1 и 48-г став 2 од Законот за спречување на корупцијата („Службен весник на Република Македонија“ број 28/2002, 46/2004, 126/2006, 10/2008, 161/2008 и 145/10), Собранието на Република Македонија, на седницата одржана на 10 април 2013 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ИМЕНУВАЊЕ ЧЛЕН НА ДРЖАВНАТА КОМИСИЈА ЗА СПРЕЧУВАЊЕ НА КОРУПЦИЈАТА

I. За член на Државната комисија за спречување на корупцијата се именува

- проф. д-р Горѓи Сламков, доктор по правни науки од Стојаково, Богданци.

II. Оваа одлука влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Бр. 07 - 1509/1
10 април 2013 година
Скопје

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

1194.

Врз основа на членот 109 ставови (1), (2) и (3) од Законот за железничкиот систем ("Службен весник на Република Македонија" број 48/10, 23/11, 80/12 и 155/12), Собранието на Република Македонија, на седницата одржана на 10 април 2013 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ОДОБРУВАЊЕ НА ГОДИШНАТА ПРОГРАМА ЗА РАБОТА И РАЗВОЈ НА АГЕНЦИЈАТА ЗА РЕГУЛИРАЊЕ НА ЖЕЛЕЗНИЧКИОТ СЕКТОР ЗА 2013 ГОДИНА

Член 1

Собранието на Република Македонија ја одобрува Годишната програма за работа и развој на Агенцијата за регулирање на железничкиот сектор за 2013 година.

Член 2

Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Бр. 07 - 1528/1
10 април 2013 година
Скопје

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

1195.

Врз основа на членот 13 од Законот за воздухопловство („Службен весник на Република Македонија" број 14/2006, 24/2007, 103/2008, 67/10, 24/12, 80/12 и 155/12), Собранието на Република Македонија, на седницата одржана на 10 април 2013 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ДАВАЊЕ СОГЛАСНОСТ НА ПРЕДЛОГОТ НА ГОДИШНАТА ПРОГРАМА ЗА РАБОТА И РАЗВОЈ НА АГЕНЦИЈАТА ЗА ЦИВИЛНО ВОЗДУХОПЛОВСТВО ЗА 2013 ГОДИНА

Член 1

Собранието на Република Македонија дава согласност на Предлогот на годишната програма за работа и развој на Агенцијата за цивилно воздухопловство за 2013 година.

Член 2

Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Бр. 07 - 1529/1
10 април 2013 година
Скопје

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

1196.

Врз основа на членот 13 од Законот за воздухопловство („Службен весник на Република Македонија" број 14/2006, 24/2007, 103/2008, 67/10, 24/12, 80/12 и 155/12), Собранието на Република Македонија, на седницата одржана на 10 април 2013 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ДАВАЊЕ СОГЛАСНОСТ НА ПРЕДЛОГОТ НА ГОДИШНИОТ ФИНАНСИСКИ ПЛАН НА АГЕНЦИЈАТА ЗА ЦИВИЛНО ВОЗДУХОПЛОВСТВО ЗА 2013 ГОДИНА

Член 1

Собранието на Република Македонија дава согласност на Предлогот на годишниот финансиски план на Агенцијата за цивилно воздухопловство за 2013 година.

Член 2

Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Бр. 07 - 1530/1
10 април 2013 година
Скопје

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

1197.

Врз основа на членот 12 став (7) од Законот за воздухопловство („Службен весник на Република Македонија" број 14/2006, 24/2007, 103/2008, 67/10, 24/2012, 80/2012 и 155/2012), Собранието на Република Македонија, на седницата одржана на 10 април 2013 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА КОРИСТЕЊЕ НА СРЕДСТВАТА ОД КОНЦЕСИСКИОТ НАДОМЕСТОК ЗА КОРИСТЕЊЕ НА АЕРОДРОМИТЕ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ЗА 2012 ГОДИНА

Член 1

Со оваа одлука се утврдува користењето на средствата од концесискиот надоместок за користење на аеродромите во Република Македонија за 2012 година.

Член 2

Средствата од концесискиот надоместок за користење на аеродромите во Република Македонија во износ од 3.000.000 денари се користат за финансирање на расходите на Агенцијата за цивилно воздухопловство за извршување на пропишаните надлежности во областите летачки операции, пловидбеност на воздухоплови и аеродроми и аеродромски услуги.

Член 3

Средствата од концесискиот надоместок за финансирање на Агенцијата, Министерството за финансии ги префрла на сметката на Агенцијата за цивилно воздухопловство.

Член 4

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе започне да се применува од 1 јули 2013 година.

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Бр. 07 - 1531/1
10 април 2013 година
Скопје

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОНОДАВНО-ПРАВНА КОМИСИЈА НА СОБРАНИЕТО НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

1198.

Врз основа на член 5 од Законот за безбедност и здравје при работа ("Службен весник на Република Македонија" бр. 25/13), Законодавно-правната комисија на Собранието на Република Македонија, на седницата одржана на 9 април 2013 година, го утврди Пречистениот текст на Законот за безбедност и здравје при работа.

Пречистениот текст на Законот за безбедност и здравје при работа ги опфаќа: Законот за безбедност и здравје при работа ("Службен весник на Република Македонија" бр. 92/07), Законот за изменување и дополнување на Законот за безбедност и здравје при работа ("Службен весник на Република Македонија" бр. 136/11), Законот за изменување и дополнување на Законот за безбедност и здравје при работа ("Службен весник на Република Македонија" бр. 23/13), Законот за изменување и дополнување на Законот за безбедност и здравје при работа ("Службен весник на Република Македонија" бр. 25/13), Одлука на Уставниот суд на Република Македонија, У.бр.255/2009 („Службен весник на Република Македонија“ бр.98/10), Одлука на Уставниот суд на Република Македонија, У.бр.160/2010 („Службен весник на Република Македонија“ бр.93/11) и Одлука на Уставниот суд на Република Македонија, У.бр.213/2011 („Службен весник на Република Македонија“ бр.60/12) во кои е означено времето на нивното влегување во сила и примена.

Бр.10-1373/21
10 април 2013 година
Скопје

Претседател
на Законодавно-правната комисија
на Собранието на Република
Македонија,
Благородна Дулиќ, с.р.

ЗАКОН ЗА БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЈЕ ПРИ РАБОТА (ПРЕЧИСТЕН ТЕКСТ)

1. ОСНОВНИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој закон се утврдуваат мерките за безбедност и здравје при работа, обврските на работодавачот и правата и обврските на вработените од областа на безбедноста и здравјето при работа, како и превентивните мерки против професионалните ризици, отстранувањето на ризичните фактори за несреќа, информирање, консултирање, обука на работниците и нивните претставници и нивно учество во планирањето и преземањето на мерки за безбедност и здравје при работа.

Член 1-а

Целта на овој закон е да се воведат мерки кои ќе поттикнат подобрување на безбедноста и здравјето при работа.

Член 2

(1) Одредбите од овој закон се применуваат во сите дејности на јавниот и приватниот сектор, за сите лица осигурени од повреда на работното место или професионалните болести според прописите за пензиското, инвалидското и здравственото осигурување и за сите други лица кои се вклучени во работните процеси.

(2) Одредбите од овој закон не се применуваат во дејностите доколку со посебен пропис е регулирана оваа материја (вооружените сили, полицијата, во некои посебни активности на силите за заштита и спасување),

во спротивно безбедноста и здравјето на вработените при работа кај овие дејности треба да се обезбедат, колку што е можно повеќе, според целите на овој закон.

(3) Укинат со Одлука на Уставниот суд на Република Македонија, У.бр.160/2010 („Службен весник на Република Македонија“ бр.93/11)

Член 3

Поимите кои се користат во овој закон го имаат следново значење:

- “Вработен” е лице вработено според договор за вработување и ангажирање на која било друга правна основа, самовработен, професионална земјоделска или друга дејност и лице кое извршува работа на работно место како дел од програма за обука;

- “Работодавач” е физичко или правно лице одговорно за работата и вработените кое ги користи услугите на вработен според договор за вработување, физичко или правно лице кое ги користи услугите на вработен на некоја друга правна основа, земјоделец или физичко лице кое, самостојно или со друг член на неговото домаќинство или семејство, извршува земјоделска или друга дејност, како негова единствена или главна професија и кој не вработува други лица;

- “Претставник на вработените за безбедност и здравје при работа” е лице избрано од страна на вработените да ги застапува нивните интереси во поглед на безбедноста и здравјето при работа пред работодавачот (во натамошниот текст: претставник);

- “Превентивни мерки” се сите мерки кои се преземаат или кои се планираат на сите нивоа на работа кај работодавачот, поради спречување или намалување на ризиците по безбедноста и здравјето при работа;

- “Работно место” е секое место наменето за извршување на работа лоцирана во просториите на работодавачот или во некоја привремена или подвижна работна локација до која вработениот има пристап во текот на неговата работа и која е под директна или индиректна контрола на работодавачот;

- “Работна средина” е простор во кој се извршува работата, работното место, условите за работа, работните процеси, социјалните односи, како и други влијанија на надворешната средина;

- “Средства за работа” се работни и помошни простории, опрема за работа, опрема за лична заштита, супстанции и препарати и секое друго средство кое се користи при работниот процес или е на друг начин поврзан со истиот;

- “Опрема за работа” е секоја машина, апарат, алат или друга опрема која се користи во работниот процес;

- “Ризик” е веројатност за настанување на повреда, заболувања или оштетување на здравјето на вработениот, како резултат на опасност при работа;

- “Изјава за безбедност” е документ кој ги опишува карактеристиките на работниот процес и содржи идентификација на опасностите и процена на ризикот за безбедноста и здравјето на работното место и пропишува соодветни мерки за заштита;

- “Стручно лице за безбедност при работа” е вработено стручно лице кај работодавачот назначено од него за извршување стручни задачи поврзани со безбедноста при работа (во натамошниот текст: стручно лице) и

- “Овластена здравствена установа” е здравствена установа во која се врши дејноста медицина на трудот согласно со прописите од областа на здравството, ангажирана од страна на работодавачот за спроведување на здравствена заштита при работа.

Член 4

(1) Владата на Република Македонија донесува Програма за безбедност и здравје при работа (во натамошниот текст: Програмата).

(2) Со Програмата се утврдува стратегијата за развој на безбедноста и здравјето при работа во врска со заштитата на животот, здравјето и работоспособноста на вработените и спречување на повреди при работа и професионални и други болести поврзани со работењето.

II. ОПШТИ ОБВРСКИ НА РАБОТОДАВАЧОТ

Член 5

(1) Работодавачот има обврска да обезбеди безбедност и здравје при работа за неговите вработени од секој аспект поврзан со работата. Во рамките на неговите обврски, работодавачот мора да презема мерки потребни за безбедност и здравје при работа на вработените, вклучувајќи заштита од професионални ризици, обезбедување информации и обука и обезбедување соодветна организација и потребни средства.

(2) Работодавачот има обврска да воведо такви заштитни мерки и да избере такви работни и производствени методи кои ќе го подобрат нивото на безбедноста и здравјето при работа, а ќе се вклучат во сите дејности на работодавачот и на сите нивоа на организацијата.

Член 6

(1) Обврските и работите на безбедноста и здравјето при работа утврдени во овој закон, работодавачот може да ги довери на овластени правни или физички лица, ако тој не е во можност или нема соодветни стручни вработени и техничка опременост таквите работи и обврски самостојно да ги извршува.

(2) Работодавачот е должен на овластени правни и физички лица да им ги даде сите потребни информации и податоци за големината на трговското друштво, установата и другите правни лица, ризиците кои ја загрозуваат безбедноста и здравјето на вработените, преземените активности за безбедност и здравје при работа за секое работно место и околината и друго.

(3) Овластените правни и физички лица ангажирани од страна на работодавачот се одговорни за извршувањето на договорените обврски.

(4) Ангажирањето на надлежни надворешни овластени правни или физички лица за извршување на стручните задачи во врска со безбедноста и здравјето при работа не го ослободуваат работодавачот од неговите одговорности во оваа област.

(5) Обврските на вработените на полето на безбедноста и здравјето при работа не влијаат врз начелото за одговорност на работодавачот.

Член 7

Овластените правни и физички лица кои ги ангажирал работодавачот, мора да соработуваат меѓусебно, како и со стручните лица за сите прашања сврзани со преентивната безбедност и здравјето при работа.

Член 8

Работодавачот е должен да планира мерки и средства за обезбедување развој и унапредување на безбедноста и здравјето при работа и за менување на постојните технолошки процеси со помалку опасни, односно со побезбедни процеси и да ги прилагоди мерките земајќи ги предвид променливите околности за подобрување на постојните состојби.

Член 9

Работодавачот ги спроведува мерките за безбедност и здравје при работа врз основа на следниве основни начела:

- избегнување на ризици,

- проценување на ризиците кои не можат да се избегнат,

- справување со ризиците на самиот почеток,

- прилагодување на работата кон поединецот, особено во однос на карактеристиките на работното место и работната средина и олеснување на монотоната работа и работата со претходно утврдено работно темпо,

- изборот на личната заштитна опрема,

- изборот на хемиски супстанции или препарати,

- изборот на работни и производни методи,

- спроведување на мерките потребни за одржување и зајакнување на здравјето,

- прилагодување кон техничко- технолошкиот напредок,

- замена на опасното со безопасно или помалку опасно,

- развивање на целосна безбедносна стратегија која опфаќа, технологија, организација на работа, работни услови, меѓучовечки односи и фактори кои влијаат врз работната средина,

- давање приоритет на колективните безбедносни мерки наспроти поединечните мерки и

- обезбедување на соодветни упатства и инструкции и известувања на вработените.

Член 10

Работодавачот мора работниот процес да го прилагоди кон способностите на вработените, при што работната средина и средствата за работа мора да бидат безбедни и безопасни по здравјето, земајќи ја предвид природата на работа.

Член 11

(1) Секој работодавач мора да изготви и спроведе изјава за безбедност за секое работно место, прецизирајќи го начинот, како и мерките кои треба да се преземат.

(2) Ако се променат условите или се појави нова опасност на работното место и во работната средина за која претходно е изготвена изјава, работодавачот мора да направи нова изјава за безбедност.

(3) Изјавата за безбедност се заснова врз идентификација на опасноста и процена на ризиците по безбедноста и здравјето на работното место и во работната средина на која се однесува изјавата за безбедност.

(4) Изјавата за безбедност на работното место се изготвува на македонски јазик и неговото кирилско писмо и на друг јазик којшто е службен јазик на подрачјето на општината.

(5) Начинот на изготвување на изјава за безбедност, нејзината содржина, како и податоците врз кои треба да се заснова процената на ризикот, ги пропишува со правилник министерот надлежен за работите од областа на трудот во согласност со министерот надлежен за работите од областа на здравството.

Член 12

(1) Работодавачот ја организира безбедноста и здравјето при работа во зависност од технолошкиот процес, со примена на научно-стручни методи и во согласност со современите достигнувања, при што стручните работи на безбедност ќе ги врши работник со стручна подготовка за безбедност при работа или друга стручна подготовка адекватна на технолошкиот процес на работодавачот, или ќе користи надворешни услуги од овластени правни или физички лица.

(2) Работодавачот е должен со колективен договор да го обезбеди остварувањето на правото на вработените непосредно или преку свој претставник, да учествуваат во утврдувањето на недостатоците и во подобрувањето на условите за работа и на работната средина кај работодавачот, при што ќе бидат вклучени сите актив-

ности на претпријатието или установата и на сите нивоа на организацијата.

Член 13

Работодавачот е должен при планирање, набавка на работна опрема и воведување на нова технологија, да се консултира и соработува со вработените и нивните претставници во однос на последиците и опасностите кои произлегуваат од изборот на работната опрема, заради нивното влијание по безбедноста и здравјето при работа, работните услови и работната околина.

Член 14

(1) Работодавачот мора да обезбеди пристапот до работните места изложени на специфична и сериозна опасност, да е дозволен само на оние вработени кои добиле посебни упатства за работа на таквите работни места.

(2) Работодавачот мора опремата за работа и средствата за работа да ги обезбеди со знаци за опасност и упатства за безбедна работа во согласност со посебен пропис.

Член 15

На локациите каде што работат два или повеќе работодавачи истовремено, тие мора да се договорат писмено за заедничките безбедносни и превентивни мерки кои треба да се преземат и да назначат стручно лице за спроведување на мерките за безбедност при работа.

Член 16

(1) Обезбедувањето на мерките за безбедност и здравје при работа не смее да претставува финансиска обврска за вработените.

(2) Нарушувањето на здравјето при работа не смее да влијае врз платата на вработените ниту да ја повреди нивната економска и општествена положба.

Член 17

Работодавачот мора да обезбеди мерки за безбедност и здравје при работа особено со:

- назначување на едно или повеќе стручни лица за безбедност при работа,
- ангажирање на овластена здравствена установа за вршење стручни задачи за здравје при работа,
- донесување на безбедносни мерки против пожар во согласност со посебни прописи,
- донесување мерки за прва помош и евакуација во случај на опасност,
- обука на вработените за безбедно извршување на работата врз основа на сопствена програма,
- обезбедување опрема за лична заштита за вработените и нејзината употреба, доколку преземените безбедносни мерки во работната средина не се доволни,
- вршење повремени прегледи и испитување на работната средина и опрема и
- следење на здравствената состојба на вработените.

Член 18

(1) Работодавачот за вршење на работите од областа на безбедноста при работа мора да назначи едно или повеќе стручни лица.

(2) Работодавачот ќе го одреди бројот, видот и степенот на стручно образование во согласност со членот 46 став (2) од овој закон, како и:

- организацијата,
- природата и обемот на работниот процес,
- бројот на вработените вклучени во работниот процес,
- бројот на работните смени и
- бројот на одделни работни единици.

(3) При извршувањето на стручни задачи кои се однесуваат на безбедноста при работа, стручните лица за безбедност, директно одговараат пред работодавачот.

(4) Работодавачот мора да му обезбеди услови (средства) за работа, потполна самостојност на стручното лице при извршувањето на неговите задачи во согласност со овој закон, мора да му дозволи соодветно време и пристап до сите потребни информации и да му овозможи обука и стручно усовршување.

(5) Стручното лице не смее да биде ставено во незавидна ситуација или да има неоправдани последици поради неговите активности поврзани со безбедноста и спречувањето на професионалните ризици.

Член 18-а

(1) Стручното усовршување на стручни лица за безбедност при работа се врши преку учество на обуки за стручно усовршување.

(2) Стручното усовршување го организираат и спроведуваат наставно-научни установи, државни органи, правни лица од областа на безбедност и здравје при работа (во понатамошниот текст: организатор), кои ги исполнуват следните услови да:

- имаат најмалку две лица кои спровеле и одржале најмалку три обуки од областа на безбедност при работа на национално и меѓународно ниво,
- имаат најмалку три години искуство во организирање на меѓународни и национални конференции од областа на безбедност при работа,
- имаат донесено годишна програма за спроведување на обуки од областа на безбедност при работа, која особено содржи облици на стручно усовршување, критериуми за утврдување на бодови според видот на обуките и времетраењето на обуките и
- имаат обезбедено просторија за одржување на обуките.

Член 18-б

(1) Организаторот на обуките поднесува писмено барање до министерот надлежен за работите од областа на трудот за добивање за одобрение спроведување на обуки за стручно усовршување на стручни лица за безбедност при работа.

(2) По поднесеното барање од став (1) на овој член, министерот надлежен за работите од областа на трудот во рок од 30 дена донесува решение за одобрување или одбивање на барањето.

(3) Министерот надлежен за работите од областа на трудот на предлог на Државниот инспекторат за труд, донесува решение за одземање на одобрението за спроведување на обуки за стручно усовршување на стручни лица за безбедност при работа доколку организаторот не ги спроведува обуките согласно програмата за спроведување на обуки од областа на безбедност при работа од член 18-а став (2) алинеја 3 од овој закон или доколку повеќе не ги исполнува условите предвидени во член 18-а став (2) алинеи 1 и 4 од овој закон.

(4) Против решението на министерот од ставовите (2) и (3) на овој член подносителот на барањето односно организаторот има право на жалба во рок од осум дена до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен.

Член 18-в

(1) Заради обезбедување на континуирано стручно усовршување во период од пет години стручните лица за безбедност при работа се должни да се стекнат со 100 бода преку учество во обуки за стручно усовршување.

(2) Учесството во обуките за стручно усовршување е активно, ако учесникот – стручното лице презентира сопствен труд во својство на предавач на обуката, и пасивно ако учесникот – стручното лице ја следи обуката во својство на слушател.

(3) Организаторот издава потврда за стекнатите бодови за учество на обуката за стручно усовршување.

(4) Начинот на бодувањето на активното и пасивното учество од став (2) на овој член и формата и образецот на потврдата од став (3) на овој член ги пропишува министерот надлежен за работите од областа на трудот.

Член 18 –г

(1) Организаторот е должен во рок од 15 дена по одржување на обуката во писмена форма да го информира Државниот инспекторат за труд за видот, времетраење и бројот на учесници на спроведената обука.

(2) Стучното лице е должно најдоцна до 31 март во тековната година да го извести Државниот инспекторат за труд за вкупниот број на бодови кои ги стекнало од учество на обуки за стручно усовршување во претходната година.

(3) За известувањето од став (2) на овој член Државниот инспекторат за труд води евиденција, која содржи име и презиме на стучното лице, број на уверение и стекнати бодови.

Член 19

(1) Примарни обврски на стучното лице се:

- советување на работодавачот за планирање, избор, купување и одржување на средствата за работа,
- советување на работодавачот за опремување на работното место и работната средина,
- изготвување на стручна основа за изјавата за безбедност,
- вршење на редовни и контролни прегледи на хемиските, физичките или биолошките ризици во работната средина,
- вршење на редовни и контролни прегледи и испитувања на работната опрема,
- вршење на внатрешен надзор над спроведувањето на мерките за безбедно извршување на работата,
- изработка на упатства за безбедно извршување на работата,
- следење и анализа на повредите поврзани со работењето, професионалните болести, идентификација на причините за истите и подготовка на извештаи за работодавачот, заедно со сите предложени безбедносни мерки и
- подготовка на програма и спроведување обуки на вработените за безбедно извршување на работата.

(2) Стучното лице може да ги врши задачите наведени во ставот (1) алинеи 3, 4, 5 и 9 на овој член, доколку ги исполнува условите од членот 46 на овој закон.

Член 20

Примарни задачи на овластената здравствена установа во зависност од видот на дејноста која ја врши работодавачот, како и од видот и нивото на ризикот од повреди или нарушување на здравјето при работа се:

- вршење превентивни здравствени прегледи на вработените во согласност со посебни прописи,
- обезбедување на медицински услуги за вработените со професионални болести,
- организирање и спроведување на обука за прва помош на вработените,
- утврдување и проучување на причините за инвалидност и професионални болести во врска со работењето и повреди при работа, предлагање на соодветни безбедносни мерки и мерки за лекување, учество во извршувањето на соодветна професионална рехабилитација и консултација за изборот на несоодветни работни задачи,
- давање предлози и мерки на работодавачот за заштита на здравјето на вработените кои се изложени на голема опасност од повреда или нарушување на здравјето,

- водење на евиденција и прибирање на податоци за здравјето на вработените во согласност со посебните прописи,

- учество во секоја процена на ризиците, безбедноста и здравјето на работното место и на работната средина и

- да ги запознава вработените со ризиците кои се поврзани со нивната работа, нивното работно место и вршење на едукација.

Член 21

Работите од членот 20 на овој закон се извршуваат од страна на здравствена установа во која се врши дејноста медицина на трудот согласно со прописите од областа на здравството, овластена од министерот надлежен за работите од областа на здравството.

Член 22

(1) Работодавачот мора да обезбеди здравствени прегледи за вработените најмалку на секои 24 месеца.

(2) Видот, начинот, обемот и ценовникот на здравствените прегледи на предлог на министерот надлежен за работите од областа на трудот, по претходно мислење од министерот надлежен за работите од областа на здравството, ги уредува Владата на Република Македонија.

(3) Висината на трошоците за здравствените прегледи, која ќе се определи во ценовникот, се утврдува врз основа на видот, начинот и обемот на вршење на здравствените прегледи.

(4) Овластената здравствена установа е должна да ги врши здравствените прегледи, согласно со видот, начинот, обемот и ценовникот од прописот од ставот (2) на овој член.

(5) Овластената здравствена установа е должна да ги врши здравствените прегледи согласно со стандарден минимум кој е задолжителен за сите систематски, претходни, насочени и периодични прегледи, кој се состои од:

- анамnestички податоци (работна анамнеза, главни тешкотии, сегашна болест, фамилијарна анамнеза, лична анамнеза, социјалноепидемиолошки податоци),
- статус по системи и антропометрија (телесна маса, телесна височина и индекс на телесна маса),
- основни лабораториски анализи, и тоа седиментација, крвна слика (еритроцити, хемоглобин, хематокрит, леукоцити, гликемија, холестерол, триглицериди,) урина шеќер, протеини, билирубин, уробилиноген, седимент,
- испитување на функцијата на видот (острина на видот за близина и далечина),
- аудиометрија,
- спироетрија,
- ЕКГ (12) одводи,
- радиофотографија на граден кош – по одлука на лекарот.

(6) Во зависност од проценката на ризикот на работното место и карактеристиките на дефинираните професионални штетности и опасности покрај стандардниот минимум се вршат и дополнителни прегледи од прописот од ставот (2) на овој член.

Член 23

(1) Работодавачот е должен да го извести органот на државната управа надлежен за работите на инспекцијата на трудот за започнување со вршење на дејноста, осум дена пред започнување со истата.

(2) Изведувачот на градежни објекти е должен пред започнување со градежните работи писмено да го извести органот на државната управа надлежен за работите на инспекцијата на трудот, за местото каде што ќе се изведуваат работите.

(3) Образецот за известување го пропишува министерот надлежен за работите од областа на трудот.

III. ДРУГИ ОБВРСКИ НА РАБОТОДАВАЧОТ

1. ЗАШТИТА ОД ПОЖАР, ЕВАКУАЦИЈА И СПАСУВАЊЕ

Член 24

(1) Работодавачот е должен во секој објект земајќи го предвид технолошкиот процес, материјалите кои се користат при работа, начинот на работа, складирање на материјалите, како и големината на објектот да преземе мерки да не настане пожар, а доколку настане да се намали на најмала можна мера опасноста по безбедноста и здравјето на вработените и другите присутни лица.

(2) Во зависност од природата на процесот на работа работодавачот е должен да организира и да обезбеди евакуација, спасување и прва помош во случај на извесна ситуација која може да ја загрози нивната безбедност и здравје (елементарна непогода, пожари, експлозии, испуштање на опасни материи над дозволената граница и слично) и да ги оспособи лицата кои ќе ја спроведуваат евакуацијата и спасувањето.

(3) На лицата кои се одредени да ја спроведат евакуацијата и спасувањето, гасењето на пожар и прва помош, работодавачот мора да им ја стави на располагање потребната опрема.

(4) Работодавачот е должен да утврди план за евакуација и спасување во случај на вонредна ситуација и со него да ги запознае сите вработени и врз основа на тој план мора да се спроведат практични вежби најмалку еднаш на две години.

(5) Работодавачот е должен да организира и обезбеди давање на прва помош на вработените во случај на повреди при работа или ненадејна болест до нивно упатување на лекување во здравствена установа.

(6) На секое работно место и во работни простории во кои истовремено работат до 20 вработени најмалку по еден од нив мора да биде оспособен и одреден за давање на прва помош, за гасење пожар, евакуација и спасување, а над овој број на секои 20 вработени најмалку уште по еден.

(7) Работодавачот треба да склучи договори со други правни субјекти специјализирани за давање услуги, особено во однос на давање на прва помош, итна медицинска помош, активности за евакуација и спасување и противпожарна заштита.

2. ИНФОРМИРАЊЕ НА РАБОТНИЦИТЕ

Член 25

(1) Работодавачот во најкраток можен рок мора да ги информира вработените за безбедно извршување на работата преку писмени известувања и упатства. Во исклучителни случаи, кога вработените се изложени на непосредна опасност по нивното здравје или живот, такви известувања и упатства треба да се пренесат и усно и во нив ќе се вклучат сите преземени мерки во однос на безбедноста при работа.

(2) Во случај на непосредна, сериозна и неизбежна опасност, работодавачот мора да им даде на вработените соодветни упатства за запирање на работата, брзо напуштање на работното место и евакуација на безбеден простор.

(3) Додека траат опасностите, работодавачот не смеа да ги задолжува вработените да извршуваат работни обврски.

(4) Кога еден или повеќе вработени го напуштиле работното место или опасната зона, заради непосредни или неизбежни опасности по нивната безбедност при работа, тие не смеат да бидат ставени на одговорност заради нивна реакција во вакви случаи.

(5) Работодавачот треба да обезбеди сите работници при сериозна или непосредна опасност по нивната безбедност или безбедноста на други лица и во случаи-

те кога не може да се контактира со стручното лице, да преземат соодветни мерки во рамките на своето знаење и техничките средства кои ги имаат на свое располагање, за да ги избегнат последиците од таквата опасност. Ваквото постапување не смее да ги доведе во ситуација да бидат ставени на одговорност, освен ако постапиле невнимателно и несовесно.

Член 26

(1) Работодавачот е должен да ги информира вработените и нивните претставници за секој вид на ризик за сите работни места, за безбедносните мерки потребни за контрола на ризиците и елиминирање на штетните последици, како и информации за вработените со посебни одговорности за прва помош, заштита од пожари и евакуација. Работодавачот мора да ги информира и вработените со договор за вработување на определено време, младите вработени, повозрасните вработени во согласност со Законот за работните односи и оние со намалена работна способност за резултатите од процената на ризиците и за мерките преземени од страна на работодавачот, заради обезбедување на нивната безбедност и здравје при работа.

(2) Работодавачот кој ги користи вработените на друг работодавач врз основа на договор, мора да им ги обезбеди сите инструкции, информации за ризиците по безбедноста и здравјето при работа, како и информации и за вработените со посебни одговорности за прва помош, заштита од пожар и евакуација на вработените.

(3) Во согласност со посебните прописи, работодавачот мора да истакне на работното место и на средствата за работа, посебни предупредувања и знаци за опасност, како и упатства за безбедност и здравје при работа.

Член 27

(1) Работодавачот мора да им дозволи на вработените или на нивните претставници да учествуваат во дискусијата за сите прашања кои се однесуваат на безбедноста и здравјето при работа во согласност со овој закон и други прописи кои се однесуваат за безбедноста и здравјето при работа.

(2) На вработените и на претставниците мора да им се презентира изјавата за безбедност, наведена во членот 3 алинеја 10 од овој закон, извештајот за безбедноста при работа и спроведените мерки за безбедност и евиденција наведена во членот 37 од овој закон.

(3) Синдикалната организација или собирот на вработените мора да се консултира за сите мерки кои можат да влијаат врз безбедноста и здравјето при работа, за назначувањето на стручното лице или овластеното правно или физичко лице за безбедност, за именување на овластена здравствена установа, за изјавата за безбедност, планирањето и организацијата на обуките и за информирањето на вработените.

3. ПРЕТСТАВНИК НА РАБОТНИЦИТЕ ЗА БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЈЕ ПРИ РАБОТА

Член 28

(1) Претставникот го избираат вработените од своите редови, на синдикален собир на мнозинскиот синдикат или на собир на вработени.

(2) Претставникот од ставот (1) на овој член има посебна заштита од работен однос што ја има и претставникот на синдикатот кај работодавачот, согласно со закон и колективен договор.

Член 29

(1) Бројот на претставниците од членот 28 на овој закон ќе зависи од бројот на вработените, со тоа што тој број не може да биде помал од:

- над десет вработени, се избира еден претставник,

- двајца претставници на 101 до 500 вработени и
- тројца претставници кај работодавачот кои имаат над 501 вработен.

(2) Бројот на претставниците, начинот на нивното обучување, како и начинот и формата на нивното функционирање се уредува со акт на работодавачот согласно со овој закон и колективен договор.

(3) Претставниците од ставот (1) алинеи 2 и 3 на овој член од своите редови избираат координатор.

(4) Во секој работен простор каде што постои опасност по безбедноста и здравјето на работниците без разлика на бројот на вработените се избира претставник.

Член 30

(1) Претставникот на вработените има право:

- да ги обиколи работните места поради согледување на состојбата во врска со безбедноста при работа,

- да побара од работодавачот да преземе соодветни мерки и во таа насока да поднесува предлози со цел да се намалат опасностите за вработените и/или да се отстранат изворите на опасностите,

- да ја извести инспекцијата на трудот за нејзино посредување, да присуствува, да ги даде своите согледувања и да има увид во записникот составен од страна на инспекторот и

- да побара од работодавачот информации и да има пристап до изјавите за проценка за безбедноста и извештаите што се обврска на работодавачот и други документи во врска со планирањето и уредувањето на безбедноста и здравјето при работа.

(2) Работодавачот мора на претставникот да му овозможи непречено вршење на неговата функција, преку обезбедување на соодветно време и потребни средства без намалување на платата, при што не смее да го стават во неповолна состојба поради неговите активности.

4. ОБУКА НА ВРАБОТЕНИТЕ

Член 31

(1) Работодавачот мора на секој вработен да му обезбеди соодветни обуки за безбедност и здравје при работа:

- при вработување,

- во случај на преместување на ново работно место,

- во случај на воведување на нова технологија или нови средства за работа и

- во случај на секоја измена на работниот процес која може да го промени нивото на безбедноста и здравјето при работа.

(2) Обуката за безбедност и здравје при работа мора да се прилагоди кон спецификите на работното место и мора да се изведе во согласност со програма која мора да биде ажурирана и изменета во поглед на новите облици и видови на ризици.

(3) Теоретските и практичните обуки за безбедно извршување на работата се спроведуваат во работно време кај работодавачот или на друго место.

(4) Работодавачот утврдува задолжителни редовни теоретски и практични испити за безбедно извршување на работата за сите вработени на работното место каде што е констатирана зголемена опасност од повреда и нарушување на здравјето при проценка на ризикот, како и за сите оние вработени на работни места каде што е зголемен бројот на случаи на повреда при работа и загрозување на здравјето.

(5) За вработените од ставот (4) на овој член работодавачот е должен на секои три години да им обезбеди проверка на оспособеноста за безбедност и здравје при работа.

(6) Организирањето и спроведувањето на обуката на вработените и нивните претставници ќе бидат на товар на работодавачот.

(7) Инспекторот за труд по извршениот инспекциски надзор може да наложи постојната програма за обука за безбедност и здравје при работа да се прилагоди кон спецификите на работното место во однос на облиците и видовите на ризици.

(8) Во вакви случаи, инспекторот може да нареди повторување на обуката преку теоретско и практично оспособување на вработените за безбедност при работа.

Член 32

Претставникот има право на посебна обука за безбедност и здравје при работа специфични за дејноста на работодавачот.

5. ИСПИТУВАЊЕ НА РАБОТНОТО МЕСТО, ОКОЛИНАТА И СРЕДСТВАТА ЗА РАБОТА

Член 33

(1) Работодавачот е должен средствата за работа да ги одржува во исправна состојба, да ја проверува исправноста и безбедноста за работа со повремени прегледи и испитувања кои ги врши на начин и во рокови пропишани со актот што тој го донесува, односно со упатството на производителот, техничките прописи и стандарди.

(2) Ако со упатството на производителот и со другите прописи од ставот (1) на овој член не се предвидени други рокови, работодавачот е должен средствата за работа од ставот (1) на овој член да ги прегледа и испита:

- пред првата употреба,

- по реконструкција или хаварија и

- по преместувањето од едно на друго место (дигалка и слично).

(3) Работодавачот не смее да стави во употреба средства за работа кои не се прегледани и испитани за безбедно работење, односно ако не се исправни за безбедна работа, ниту пак вработениот смее да употреби такви средства за работа.

Член 34

(1) Работодавачот е должен во работните и помошните простории во кои се одвиваат технолошките процеси да врши испитување на хемиските, биолошките и физичките штетности, микроклимата и осветленоста.

(2) Работодавачот е должен микроклиматските испитувања да ги врши во летниот и зимскиот период за време на работниот процес.

Член 35

Испитувањата од членот 34 на овој закон, работодавачот е должен да ги изврши најдоцна во рок од една година од денот на започнувањето со работа, односно по секоја промена на технолошкиот процес, реконструкција на објектот, реконструкција на системот на вентилација, греење и климатизација или по извршена измена на технолошката опрема.

6. ЕВИДЕНЦИЈА И ИЗВЕШТАИ

Член 36

(1) Работодавачот е должен веднаш, а најдоцна во рок од 48 часа по настанот, писмено да го извести органот на државната управа надлежен за работите на инспекцијата на трудот за:

- секој смртен случај,

- колективна несреќа и повредите при работа кои предизвикуваат временна неспособност за работа повеќе од три работни дена и

- секоја појава која претставува непосредна опасност и ја загрозува безбедноста на вработените при работа.

(2) Известувањето на работодавачот од ставот (1) на овој член покрај општите податоци содржи и краток опис на настанот и неговите последици.

Член 37

(1) Работодавачот е должен да води евиденција за:

- стручното обучување и оспособување на вработените за безбедна работа,
- извршените прегледи на средствата за работа,
- спроведените испитувања на физичките, хемиските и биолошките штетности и на микроклимата во работните и помошните простории, односно на работните места,
- претходните и периодичните здравствени прегледи на вработените и
- професионалните болести, заболувањата во врска со работата, повредите при работа и смртните случаи при работата.

(2) Евиденцијата од ставот (1) на овој член ги содржи и сите технички документи, исправи, извештаи, наоди, мислења и слично.

(3) Министерот надлежен за работите од областа на трудот со правилник го пропишува начинот на водењето на евиденцијата од ставот (1) на овој член.

IV. ПРАВА И ОБВРСКИ НА ВРАБОТЕНИТЕ

Член 38

(1) Право и обврска на секој вработен е да се грижи за сопствената безбедност и здравје и за безбедноста и здравјето на другите лица кои работат со него и лицата кои се засегнати од неговите активности, во согласност со обуките и инструкциите кои му се дадени од страна на работодавачот, да биде запознаен со мерките за безбедност и здравје при работа и да биде обучен за нивна примена.

(2) Право и обврска на секој вработен е да дава предлози, мислења и забелешки за безбедноста и здравјето при работа на стручното лице и овластената здравствена установа.

Член 39

(1) Вработен има право да одбие извршување на работа доколку претходно не е информиран за сите можни опасности и штетности, или ако работодавачот не го обезбеди пропишаниот здравствен преглед.

(2) Вработен има право да одбие извршување на работа, доколку е изложен на непосредна опасност по здравјето или по животот, кога не се спроведени безбедносните мерки и да побара нивно отстранување.

(3) Доколку работодавачот не ја отстрани опасноста или не постапува во согласност со мислењето на овластената здравствена установа, вработениот може да побара интервенција од надлежниот инспектор за труд и да го извести претставникот.

Член 40

Вработен може да работи на работно место или во услови на изложеност на зголемена опасност од повреда или нарушување на здравјето (работа при зголемен или намален воздушен притисок, високи или ниски температури, штетни зрачења, зголемени вибрации, бучава, работа со болни од заразни болести и со заразни материјали, работа во вода и влага, тешка физичка работа, теренска работа изложена на атмосферски неприлики и други опасности, работа во услови на недоволна или пресилна осветленост, работа во простории загадени со хемиски штетности, работа под земја или под вода, работа на височина или на длабочина, работа на летачки персонал и слично) само врз основа на процена

на овластена здравствена установа со која се потврдува способноста на вработениот за односната работа.

Член 41

(1) Вработените мораат да ги почитуваат пропишаните мерки за правилно користење на средствата за работа (машини, апарати, алати, опасни супстанции, опрема за транспорт и други средства за производство) и не смее да ги исклучува, менува или отстранува заштитните направи на опремата.

(2) Вработените мораат да ги почитуваат пропишаните мерки за безбедност и здравје при работа и да ја користат пропишаната опрема за лична заштита и по употребата да ја вратат на соодветно место, како и да направат здравствени прегледи во согласност со овој закон и другите прописи од оваа област.

(3) Доколку вработениот не постапува во согласност со одредбите од ставот (2) на овој член, се смета дека тој го изложил на опасност сопствениот живот и здравје, како и животот и здравјето на другите вработени.

Член 42

(1) Вработениот мора веднаш да го извести својот работодавач, преку претставникот, усно или во писмена форма, за секој недостаток, опасност по безбедноста и здравјето или за друг инцидент со кој може да се загрози неговата безбедност и здравје и безбедноста и здравјето на другите вработени.

(2) Доколку работодавачот не презема мерки за отстранување на појавите од ставот (1) на овој член или доколку вработен смета дека не се спроведени соодветните мерки за безбедност и здравје, вработениот може да побара интервенција од надлежниот инспекторат за труд.

(3) Вработениот мора постојано да соработува со работодавачот и стручното лице се додека се обезбеди безбедна работна средина и работни услови кои не претставуваат ризик во рамките на неговата активност и спроведување на мерките наложени од надлежниот инспекторат за труд.

V. СОВЕТ ЗА БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЈЕ ПРИ РАБОТА

Член 43

(1) Владата на Република Македонија основа Совет за безбедност и здравје при работа (во натамошниот текст: Советот), како експертско советодавно тело.

(2) Советот разгледува и дава мислење и препораки за:

- Програмата,
- состојбата во областа на безбедноста и здравјето при работа, стратегија за кохерентната политика за спречување и намалување на повредите на работното место, професионалните болести и други болести и повреди кои се поврзани со работата,
- стручните основи за изработка на закони и други прописи за безбедност и здравје при работа и
- документи на меѓународни организации во однос на безбедноста и здравјето при работа.

Член 44

(1) Советот го сочинуваат 15 члена од кои четири члена, од репрезентативните организации на работодавачите, четири члена од репрезентативните синдикати, три члена именувани од Владата на Република Македонија, еден член претставник на факултетот кој спроведува образовна дејност на полето на безбедноста при работа, еден член претставник на факултетот кој спроведува образовна дејност на полето на медицината на трудот, еден член претставник на здружението на стручните лица за безбедност при работа и еден член

претставник на здружението на експерти на медицина на трудот.

(2) При именувањето на членовите на Советот треба да се има предвид начелото за правична и соодветна застапеност на сите заедници во Република Македонија, не нарушувајќи го принципот на стручност и компетентност.

VI. ОВЛАСТУВАЊЕ

Член 45

(1) Министерот надлежен за работите од областа на трудот на правно или физичко лице кое ги исполнува условите во однос на вработени, организацијата, техничките и други услови, му издава дозвола за вршење на следниве стручни работи:

- процена на ризикот,
- редовно тестирање и контрола на работната опрема,
- концепт за изјавата за безбедност,
- изработка и спроведување на програми за обука на вработените за безбедно извршување на работата и
- вршење на периодични мерења на хемиски, физички и биолошки штетности микроклиматски услови во работната средина.

(2) Министерот надлежен за работите од областа на трудот ја пропишува висината на трошоците за извршување на стручни работи врз основа на видот, начинот, обемот и местото на извршените стручни работи.

(3) Министерот надлежен за работите од областа на трудот ја одзема дозволата за работа од ставот (1) на овој член, во следниве случаи:

- по утврдување дека правното или физичкото лице не ги исполнува неопходните услови за добивање на дозволата,
- правното или физичкото лице кое добило дозвола не ги извршува задачите прецизирани во дозволата по една година од нејзиното издавање,
- дозволата била издадена врз основа на лажни податоци и
- по предлог на инспекторот на труд, доколку е утврдено дека работите не се вршат професионално и согласно со прописите од областа на безбедност и здравје при работа.

(4) Министерот надлежен за работите од областа на трудот издава или одзема дозвола со решение кое е конечно.

(5) Министерот надлежен за работите од областа на трудот во рок од 30 дена од денот на исполнувањето на условите согласно со членот 45 став (1) од овој закон на барање на подносителот издава дозвола за вршење на стручни работи.

(6) Доколку министерот надлежен за работите од областа на трудот не донесе решение за издавање на дозвола за вршење на стручни работи, односно да донесе решение за одбивање на барањето во рокот од ставот (4) на овој член, подносителот на барањето има право во рок од три работни дена од истекот на тој рок да поднесе барање до писарницата на министерот надлежен за работите од областа на трудот за донесување на решение.

(7) Формата и содржината на барањето од ставот (5) на овој член ги пропишува министерот надлежен за работите од областа на трудот.

(8) Кон барањето за издавање на дозвола за вршење на стручни работи подносителот на барањето доставува и копија од барањето од ставот (4) на овој член.

(9) Министерот надлежен за работите од областа на трудот е должен во рок од пет работни дена од денот на приемот на барањето од ставот (4) на овој член до писарницата на министерот за труд и социјална политика да донесе решение со кое барањето е уважено или одбиено. Доколку министерот надлежен за работите од

областа на трудот нема писарница, барањето се поднесува до писарницата на Министерството за труд и социјална политика.

(10) Доколку министерот надлежен за работите од областа на трудот не донесе решение во рокот од ставот (8) на овој член, подносителот на барањето може да го извести Државниот управен инспекторат во рок од пет работни дена.

(11) Државниот управен инспекторат е должен во рок од десет дена од денот на приемот на известувањето од ставот (9) на овој член да изврши надзор во Министерството за труд и социјална политика дали е спроведена постапката согласно со закон и во рок од три работни дена од денот на извршениот надзор да го извести подносителот за утврдената состојба при извршениот надзор.

(12) Инспекторот од Државниот управен инспекторат по извршениот надзор согласно со закон донесува решение со кое го задолжува министерот надлежен за работите од областа на трудот во рок од десет дена да одлучи по поднесеното барање, односно да го уважи или одбие барањето и за преземените мерки во истиот рок да го извести инспекторот и да му достави примерок од актот со кој е одлучено по барањето.

(13) Доколку министерот надлежен за работите од областа на трудот не одлучи во рокот од ставот (11) на овој член инспекторот ќе поднесе барање за поведување на прекршочна постапка за прекршок утврден во Законот за управната инспекција и ќе определи дополнителен рок од пет работни дена во кој министерот надлежен за работите од областа на трудот ќе одлучи по поднесеното барање за што во истиот рок ќе го извести инспекторот за донесениот акт. Кон известувањето се доставува копија од актот со кој одлучил по поднесеното барање. Инспекторот во рок од три работни дена ќе го информира подносителот на барањето за преземените мерки.

(14) Доколку министерот надлежен за работите од областа на трудот не одлучи и во дополнителниот рок од ставот (12) на овој член, инспекторот во рок од три работни дена ќе поднесе пријава до надлежниот јавен обвинител и во тој рок ќе го информира подносителот на барањето за преземените мерки.

(15) Доколку инспекторот не постапи по известувањето од ставот (12) на овој член, подносителот на барањето во рок од пет работни дена има право да поднесе приговор до писарницата на директорот на Државниот управен инспекторат. Доколку директорот нема писарница, приговорот се поднесува во писарницата на седиштето на Државниот управен инспекторат.

(16) Директорот на државниот управен инспекторат е должен во рок од три работни дена да го разгледа приговорот од ставот (14) на овој член и доколку утврди дека инспекторот не постапил по известувањето од подносителот на барањето од ставовите (9) и/или не поднесе пријава согласно со ставовите (13) на овој член, директорот на Државниот управен инспекторат ќе поднесе барање за поведување на прекршочна постапка за прекршок утврден во Законот за управната инспекција за инспекторот и ќе определи дополнителен рок од пет работни дена во кој инспекторот ќе изврши надзор во Министерството за труд и социјална политика дали е спроведена постапката согласно со закон и во рок од три работни дена од денот на извршениот надзор да го информира подносителот на барањето за преземените мерки.

(17) Доколку инспекторот не постапи и во дополнителниот рок од ставот (15) на овој член директорот на Државниот управен инспекторат ќе поднесе пријава до надлежниот јавен обвинител против инспекторот и во рок од три работни дена ќе го информира подносителот на барањето за преземените мерки.

(18) Во случајот од ставот (16) на овој член директорот на Државниот управен инспекторат веднаш, а најдоцна во рок од еден работен ден, ќе овласти друг инспектор да го спроведе надзорот веднаш.

(19) Во случајот од ставот (17) на овој член директорот на Државниот управен инспекторат во рок од три работни дена ќе го информира подносителот на барањето за преземените мерки.

(20) Доколку директорот на Државниот управен инспекторат не постапи согласно со ставот (12) на овој член, подносителот на барањето може да поднесе пријава до надлежниот јавен обвинител во рок од осум работни дена.

(21) Доколку министерот надлежен за работите од областа на трудот не одлучи во рокот од ставот (12) на овој член, подносителот на барањето може да поведе управен спор пред надлежниот суд.

(22) Постапката пред Управниот суд е итна.

(23) Против конечното решение може да се поднесе тужба за поведување на управен спор пред надлежен суд.

(24) Трошоците за спроведување на постапката од ставот (3) на овој член паѓаат на товар на правното или физичкото лице.

(25) За издадените или одземените дозволи за вршење на стручните работи од ставот (1) на овој член министерството надлежно од областа на трудот води евиденција.

(26) Податоците од евиденцијата на ставот (6) од овој член се достапни на јавноста.

Член 46

(1) Министерот надлежен за работите од областа на трудот со правилник ги утврдува условите за вработените, организацијата, техничките и другите услови кои треба да ги исполни правното или физичкото лице за вршење на стручните работи.

(2) Министерот надлежен за работите од областа на трудот со правилник ги утврдува условите, начинот и програмата за полагање стручен испит за безбедност при работа.

(3) Министерот надлежен за работите од областа на трудот со правилник ја утврдува висината на трошоците за спроведување на постапката од ставовите (1) и (2) на овој член врз основа на тоа дали кандидатот испитот го пријавува за прв пат или повеќе пати, дали кандидатот го полага целиот испит или полага дел од испитот, користење на патничко моторно возило од страна на Комисијата и вршење увид на самото место од страна на Комисијата.

Член 47

Подзаконските акти во врска со безбедноста и здравјето при работа ги донесува министерот надлежен за работите од областа на трудот, а подзаконските акти за одделни области министерот надлежен за работите на трудот во согласност со министерот надлежен за работите од областа на која се однесува подзаконскиот акт.

VII. НАДЗОР

Член 48

Надзорот над спроведувањето на одредбите на овој закон го врши министерството надлежно за работите од областа на трудот, а инспекцискиот надзор во областа на безбедноста и здравјето при работа го врши Државниот инспекторат за труд според овој закон и Законот за инспекцијата на трудот.

Член 48-а

(1) Доколку при вршењето на инспекцискиот надзор инспекторот на трудот утврди дека за прв пат е сторена неправилност од членовите 13, 16, 24 став (7), 25

ставови (1), (2) и (4), 26 ставови (1) и (2), 27 ставови (1) и (2), 30 став (2) и 37 од овој закон, е должен да состави записник во кој ќе ја утврди степенот на неправилност со укажување за отстранување на утврдената неправилност во рок од осум дена и со истовремено врачување на покана за спроведување на едукација на лицето или правното лице каде што е утврдена неправилноста при вршењето на инспекцискиот надзор.

(2) Формата и содржината на поканата за едукација, како и начинот на спроведување на едукацијата ги пропишува министерот надлежен за работите од областа на трудот.

(3) Едукацијата ја организира и спроведува Државниот инспекторат за труд во рок не подолг од осум дена од денот на спроведувањето на инспекцискиот надзор.

(4) Едукацијата може да се спроведе за повеќе утврдени исти или истородни неправилности за едно или повеќе лица, односно едно или повеќе правни лица.

(5) Доколку во закажаниот термин лицето или правното лице над кое се спроведува едукацијата не се јави на едукацијата ќе се смета дека едукацијата е спроведена.

(6) Доколку лицето или правното лице над кое се спроведува едукација се јави на закажаната едукација и истата ја заврши ќе се смета дека е едуцирано по однос на утврдената неправилност.

(7) Доколку инспекторот за труд при спроведување на контролниот надзор утврди дека се отстранети утврдените неправилности од ставот (1) на овој член, донесува заклучок со кој ја запира постапката на инспекциски надзор.

(8) Доколку инспекторот за труд при спроведување на контролниот надзор утврди дека не се отстранети утврдените неправилности од ставот (1) на овој член, донесува барање за поведување на прекршочна постапка пред прекршочната комисија.

(9) Државниот инспекторат за труд којшто го извршил инспекцискиот надзор, води евиденција за спроведената едукација на начин пропишан од министерот надлежен за работите од областа на трудот.

Член 48-б

(1) Кварталните извештаи од извршените инспекциски надзори на унифициран образец ќе се објавуваат на веб страниците на Министерството за труд и социјална политика и на Државниот инспекторат за труд.

(2) Државниот инспекторат за труд, изготвува шестмесечен извештај за утврдените повреди на прописите од областа на безбедност и здравје при работа, од страна на стручните лица овластени за вршење на стручни работи за безбедност при работа и истиот се објавува на веб страницата на Државниот инспекторат за труд.

Член 49

(1) Ако инспекторот за труд утврди повреда на закон или друг пропис за безбедност и здравје при работа, колективен договор и договор за вработување со кои се уредуваат правата и обврските од областа на безбедноста и здравјето при работа, над чија примена врши инспекциски надзор, со решение ќе нареди во определен рок да се отстранат утврдените неправилности и недостатоци.

(2) Ако инспекторот за труд врз основа на надзор кај работодавачот утврди дека постои непосредна опасност по безбедноста и здравјето при работа на вработените, со решение ќе ја забрани работата во целост или на дел од опремата за работа, на дел од погони или на целиот технолошки процес.

(3) Инспекторот за труд ќе ја забрани работата на работодавачот ако тој не постапи по решението на инспекторот за труд и во определениот рок не ги отстрани утврдените неправилности и недостатоци.

(4) Ако утврдената повреда на прописите за безбедност и здравје при работа претставува недостаток за чие отстранување се потребни посебни инвестициони вложувања, а животот и здравјето на вработените не се непосредно загрозени, инспекторот за труд може со решение да му нареди на работодавачот да донесе посебна програма за постапно усогласување на постојната состојба, согласно со прописите.

Член 50

(1) Инспекторот за труд е должен по добивањето на известувањето за посредување веднаш да изврши увид и со решение да нареди преземање на соодветни мерки за безбедност и здравје при работа, односно ако според наодот од надзорот утврди дека постои непосредна опасност по животот и здравјето на вработените, веднаш со решение да ја забрани работата на работното место, на опремата за работа, односно на дел од техничко-технолошкиот процес или на неговата целина.

(2) Забраните од ставовите (2) и (3) од членот 49 од овој закон ќе траат се додека не се спроведат потребните мерки за безбедност и здравје при работа, односно додека не се отстрани непосредната опасност по животот и здравјето на вработените при работа.

Член 51

(1) Против решението на инспекторот за труд може да се изјави жалба во рок од осум дена од денот на приемот на решението.

(2) По жалбата против решението на инспекторот одлучува посебна комисија составена од претседател и два члена кои ги именува министерот надлежен за работите од областа на трудот.

(3) Претседателот на комисијата од ставот (2) на овој член се избира од редот на раководните државни службеници во инспекторатот, а двајцата членови од редот на стручните државни службеници во инспекторатот кои не биле вклучени во вршењето на инспекцискиот надзор.

(4) Жалбата од ставот (1) на овој член не го одложува извршувањето на решението од членот 49 став (2) и (3) од овој закон.

Член 51-а

Заради заштита на здравјето на вработените и прегледите кои треба да се извршат на вработените, Државниот здравствен и санитарен инспекторат и Државниот инспекторат за труд вршат истовремено надзор над примената на прописот од членот 22 став (2) од овој закон.

VIII. ПРЕКРШОЧНИ ОДРЕДБИ

Член 52

Прекршочен орган

(1) За прекршоците утврдени во членовите 56 и 57 од овој закон, прекршочна постапка води и прекршочна санкција изрекува органот на државната управа надлежен за работите од областа на трудот (во натамошниот текст: прекршочен орган).

(2) Прекршочната постапка од ставот (1) на овој член пред прекршочниот орган ја води Комисија за одлучување по прекршок (во натамошниот текст: Прекршочната комисија) формирана од страна на министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на трудот.

(3) Прекршочната комисија е составена од овластени службени лица вработени во органот на државната управа надлежен за работите од областа на трудот од

кои еден ја врши функцијата на претседател на Прекршочната комисија.

(4) Прекршочната комисија е составена од три члена од кои:

- двајца дипломирани правници, од кои еден со положен правосуден испит со пет години работно искуство во својата област и

- еден член со висока стручна подготовка од областа на техничките науки, со пет години работно искуство во својата област.

(5) Прекршочната комисија се избира за времетраење од три години со право на реизбор на членовите.

(6) За претседател на Прекршочната комисија може да биде избран само дипломиран правник.

(7) Прекршочната комисија за прекршочниот орган одлучува по прекршоците утврдени во овој или друг закон и изрекува прекршочни санкции утврдени со овој закон, Законот за прекршоците и/или со друг закон.

(8) Покрај членовите на Прекршочната комисија, министерот кој раководи со органи надлежен за работите од областа на трудот, може да определи секретар на Прекршочната комисија кој врши административни работи за комисијата и заменици членови кои по исклучок учествуваат во работата на Прекршочната комисија во случај на отсуство на некој од членовите.

(9) Прекршочната комисија донесува деловодник за својата работа.

(10) Против решението на Прекршочната комисија, со кое се изрекува прекршочна санкција може да се поднесе тужба за поведување на управен спор пред надлежниот суд.

Член 53

Работа на Прекршочната комисија

(1) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на трудот може да формира повеќе прекршочни комисии кои ќе бидат надлежни за водење на прекршочна постапка за прекршоци за одделни области и/или за одделни подрачја од Република Македонија.

(2) Член на Прекршочната комисија може да се разреши:

- со истекот на времето за кое е именуван за член,
- по негово барање,
- со исполнување на условите за старосна пензија согласно со закон,

- укината со Одлука на Уставниот суд на Република Македонија, У.бр.255/2009 („Службен весник на Република Македонија“ бр.98/10)

- ако му се утврди трајна неспособност,
- ако се утврди прекршување на прописите за водење на прекршочна постапка со правосилна одлука,

- ако не ги исполнува обврските кои произлегуваат од работењето во Прекршочната комисија и

- ако не пријавил постоење на конфликт на интереси за случај за кој решава Прекршочната комисија.

(3) Предлог за разрешување на член на комисија за случаите од ставот (2) алинеи 3 до 8 на овој член поднесува претседателот на Прекршочната комисија до министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на трудот.

(4) Прекршочната комисија има право да изведува докази и собира податоци кои се неопходни за утврдување на прекршокот, како и да врши други работи и презема дејствија утврдени со овој закон, Законот за прекршоците и/или со друг закон.

(5) Членовите на Прекршочната комисија се самостојни и независни во работата на Прекршочната комисија и одлучуваат врз основа на своето стручно знаење и самостојно убедување.

(6) Прекршочната комисија работи во совет, а одлучува со мнозинство гласови од вкупниот број на членови.

(7) Прекршочниот орган води единствена евиденција на прекршоците, изречените санкции и донесените одлуки на начин пропишан од министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на трудот по претходно мислење на министерот кој раководи со органот надлежен за работите од областа на правдата.

(8) укинат со Одлука на Уставниот суд на Република Македонија, У.бр.213/2011 („Службен весник на Република Македонија“ бр.60/12)

Член 54 Порамнување

(1) За прекршоците утврдени во членот 57 и 58 од овој закон, државните инспектори се должни на сторителот на прекршокот да му предложат постапка за порамнување пред да поднесат барање за прекршочна постапка.

(2) Кога сторителот на прекршокот е согласен за поведување на постапка за порамнување, државниот инспектор составува записник во кој се забележуваат битните елементи на прекршокот, времето, местото и начинот на сторување на прекршокот, описот на дејствието на прекршокот и лицата затекнати на самото место.

(3) Во записникот се утврдува начинот на кој ќе се острнат штетните последици од прекршокот, како и начинот на надминување на последиците од сторувањето на прекршокот.

(4) Државниот инспектор може да му предложи на сторителот надминувањето на последиците од прекршокот да се заменат со вршење на други обврски кои придонесуваат за подобрување на условите на безбедноста и здравјето на вработените при работа кои дотогаш не биле преземени или реализирани од страна на сторителот на прекршокот освен за прекршоците од членот 58 од овој закон.

(5) Државниот инспектор е должен да води евиденција за покренатите постапки за порамнување и за нивниот исход.

Членот 55 е избришан

Член 56 Прекршоци од I категорија

(1) Глоба во износ од 1.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок на правно лице за дејствија од ставот (1) на овој член, ако:

- не им овозможи на вработените непосредно или преку свој претставник да учествуваат во утврдувањето на недостатоците и во подобрувањето на условите за работа, како и не се консултира и соработува со вработените и нивните претставници за опасностите и последиците кои произлегуваат при изборот на работна опрема (член 13),

- заради обезбедувањето на мерките за безбедност и здравје при работа, како и нарушувањето на здравјето на вработените ги става како финансиска обврска на вработените лица (член 16),

- не склучи потребни договори со надворешни служби за одделни услуги од областа на безбедноста и здравјето при работа (членот 24 став (7)),

- преку писмени известувања и упатства не ги информира вработените за безбедно извршување на работата (член 25 ставови (1) и (2)),

- ги стави на одговорност вработените кои го напуштиле работното место поради настаната сериозна и неизбежна опасност (член 25 став (4)),

- не ги информира вработените и нивните претставници, времено вработени како и вработените на друг работодавач врз основа на договор за работа, за секој ризик на работното место, како и за безбедносните мерки за елиминирање на штетните последици (член 26 ставови (1) и (2)),

- не им дозволи на вработените и нивните претставници да учествуваат во дискусии за сите прашања кои се однесуваат за безбедноста и здравјето при работа (член 27 став (1)),

- на вработените и на нивните претставници не им ја презентира изјавата за безбедност (член 27 став (2)),
- на претставникот не му овозможи непречено вршење на неговата функција (член 30 став (2)) и

- не води евиденција за работите утврдени во членот 37 од овој закон.

(2) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок на одговорното лице во правното лице за дејствијата од ставот (1) на овој член.

(3) Глоба во износ од 700 евра во денарска противвредност, ќе му се изрече на работодавач – физичко лице за прекршокот од ставот (1) на овој член.

Член 57 Прекршоци од II категорија

(1) Глоба во износ од 2.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок на правното лице, ако:

- не назначи едно или повеќе лица одговорни за безбедност при работа во својата работна средина (член 17 алинеја 1),

- не ангажира овластена здравствена установа за вршење стручни задачи за здравје при работа (член 17 алинеја 2),

- не донесе безбедносни мерки против пожар според посебни прописи (член 17 алинеја 3),

- не донесе мерки за прва помош и евакуација за случај на опасност (член 17 алинеја 4),

- не го извести органот на државната управа надлежен за работите на инспекцијата за труд за започнување со вршење на дејноста, осум дена пред започнување со истата (член 23 став (1)),

- пред започнувањето со градежните работи писмено не го извести органот на државната управа надлежен за инспекцијата на трудот за местото каде што ќе се изведуваат работите (член 23 став (2)),

- не утврди план за евакуација и спасување за вонредни ситуации (член 24 став (4)) и

- испитувањата од членот 34 на овој закон не се извршени во рок од една година од денот на започнувањето на објектот со работа, односно по секоја промена на технолошкиот процес, реконструкција на објектот, реконструкција на техничките инсталации или при измена на технолошката опрема (член (35)).

(2) Глоба во износ од 500 евра во денарска противвредност ќе се изрече на одговорно лице во правното лице за дејствијата од ставот (1) на овој член.

(3) Глоба во износ од 1.500 евра во денарска противвредност, ќе му се изрече на работодавач - физичко лице за прекршокот од ставот (1) на овој член.

Член 58 Прекршоци од III категорија

(1) Глоба во износ од 5.000 до 8.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок на правното лице, ако:

- не изготви и не спроведе изјава за безбедност во писмена форма, или таа не е изготвена според прописот од членот 11 на овој закон (член 11 ставови (1) и (4)),

- дозволил пристап на вработени лица на работни места кои се изложени на сериозни и специфични опасности, а не добиле посебни упатства за работа (член 14),

- не обезбеди обука на вработените за безбедно извршување на работите (член 31),

- не обезбеди лична заштитна опрема за вработените како и нејзина употреба (член 17 алинеја 6),

- не изврши повремени прегледи и испитувања на работната средина и опрема (член 17 алинеја 7),

- не изврши здравствени прегледи на вработените (член 22),

- не изврши здравствени прегледи на вработените според видот, начинот, обемот и ценовникот согласно со членот 22 став (2) од овој закон,

- не организира и обезбеди давање прва помош на вработени во случај на повреда при работа (член 24 став (5)),

- на секој вработен не му обезбеди соодветна обука за безбедност и здравје при работа преку теоретска и практична обука, за случај на вработување, преместување на ново работно место, воведување на нова технологија или средства за работа како и при измена на работниот процес (член 31 став (1)),

- средствата за работа не ги одржува во исправна состојба преку повремени прегледи и испитувања во рокови утврдени со актот што тој го донесува, односно според упатствата на производителот, техничките прописи и стандарди (член 33 став (1)),

- стави во употреба опрема за работа која не е испитана за безбедно работење (член 33 став (3)),

- не постапи по решението на инспекторот за труд и во определен рок не ги отстрани утврдените неправилности и недостатоци (член 49 став 3),

- во работните и помошните простории не изврши испитување на хемиските, биолошките, физичките штетности, микроклимата и осветленоста (член 34) и

- во рок од 48 часа не го извести државниот орган надлежен за работите на инспекцијата на трудот за секој смртен случај, колективна несреќа, времена неспособност за работа повеќе од три дена, како и за секоја појава која претставува непосредна опасност и ја загрозува безбедноста на вработените при работа (член 36).

(2) Глоба во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок на одговорното лице во правното лице за дејствијата од ставот (1) на овој член.

(3) Глоба во износ од 4.000 до 5.000 евра во денарска противвредност, ќе му се изрече на работодавач - физичко лице за прекршокот од ставот (1) на овој член.

(4) Надлежен орган за водење на прекршочна постапка и изрекување на прекршочните санкции од ставовите (1), (2) и (3) на овој член е надлежниот суд.

Член 59

Со глоба (мандатна казна на лице место) од 50 евра во денарска противвредност ќе се казни вработен, ако не ги почитува пропишаните мерки за безбедност и здравје при работа и не ја користи пропишаната опрема за лична заштита (член 41 ставови (1) и (2)).

IX. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 60

(член 60 од Законот објавен "Службен весник на Република Македонија" бр.92/2007)

Работодавачите во рок од две години од денот на влегувањето во сила на овој закон ќе мора да изготват и спроведат изјава за безбедност согласно со членот 11 став (1) од овој закон.

Член 61

(член 61 од Законот објавен "Службен весник на Република Македонија" бр.92/2007)

Правните лица кои според членот 33 од Законот за заштитата при работа ("Службен весник на Република Македонија" број 13/98) и Правилникот за условите што треба да ги исполнуваат правните лица за добивање овластување за вршење определени работи за заштитата при работа ("Службен весник на Република Македонија" број 71/2003), добиле овластување за вршење определени работи за заштита при работа, ќе се усогласат со одредбите на овој закон во рок од една година од денот на неговото влегување во сила, а до тој период продолжуваат да ги вршат работите според добиените овластувања.

Член 62

(член 62 од Законот објавен "Службен весник на Република Македонија" бр.92/2007)

Подзаконските прописи од членовите 11 став (4), 22, 23 став (2), 37 став (3), 53 став (7) и 46 на овој закон ќе се донесат во рок од три месеца од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 63

(член 63 од Законот објавен "Службен весник на Република Македонија" бр.92/2007)

Со денот на влегувањето во сила на овој закон престанува да важи Законот за заштита при работа ("Службен весник на Република Македонија" број 13/98, 33/2000 и 29/2002).

Член 64

(член 31 од Законот објавен "Службен весник на Република Македонија" бр.136/11)

Подзаконските акти предвидени со овој закон ќе се донесат во рок од 30 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон.

По влегувањето во сила на подзаконските акти од ставот 1 на овој член истите веднаш, а најдоцна во рок од 24 часа се објавуваат на веб страницата на Министерството за труд и социјална политика.

Член 65

(член 7 од Законот објавен "Службен весник на Република Македонија" бр.23/13)

Подзаконските акти предвидени со овој закон ќе се донесат во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 66

(член 8 од Законот објавен "Службен весник на Република Македонија" бр.23/13)

Одредбите од членот 1 од овој закон со кои се додаваат одредбите од член 18-в став (1) ќе започнат да се применуваат по истекот на една година од влегување во сила на подзаконскиот акт од членот 1 од овој закон со кои се додава членот 18-в став (4).

Член 67

(член 4 од Законот објавен "Службен весник на Република Македонија" бр.25/13)

Подзаконскиот пропис предвиден со овој закон ќе се донесе во рок од три месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

1199.

Врз основа на член 10 од Законот за изменување и дополнување на Законот за пензиското и инвалидското

осигурување („Службен весник на Република Македонија“ бр. 15/13), Законодавно-правната комисија на Собранието на Република Македонија, на седницата одржана на 9 април 2013 година, го утврди Пречистениот текст на Законот за пензиското и инвалидското осигурување.

Пречистениот текст на Законот за пензиското и инвалидското осигурување ги опфаќа: Законот за пензиското и инвалидското осигурување („Службен весник на Република Македонија“ бр. 98/2012), Законот за дополнување на Законот за пензиското и инвалидското осигурување („Службен весник на Република Македонија“ бр. 166/12) и Законот за изменување и дополнување на Законот за пензиското и инвалидското осигурување („Службен весник на Република Македонија“ бр.15/13).

Бр.10-1373/23
10 април 2013 година
Скопје

Претседател
на Законодавно-правната комисија
на Собранието на Република
Македонија,
Благородна Дулиќ, с.р.

ЗАКОН ЗА ПЕНЗИСКОТО И ИНВАЛИДСКОТО ОСИГУРУВАЊЕ (Пречистен текст)

Глава I Основен начела

Член 1

Со овој закон се уредува задолжителното пензиско и инвалидско осигурување, опфатот на осигуреници, правата кои се остваруваат од ова осигурување, матичната евиденција на осигурениците и корисниците на права од пензиското и инвалидското осигурување, основите на капитално финансирано пензиско осигурување, како и посебните услови под кои одделни категории на осигуреници ги остваруваат правата од пензиското и инвалидското осигурување.

Член 2

(1) Системот на пензиското и инвалидското осигурување е составен од:

- задолжително пензиско и инвалидско осигурување врз основа на генерациона солидарност (во натамошниот текст: прв столб);
- задолжително капитално финансирано пензиско осигурување (во натамошниот текст: втор столб) и
- доброволно капитално финансирано пензиско осигурување (во натамошниот текст: трет столб).

(2) Задолжителното и доброволното капитално финансирано пензиско осигурување поблиску се уредени со посебни закони.

Член 3

Со првиот пензиски столб, а врз начелото на социјална праведност и генерациона солидарност, се остваруваат правата во случај на старост, инвалидност, смрт и телесно оштетување, а со вториот пензиски столб се остваруваат правата согласно со Законот кој го уредува задолжителното капитално финансирано пензиско осигурување.

Член 4

Правата од пензиското и инвалидското осигурување се стекнуваат и остваруваат во зависност од начинот, должината и обемот на вложувањето на средствата за пензиско и инвалидско осигурување под услови утврдени со овој закон.

Член 5

Права од пензиско и инвалидско осигурување се:

- 1) право на старосна пензија;
- 2) право на инвалидска пензија;
- 3) право на професионална рехабилитација и права на соодветни парични надоместоци;
- 4) право на семејна пензија;
- 5) право на паричен надоместок за телесно оштетување и
- 6) право на најнизок износ на пензија.

Член 6

(1) Правата од пензиското и инвалидското осигурување се неотуѓиви, лични материјални права и не можат да се пренесуваат на други лица.

(2) Правата од пензиското и инвалидското осигурување не можат да застарат, освен пристигнатите, а неисплатени износи на пензии и на други парични примања, во случаите утврдени со закон.

(3) Користењето на правата од пензиското и инвалидското осигурување остварени според овој закон може да престане или да се ограничи само во случаи и под услови предвидени со овој закон.

Член 7

(1) Средствата потребни за остварување на правата од пензиското и инвалидското осигурување ги обезбедуваат осигурениците и работодавачите преку плаќање на придонесот за пензиско и инвалидско осигурување согласно со закон.

(2) Средства за пензиско и инвалидско осигурување во случаите и под услови утврдени со овој закон се обезбедуваат од Буџетот на Република Македонија.

Член 8

(1) Средствата за пензиското и инвалидското осигурување и правата од пензиското и инвалидското осигурување се обезбедуваат, односно се остваруваат во Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Македонија (во натамошниот текст: Фонд).

(2) Фондот има својство на правно лице.

(3) Седиштето на Фондот е во Скопје.

(4) Дејноста на Фондот е од јавен интерес.

Член 9

(1) Определени категории на осигуреници може, по исклучок, во случаи утврдени со одредбите на овој закон, да стекнуваат и остваруваат право на пензија под посебни услови.

(2) Определените категории на осигуреници, поблиските критериуми за остварување на правата во смисла на став (1) на овој член, како и обезбедувањето на средства за тие права се уредуваат со овој закон.

Член 10

За остварување на правата од пензиското и инвалидското осигурување се обезбедува двостепеност на постапката и судска заштита на правата.

Глава II Осигуреници

Член 11

(1) Осигуреници со задолжително пензиско и инвалидско осигурување се:

- 1) работниците во работен однос и со нив, согласно посебни закони, изедначени лица;
- 2) воен и цивилен персонал согласно со закон;
- 3) избраните или именуваните носители на јавна и друга функција, ако за вршењето на функцијата примаат плата, односно остваруваат надоместок на плата за вршење на таа функција;
- 4) државјаните на Република Македонија кои на територијата на Република Македонија се вработени кај

странски и меѓународни органи, организации и установи, кај странски дипломатски и конзуларни претставништва или се во лична служба на странски државјани, ако со ратификуван меѓународен договор не е поинаку определено;

5) државјаните на Република Македонија вработени во странство, ако за тоа време не се задолжително осигурени кај странски носител на осигурувањето;

6) државјаните на Република Македонија вработени кај странски работодавач во држава во која се задолжително осигурени, но во која правата од пензиското и инвалидското осигурување, што како права се утврдени со овој закон, не можат да ги остваруваат или не можат да ги користат надвор од таа држава;

7) самовработените лица - физички лица кои вршат самостојна економска дејност или професионална и друга интелектуална услуга од која остваруваат приход, во согласност со закон;

8) физички лица кои вршат дејност а немаат даночна основа;

9) носителите на семејно земјоделско стопанство - физички лица кои остваруваат нето приход од вршење на земјоделска дејност од прва, втора и трета категорија согласно со Законот за земјоделство и рурален развој;

10) невработени лица кои примаат паричен надоместок најмногу до навршување на 15 години пензиски стаж;

11) инвалидите на трудот за време на чекање за упатување и за време на професионална рехабилитација и соодветно вработување;

12) самостојните уметници кои со таков статус се здобиле според критериумите, во соодветна постапка и со соодветен акт на министерот за култура;

13) професионални спортисти кои имаат склучено договор за вработување со професионален спортски клуб.

(2) Фондот поблиску го пропишува начинот на утврдување својство на осигуреник за лицата од став (1) точки 4, 5, 6, 8, 9 и 12 на овој член.

Член 12

(1) Осигуреникот може да пристапи во продолжено осигурување за времето поминато:

1) на стручно усовршување или образование во земјата или во странство со согласност на работодавецот;

2) на престој во странство како брачен другар на работникот кој е упатен на работа во странство во рамките на меѓународно - техничка или просветно - културна и научна соработка во дипломатски и конзуларни претставништва;

3) по престанок на работниот однос на брачен другар на активно воено лице преместено поради потреба на службата, најмногу до четири години;

4) по престанок на правото на паричниот надоместок во случај на невработеност, најмногу до три години;

5) за време на неплатено отсуство, најмногу до три месеци.

(2) Заради обезбедување на продолжено осигурување, осигуреникот односно лицето поднесува барање до подрачната единица на Стручната служба на Фондот во рок од шест месеци од престанокот на задолжително осигурување, а осигуреникот од став (1) точка 4 на овој член од денот на влегувањето во сила на овој закон.

(3) Со барањето од став (2) на овој член осигуреникот доставува докази за утврдување на околностите врз основа на кои се обезбедува продолжено осигурување.

Член 13

(1) Задолжително се осигуруваат и работниците од член 11 став (1) точките 1 и 3 од овој закон што се упате-

ни на работа во странство и за времето на работа во странство, ако не се задолжително осигурени според прописите на државата во која се упатени или со ратификуван меѓународен договор поинаку не е определено.

(2) Задолжително се осигуруваат и државјаните на Република Македонија кои засновале работен однос кај работодавецот кој врши дејност во странство.

Член 14

Задолжително се осигуруваат и странските државјани и лицата без државјанство кои на територијата на Република Македонија се:

1) вработени кај работодавач;

2) самовработени лица;

3) во служба на странски физички и правни лица, ако со ратификуван меѓународен договор поинаку не е определено и

4) во служба на меѓународни организации и установи, на странски дипломатски и конзуларни претставништва, ако таквото осигурување е предвидено со ратификуван меѓународен договор.

Член 15

(1) Со задолжително пензиско и инвалидско осигурување врз основа на инвалидност и телесно оштетување причинети со повреда на работа или професионална болест осигурени се:

1) учениците и студентите кога вршат практична работа за време на школувањето, односно студирањето;

2) лицата на издржување казна затвор, малолетнички затвор и на издржување на воспитна мерка во воспитно - поправен дом за време на редовна работа што ја вршат во текот на издржувањето на казната, односно мерката;

3) здравствените работници со високо образование кои стекнуваат работно искуство за полагање на стручен испит и

4) невработените лица за време на стручно оспособување и професионална рехабилитација.

(2) Одредбите од став (1) точка 1) на овој член се однесуваат и на државјаните на Република Македонија кои согласно со важечките прописи се упатени на школување во странство.

(3) Одредбите од став (1) точка 1 на овој член се однесуваат и на странски државјани кои се наоѓаат на школување во Република Македонија ако државата, чии државјани се тие, исто така постапува со државјаните на Република Македонија доколку со ратификуван меѓународен договор поинаку не е определено.

Член 16

(1) Со задолжително пензиско и инвалидско осигурување врз основа на инвалидност и телесно оштетување причинети со повреда се осигуруваат и лицата кај кои повредата настанала со учество:

1) во акции за спасување или одбрана од елементарни непогоди или несреќи;

2) на работно ангажирање на корисници на социјална помош;

3) на обука по покана на органите на одбраната;

4) во давање помош на органите за внатрешни работи во вршење на нивната службена должност;

5) на културно - уметнички манифестации и натпревари, организирани од културни и други институции;

6) на натпревари во физичка и техничка култура, организирани од спортски и други институции;

7) во волонтерска активност согласно со закон;

8) на спортист аматер согласно со закон, и

9) на професионален спортист кој има склучено професионален договор со професионален спортски клуб.

Член 17

Фондот поблиску го пропишува начинот на остварување на правата од пензиското и инвалидското осигурување на лицата од членовите 15 и 16 од овој закон.

Глава III Стекнување и утврдување на правата

Старосна пензија

Член 18

(1) Осигуреникот стекнува право на старосна пензија кога ќе наполни 64 години живот (маж), односно 62 години живот (жена) и најмалку 15 години пензиски стаж.

Намалување на старосната граница

Член 19

(1) На осигуреникот на кого стабот на осигурување му се смета со зголемено траење, старосната граница за стекнување право на старосна пензија се намалува зависно од степенот на зголемувањето на стабот, и тоа за по една година за:

1) секои седум години поминати на работни места на кои ефективно поминати 12 месеци се сметаат во стаж на осигурување како 13 месеци;

2) секои шест години поминати на работни места на кои ефективно поминати 12 месеци се сметаат во стаж на осигурување како 14 месеци;

3) секои пет години поминати на работни места на кои ефективно поминати 12 месеци се сметаат во стаж на осигурување како 15 месеци;

4) секои четири години поминати на работни места на кои ефективно поминати 12 месеци се сметаат во стаж на осигурување како 16 месеци;

5) секои три години и шест месеци поминати на работни места на кои ефективно поминати 12 месеци се сметаат во стаж на осигурување како 17 месеци;

6) секои три години поминати на работни места на кои ефективно поминати 12 месеци се сметаат во стаж на осигурување како 18 месеци;

(2) На осигуреникот на кого ефективно поминати 12 месеци стаж на осигурување се смета како стаж на осигурување со зголемено траење на работни места и работи кои се изведуваат под земја и кој во текот на осигурувањето бил распореден на работи и работни места со различни степени на зголемување на стабот на осигурување, старосната граница за стекнување право на старосна пензија се намалува за секој период поминат на работно место со одреден степен на зголемување на стабот пропорционално на времето поминато на тоа работно место со намалување на старосната граница од став (1) на овој член. Вкупното намалување на старосната граница се утврдува како збир на пропорционално утврдените намалувања за секој поединечен период.

Пензиска основица

Член 20

(1) Старосната пензија се утврдува од месечниот просек на платите што осигуреникот ги остварил за време на вкупното траење на осигурувањето, а најрано од 1 јануари 1970 година (во натамошниот текст: пензиска основица).

(2) За определување на пензиска основица, покрај месечниот просек на плати се зема и надоместокот на плати, односно паричниот надоместок во случај на неработеност.

(3) Како година на осигурување од која се зема платата за утврдување на пензиската основица се зема календарската година во која осигуреникот остварил пла-

та, односно надоместок на плата за најмалку шест месеци стаж на осигурување.

(4) Платата, односно надоместокот на платата остварен во годината во која осигуреникот остварува право на старосна пензија не се зема за утврдување на пензиската основица.

Член 21

(1) На осигуреникот, односно лицето кое не остварило плата, односно надоместок на плата по јануари 1970 година пензиската основица се утврдува за зависност од движењето на просечната плата на сите вработени во Републиката и стручната подготовка на осигуреникот.

(2) Основицата од ставот (1) на овој член во почетокот на годината ја објавува Фондот.

Член 22

За утврдување на пензиската основица се земаат платите, паричните надоместоци, односно основиците на осигурување што осигуреникот ги остварил во согласност со закон и колективен договор.

Член 23

(1) За утврдување на пензиската основица се зема просечната месечна плата што осигуреникот ја остварил со полно работно време.

(2) Платата што е остварена со работа подолга или пократка од полното работно време се пресметува на просечниот месечен износ што одговара на платата за полното работно време.

(3) На осигуреникот кој во календарската година бил истовремено во работен однос со работно време пократко од полното работно време кај повеќе работодавачи, платата му се смета така што се земаат вкупно остварената плата и часовите поминати на работа во работен однос кај сите работодавачи со полно работно време.

(4) Платата остварена со работа подолга од полното работно време се зема за утврдување на пензиската основица само ако таква работа е вршена во случаите предвидени со одредбите на општите прописи од работните односи.

(5) За времето за кое осигуреникот остварил надоместок на плата за скратено работно време поради негово потешко хендикепирано дете, за утврдување на пензиската основица се зема паричниот надоместок според прописите кои се однесуваат на социјалната заштита.

Член 24

(1) При утврдувањето на пензиската основица вкупната плата остварена со работа со полно, пократко од полното и подолго од полното работно време во една година се сведува со просечен месечен износ кој одговара на платата за полното работно време.

(2) Износот што одговара на платата за полно работно време во смисла на став (1) на овој член се пресметува така што вкупниот износ на платите што се зема предвид за утврдување на пензиската основица, а кои осигуреникот ги примал за една година, се дели со бројот на часовите што тој ги поминал на работа со полно, пократко од полното и подолго од полното работно време, а така добиениот износ по час се множи со месечниот просек на бројот на часовите на полното работно време кај работодавачот во периодот во кој е остварена платата. Така добиениот износ на платата се зема за утврдување на пензиската основица.

Член 25

(1) За времето на привремена спреченост од работа поради болест и повреда, односно за време на отсуство

од работа поради бременост, раѓање и мајчинство, за утврдување на пензиската основа се зема надоместокот на плата.

(2) Надоместокот на плата од ставот 1 на овој член се валоризира со коефициент со кој се валоризираат платите за таа година.

Член 26

(1) За утврдување на пензиската основица на невработените лица кои примаат паричен надоместок во случај на невработеност, инвалидите на трудот во случај на професионална рехабилитација, се зема паричниот надоместок.

(2) Паричниот надоместок се валоризира со коефициент со кој се валоризираат платите за таа година.

Член 27

За утврдување на пензиската основица на вработените инвалиди на трудот кои примаат паричен надоместок за работа со скратено работно време или паричен надоместок поради помала плата, покрај остварената плата се зема и паричниот надоместок пресметан со коефициент на валоризација од годината во која е остварен тој надоместок.

Член 28

За утврдување на пензиската основица на осигурениците од член 11 став (1) точка 3 од овој закон се зема платата, односно надоместокот за вршење на таа функција кој служел како основа за плаќање на придонесот за пензиското и инвалидското осигурување.

Член 29

За утврдување на пензиската основица на осигурениците од член 13 од овој закон се зема платата, односно основицата на осигурувањето која служела како основа за плаќање на придонесот за пензиското и инвалидското осигурување.

Член 30

За утврдување на пензиската основица на осигурениците од член 11 став (1) точка 4, 5 и 6 и член 14 од овој закон се зема основицата на осигурувањето која служела како основа за плаќање на придонесот за пензиското и инвалидското осигурување.

Член 31

(1) Пензиската основица на работниците во работен однос се утврдува од платите остварени согласно со закон и колективен договор.

(2) Пензиската основица на носителите на семејно земјоделско стопанство се утврдува од основици на осигурување.

(3) На осигурениците од член 11 став (1) точките 8 и 12 од овој закон, пензиската основица им се утврдува од основиците од кои е пресметуван и уплатуван придонес за пензиското и инвалидското осигурување.

Член 32

(1) За утврдување на пензиската основица се зема и надоместокот остварен по основ на иновација, рационализација и други видови творештво во работата, во согласност со закон и колективен договор доколку е платен придонесот за пензиското и инвалидското осигурување.

(2) Надоместокот од став (1) на овој член при утврдувањето на пензиската основица се зема како да е остварен во годината во која е исплатен.

Член 33

(1) Платите од поранешните години кои се земаат за утврдување на пензиската основица се валоризираат со

коефициентите пресметани врз основа на движењето на платите на сите вработени во Република Македонија.

(2) Валоризацијата на платите од поранешните години според кои се утврдува пензијата, се врши според просекот на платите во последната календарска година која и претходи на годината во која осигуреникот го остварува правото на пензија.

(3) Коефициентите за валоризација на платите од поранешните години се утврдуваат секоја година единствено за сите плати врз основа на статистичките податоци за движењето на платите на сите вработени во Република Македонија.

(4) Коефициентите за валоризација ги објавува Фондот.

Висина на старосната пензија

Член 34

(1) Старосната пензија за осигурениците од член 118 од овој закон се утврдува од пензиската основица во проценти определени зависно од должината на пензискиот стаж која за секоја година пензиски стаж изнесува 0,75% (маж), односно 0,86% (жена) од пензиската основица, а за пензиски стаж пократок од една година, а најмалку шест месеци изнесува 0,375 % (маж), односно 0,43% (жена) од пензиската основица.

(2) Старосната пензија за осигурениците од член 119 од овој закон се утврдува од пензиската основица во проценти кои за секоја година исполнет пензиски стаж до нивната уплата на придонесот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување изнесуваат 2,33% (маж), односно 2,60% (жена), а за пензиски стаж пократок од една година, а најмалку шест месеци изнесува 1,165 % (маж), односно 1,30% (жена), но најмногу 11,65% (маж), односно 13,00% (жена) од пензиската основица. За секоја натамошна година пензиски стаж исполнет по нивната уплата на придонесот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување, пензијата се определува во висина од 0,75% (маж), односно 0,86% (жена), а за пензиски стаж пократок од една година, а најмалку шест месеци изнесува 0,375% (маж), односно 0,43% (жена) од пензиската основица.

Најнизок износ на старосна пензија

Член 35

(1) Најнизок износ на старосната пензија остварена од задолжителното пензиско и инвалидско осигурување врз основа на генерациска солидарност и пензијата остварена од задолжителното капитално финансирано пензиско осигурување не може да изнесува помалку од утврдената просечна плата на сите вработени во Република Македонија во 2002 година и тоа за:

- корисниците кои пензијата ја оствариле со пензиски стаж над 35 години (маж), односно над 30 години (жена), во висина од 41%;

- корисниците кои пензијата ја оствариле со пензиски стаж над 25 години (маж), односно над 20 години (жена), во висина од 38% и

- корисниците кои пензијата ја оствариле со пензиски стаж до 25 години (маж), односно до 20 години (жена), во висина од 35%.

(2) Пензијата од став (1) на овој член се усогласува со процентот со кој се усогласуваат другите пензии.

Член 36

Осигуреникот кој ќе оствари дел од пензијата според меѓународен ратификуван договор стекнува право на најнизок износ на старосна пензија ако износот на пензијата определена според овој закон и странската пензија пресметана според важечкиот девизен курс е

помал од износот од кој се определува најнискиот износ на пензија од член 35 од овој закон.

Усогласување на старосна пензија

Член 37

(1) Усогласувањето на старосната пензија се врши според движењето на индексот на трошоците на животот во висина од 50% и порастот на просечно исплатената плата на сите вработени во Република Македонија во висина од 50%.

(2) Пензијата од став (1) на овој член се усогласува од 1 јануари и од 1 јули секоја година според процентот кој се добива како збир на порастот на индексот на трошоците на живот во претходното полугодие и процентот на порастот на просечно исплатената плата на сите вработени во Република Македонија во претходното полугодие во однос на полугодие кое му претходи.

(3) Заради примена на став (1) од овој член пензијата остварена во тековната година претходно се сведува во месечен износ според порастот на платите од декември претходната година во однос на просечната плата истата година.

Глава IV

Права врз основа на инвалидност

Инвалидност

Член 38

(1) Инвалидност постои кога кај осигуреникот, поради промена во здравствената состојба која не може да се отстрани со лекување или со медицинска рехабилитација, работната способност е трајно намалена за повеќе од половина во споредба со физички и психички здрав осигуреник со исто или слично образование и способност.

(2) Инвалидноста од став (1) на овој член се утврдува според следните категории:

1) категорија I – доколку работната способност на осигуреникот е намалена за повеќе од 80% постои трајно губење на работната способност (општа неспособност за работа) и

2) категорија II – доколку работната способност на осигуреникот е намалена за повеќе од 50% а најмногу до 80% (професионална неспособност за работа).

(3) Доколку работната способност на осигуреникот е намалена за 50% во споредба со физички и психички здрав осигуреник со исто или слично образование и способност поради што не може да ги извршува работните задачи со полно работно време, може да работи со скратено работно време или да биде распределен на друга соодветна работа согласно со прописите кои се однесуваат на работните односи и колективниот договор.

(4) Инвалидност во смисла на ставовите (1), (2) и (3) на овој член може да настане поради болест, повреда надвор од работа, повреда при работа или професионални болести.

(5) Работите за кои се оценува работната способност на осигуреникот ги опфаќаат сите работи кои одговараат на неговите телесни и психички способности, а се смета дека одговараат на неговите досегашни работи.

(6) Работата за која се оценува работната способност на носителот на семејно земјоделско стопанство ја опфаќа работата врз основа на која е задолжително осигурен согласно овој закон.

Поведа при работа

Член 39

(1) Како повреда при работа, во смисла на овој закон, се смета повредата на осигуреникот причинета со непосредно и краткотрајно механичко, физичко или хемиско дејство, како и повредата причинета со нагли промени на положбата на телото, ненадејно оптоварување на телото или со други промени на физиолошката состојба на организмот, ако таквата повреда причински е врзана со вршењето на работите на работното место.

(2) Како повреда при работа се смета и повредата причинета на начинот од ставот (1) на овој член што осигуреникот ќе ја претрпи на редовниот пат од станот до местото на работата или обратно, на патот преземен заради извршување на работни задачи и на патот преземен заради стапување на работа, доаѓање на работа од одмор или отсуство прекинати по налог на работодавецот, како и користење право на професионална рехабилитација според овој закон.

(3) Како повреда при работа се смета и заболувањето на осигуреникот што настанало непосредно и како исклучителна последица на некој несреќен случај или виша сила за време на вршењето на работата или во рска со неа.

(4) Како повреда при работа се смета и повредата што ќе ја претрпи осигуреникот во вршењето на работите од членовите 15 и 16 од овој закон.

Професионална болест

Член 40

(1) Професионални болести, во смисла на овој закон, се определени болести причинети со подолго непосредно влијание на процесот и условите на трудот врз работната способност на осигуреникот.

(2) Правилникот за листата на професионалните болести го донесува министерот за труд и социјална политика.

Инвалид на трудот

Член 41

Инвалид на трудот, во смисла на овој закон, е осигуреникот кој врз основа на инвалидност ги остварува правата од пензиското и инвалидското осигурување.

Професионална рехабилитација

Член 42

Кога кај осигуреникот е утврдена професионална неспособност за работа, се утврдува преостаната работна способност ако со оглед на неговата здравствена состојба, години на живот, образование и способност, може со професионална рехабилитација да се оспособи за работа со полно работно време на друга работа.

Права врз основа на преостаната работна способност

Член 43

(1) Право на професионална рехабилитација има осигуреник кај кој ќе настане инвалидност пред навршени 50 години живот ако според преостанатата работна способност може да се оспособи за друга работа со полно работно време.

(2) Инвалид на трудот кој стекнал професионална рехабилитација се оспособува за вршење на друга соодветна работа за која е потребна стручна подготовка која одговара на работите што ги вршел на својата работа пред настанувањето на инвалидноста.

(3) По исклучок од ставот (1) на овој член професионална рехабилитација може да се обезбеди за друга ра-

бота за која е потребна стручна подготовка повисока од онаа која одговара на работите кои осигуреникот ги вршел пред настанувањето на инвалидноста, ако таквото оспособување е оправдано со оглед на стручноста, годините на живот, работното искуство и склоностите и ако постои реална можност за вработување по завршеното оспособување.

Член 44

Право на професионална рехабилитација има осигуреникот од членот 11 став (1) точки 1) и 2) од овој закон, кај кој постои професионална неспособност за работа.

Член 45

(1) Ако професионалната неспособност за работа е настаната како последица на повреда надвор од работа или болест, осигуреникот има право на професионална рехабилитација доколку има пензиски стаж кој му покрива најмалку една третина на периодот од наплатени најмногу 20 години живот до денот на настанувањето на инвалидноста (работен век), сметајќи го работниот век на полни години.

(2) Ако професионалната неспособност за работа настанала поради повреда на работа или професионална болест, осигуреникот има право на професионална рехабилитација без оглед на должината на пензискиот стаж.

Член 46

(1) Осигуреник со право на професионална рехабилитација, кој во рок од шест месеца од денот на конечната на решението за признавање на правото не е упатен на професионална рехабилитација, Фондот го упатува на преглед кај Комисијата за оценка на работна способност поради повторна оценка на преостанатата работна способност.

(2) На преглед поради повторна оценка на преостанатата работна способност ќе се упати и осигуреник со право на професионална рехабилитација, кога Фондот ќе оцени дека нема да може да се оспособи за работа на претходно одредената работа.

(3) Иницијатива за преглед на осигуреникот во случаите од ставовите (1) и (2) на овој член може да даде и работодавецот.

Член 47

(1) Осигуреникот кој стекнал право на професионална рехабилитација, од денот на настанувањето на инвалидноста до денот на почетокот на професионалната рехабилитација, за време на професионална рехабилитација и од денот на завршетокот на професионалната рехабилитација до вработувањето на соодветното работно место, има право на надоместок на плата во висина на инвалидската пензија во случај на професионална неспособност за работа. Висината на инвалидската пензија се определува во случај на повреда на работа или професионална болест во висина од 80% од пензиската основница за определување на инвалидската пензија, а во случај на повреда надвор од работа или болест во висина на инвалидска пензија настаната поради професионална неспособност за работа.

(2) Надоместокот на плата од ставот (1) на овој член му припаѓа на инвалидот на трудот најдолго 12 месеца од денот на завршувањето на професионалната рехабилитација под услов во рок од 30 дена од денот на завршувањето на професионалната рехабилитација да се пријави во надлежната служба за вработување и во согласност со прописите за вработување редовно да се пријавува во таа служба.

(3) Кога професионалната рехабилитација се извршува надвор од престојувалиштето на инвалидот на

трудот, а не може да се обезбеди постојан превоз од живеалиштето до местото каде што се извршува професионалната рехабилитација, за инвалидот се обезбедува сместување и храна или надоместок за сместување и храна за време на професионалната рехабилитација во друго место кое го одредува Фондот со општ акт.

Член 48

Професионална рехабилитација се врши под услови и на начин по кој се оспособуваат и другите работници кај работодавецот или центар за рехабилитација.

Член 49

Ако осигуреникот се вработи или ако ги исполни условите за остварување право на старосна, инвалидска или семејна пензија правото на паричен надоместок му престанува.

Инвалидска пензија

Член 50

(1) Осигуреникот кај кого ќе настане општа неспособност за работа, како и осигуреникот со преостаната работна способност кој поради навршување на одредени години на живот не може со професионална рехабилитација да се оспособи за вршење на друга соодветна работа стекнува право на инвалидска пензија ако ги исполнува следните услови:

1) инвалидноста е причинета со повреда на работа или професионална болест - без оглед на должината на пензискиот стаж или

2) инвалидноста е причинета со повреда надвор од работа или со болест под услов пред настанувањето на инвалидноста, односно на денот на престанокот на осигурувањето по настанатата инвалидност да е постар од 45 години живот и да има навршени најмалку 12 години пензиски стаж или

3) инвалидноста е причинета со повреда надвор од работа или со болест доколку осигуреникот има навршено над 30 до 37 години живот, треба да има пензиски стаж кој му покрива 30% од работниот век, сметајќи го работниот век на полни години, а осигуреникот има навршено над 37 до 45 години живот, треба да има пензиски стаж кој му покрива 40% од работниот век, сметајќи го работниот век на полни години.

(2) Осигуреник кај кого инвалидноста настанала пред навршување на 30 години живот како последица на повреда надвор од работата или болест се здобива со право на инвалидска пензија ако на денот на настанувањето на инвалидноста имал својство на осигуреник и ако:

1) инвалидноста настанала до навршување 20 години живот, ако имал најмалку шест месеци стаж на осигурување;

2) инвалидноста настанала до навршување 25 години живот, ако имал најмалку девет месеци стаж на осигурување;

3) инвалидноста настанала до навршување 30 години живот, ако имал најмалку 12 месеци стаж на осигурување.

(3) Осигуреникот - воен инвалид од I до VI група, како и друг инвалид кој е изедначен со мирновременски воен инвалид од V до VI група кај кого во смисла на член 38 на овој закон се оценува инвалидност не може да работи повеќе од половина од полното работно време се здобива со право на инвалидска пензија ако ги исполнува условите од став (1) на овој член без оглед на тоа дали со или без преквалификација или доквалификација може да се оспособи за друга соодветна работа.

(4) Како работен век во смисла на став (1) точка 3) на овој член за осигуреникот кој со редовно школува-

ње се стекнал со средна, виша односно висока стручна подготовка се смета времето од навршување на 20, 23 односно 26 години живот до денот на настанувањето на инвалидноста.

(5) На осигуреникот кој по навршување на 20 години живот бил на отслужување на воениот рок работниот век му се намалува за времето колку што траел отслужениот воен рок.

Член 51

(1) Инвалидската пензија се определува од пензиската основа што се утврдува на начин предвиден во членовите од 20 до 33 од овој закон.

(2) За осигурениците од членовите 15 и 16 од овој закон пензиската основа ја утврдува Фондот со општ акт.

Член 52

(1) Инвалидската пензија во случај на инвалидност причинета со повреда на работа или професионална болест се определува во висина од 80% од пензиската основа за пензија остварена до 2015 година, а инвалидската пензија остварена по 2015 година се определува во проценти кои изнесуваат:

Година	Процент
2016	79.68
2017	79.36
2018	79.04
2019	78.72
2020	78.40
2021	78.08
2022	77.76
2023	77.44
2024	77.12
2025	76.80
2026	76.48
2027	76.16
2028	75.84
2029	75.52
2030	75.20
2031	74.88
2032	74.56
2033	74.24
2034	73.92
2035	73.60
2036	73.28
2037	72.96
2038	72.64
2039	72.32
2040	72.00

(2) Инвалидската пензија во случај на инвалидност причинета со болест или повреда надвор од работа се определува од пензиската основа во проценти според член 228 од овој закон.

(3) Инвалидската пензија определена според став (2) на овој член, во случај на инвалидност настаната пред наполнувањето на годините на живот од членот 18 од овој закон, не може да изнесува помалку од процентите утврдени за годината во која е остварено правото на пензијата, и тоа:

Година	Проценти	
	маж	жена
2000	44.00	53.00
2001	43.60	52.40
2002	43.20	51.80
2003	42.80	51.20
2004	42.40	50.60
2005	42.00	50.00
2006	41.60	49.40

2007	41.20	48.80
2008	40.80	48.20
2009	40.40	47.60
2010	40.00	47.00
2011	39.60	46.40
2012	39.20	45.80
2013	38.80	45.20
2014	38.40	44.60
2015	38.00	44.00
2016	37.60	43.40
2017	37.20	42.80
2018	36.80	42.20
2019	36.40	41.60
2020	36.00	41.00

(4) Инвалидската пензија определена според ставот (2) на овој член, во случај на инвалидност настаната по наполнувањето на годините на живот од членот 18 од овој закон, не може да изнесува помалку од процентите утврдени за годината во која е остварено правото на пензија, и тоа:

Година	Проценти	
	маж	жена
2000	35.00	40.00
2001	34.47	39.38
2002	33.93	38.77
2003	33.40	38.15
2004	32.87	37.53
2005	32.33	36.92
2006	31.80	36.30
2007	31.27	35.68
2008	30.73	35.07
2009	30.20	34.45
2010	29.67	33.83
2011	29.13	33.22
2012	28.60	32.60
2013	28.07	31.98
2014	27.53	31.37
2015	27.00	30.75

(5) На осигуреникот воен инвалид од I до IV група, како и на друг инвалид кој е изедначен со мирновременски воен инвалид од I до VI група, кој ќе стекне право на инвалидска пензија, пензијата му се определува според став (1) на овој член, ако половина од работниот век му е покриен со пензиски стажот.

Член 53

(1) На корисникот на инвалидска пензија кај кого настанало загубување на работната способност пред наполнувањето на годините на живот од членот 18 на овој закон и на кого пензијата определена според членот 52 став (3) од овој закон изнесува помалку од пензијата определена според членот 52 став (1) од овој закон му припаѓа и додаток на инвалидност.

(2) Додатокот на инвалидност се определува кај корисник на инвалидска пензија од I категорија и тоа:

1) 10% од износот на инвалидската пензија ако има утврдена општа неспособност за работа со утврдена 80% инвалидност;

2) 15% од износот на инвалидската пензија ако има утврдена општа неспособност за работа со утврдена 90% инвалидност и

3) 20% од износот на инвалидска пензија ако има утврдена општа неспособност за работа со утврдена 100% инвалидност.

(3) Инвалидската пензија заедно со додатокот на инвалидност не може да изнесува повеќе од пензијата определена според членот 52 став (1) од овој закон.

(4) Додатокот на инвалидност е составен дел на инвалидската пензија.

Член 54

(1) Ако инвалидноста врз основа на која осигуреникот стекнува право на инвалидска пензија е предизвикана делумно со повреда на работа или со професионална болест, а делумно со болест или повреда надвор од работа, инвалидската пензија се определува како една пензија што се состои од сразмерен дел на инвалидската пензија пресметана како за случај на повреда на работа или професионална болест и од сразмерен дел на инвалидската пензија пресметана како за случај на болест или повреда надвор од работа.

(2) Фондот со Статут поблиску го уредува начинот на определување на инвалидската пензија во случаите од ставот (1) на овој член.

Член 55

(1) Осигуреникот кој ги исполнува условите за стекнување право на инвалидска пензија има право на најнизок износ на инвалидска пензија.

(2) Најнискиот износ на инвалидска пензија се определува на начин утврден со членот 35 од овој закон.

Член 56

Одредбите на овој закон за усогласувањето на старосната пензија се применуваат и на инвалидската пензија.

Глава V Семејна пензија

Член 57

(1) Семејна пензија можат да остварат членовите на семејството:

- 1) брачниот другар;
 - 2) децата (родени во брак или надвор од брак или посвоени; посиноците кои ги издржувал осигуреникот, внуцињата и други деца без родители кои ги издржувал осигуреникот) и
 - 3) родителите (таткото и мајката, очувот и макеата) и посвоителот, што ги издржувал осигуреникот.
- (2) Семејна пензија може да оствари и брачниот другар од разведен брак, ако со судска одлука му е утврдено право на издржување.
- (3) Се смета дека внуцињата без родители, другите деца без родители и родителите ги издржувал осигуреникот во смисла на ставот (1) точки 2) и 3) на овој член ако во тој период:
- 1) не биле во работен однос или не оствариле плата по друг основ;
 - 2) не биле корисници на старосна, инвалидска или семејна пензија;
 - 3) катастарскиот приход од земјоделската дејност по член на потесното, односно поширокото семејство не изнесува годишно повеќе од 25% од просечната плата остварена во Републиката во претходната година и
 - 4) сите други приходи по член на семејството не изнесувале месечно повеќе од 25% од просечната плата остварена во Републиката во претходната година.

Член 58

(1) Членовите на семејството стекнуваат право на семејна пензија ако умрениот осигуреник:

- 1) наполнил најмалку пет години стаж на осигурување или најмалку десет години пензиски стаж или
 - 2) ги исполнил условите за старосна или инвалидска пензија, или
 - 3) бил корисник на старосна или инвалидска пензија.
- (2) Ако смртта на осигуреникот настанала како последица од повреда на работа или од професионална болест, членовите на семејството стекнуваат право на семејна пензија, без оглед на должината на пензискиот стаж на осигуреникот.

Член 59

(1) Вдовец/вдовица стекнува право на семејна пензија ако:

- 1) до смртта на осигуреникот, по кој основ тоа право им припаѓа лицето наполнило 50 години живот;
 - 2) до смртта на брачниот другар било неспособно за работа или таква неспособност настанала во рок од една година од денот на смртта на брачниот другар;
 - 3) по смртта на брачниот другар останале едно или повеќе деца кои имаат право на семејна пензија по тој брачен другар, а вдовецот/вдовицата ги врши родителските должности спрема тие деца или
 - 4) до смртта на брачниот другар имало наполнети 45 години, кога ќе наполни 50 години живот – или ако во тие години станало неспособно за работа.
- (2) Вдовецот/вдовицата кој во текот на користењето на правото по основа на вршење на родителска должност од став (1) точка 3 на овој член стане неспособно за работа или наполнило 50 години живот трајно го задржува правото на семејна пензија.
- (3) Вдовецот/вдовицата кој го загубил/а правото на семејна пензија по основ на вршење на родителска должност по наполнети 45 години живот, стекнува право на семејна пензија кога ќе наполни 50 години живот.

Член 60

(1) Право на семејна пензија стекнува и вдовица кога детето на осигуреникот, односно корисникот на пензија е родено по смртта на осигуреникот, односно корисникот на пензија со тоа што семејната пензија и припаѓа од денот на смртта на осигуреникот, односно корисникот на пензија.

(2) Право на семејна пензија стекнува и вдовицата кај која постоела бременост на денот на смртта на осигуреникот, односно корисникот на пензија со тоа што семејната пензија до раѓањето на детето се определува за еден член на семејството.

(3) Ако детето е мртвородено или ако умре пред навршувањето на 45 дена живот, на вдовицата и припаѓа семејна пензија до истекот на 45 дена по породувањето.

Член 61

(1) Дете стекнува, односно користи право на семејна пензија:

- 1) до наполнети 15 години живот, а ако е на школување до наполнети 26 години живот или
 - 2) ако пред смртта на осигуреникот, односно корисникот на пензија кој го издржувал било неспособно за работа или таквата неспособност настанала во рок од една година од денот на смртта на осигуреникот, односно корисникот на пензија.
- (2) Ако школувањето на детето е прекинато поради болест, право на семејна пензија може да се стекне, односно му припаѓа и за време на боледувањето до наполнети 26 години живот, како и над тие години, но најмногу за толку време колку што е изгубено од редовното школување поради болест.
- (3) На детето кое го прекинало школувањето заради доброволно отслужување на воениот рок семејната пензија му се исплатува и за тоа време.
- (4) Ако во текот на користењето на правото на семејната пензија детето стане неспособно за работа трајно го задржува правото на семејна пензија.
- (5) Детето - инвалид има право на семејна пензија по престанокот на работниот однос.

Член 62

(1) Како дете на школување во смисла на членот 61 од овој закон, се смета ученикот во основно училиште, училиште за средно образование, стручно односно работно оспособување, студент на високообразовна установа и лицето на постдипломски студии додека имаат статус на ученик, односно студент според статутот на

соодветната воспитно -образовна установа до навршување на 26 години живот.

(2) Како школување на дете во смисла на ставот (1) од овој член се смета времетраењето на стручното, односно работното оспособување на децата со пречки во психофизичкиот развој.

(3) Како дете без родители во смисла на членот 57 став (1) точка 2) од овој закон се смета и дете кое има еден или двајца родители кои се трајно неспособни за работа.

Член 63

Родителот кого осигуреникот, односно корисник на пензија го издржувал до својата смрт, се стекнува со право на семејна пензија ако:

1) до смртта на осигуреникот, односно корисникот на пензијата наполнил 55 години живот и

2) е помлад од 55 години, и ако до смртта на осигуреникот, односно корисникот на пензија бил неспособен за работа.

Член 64

Како неспособност за работа врз основа на која се остварува право на семејна пензија кај децата се смета неспособност на самостоен живот и работа, а кај другите лица постоење на загубена работна способност.

Член 65

(1) Правото на семејна пензија им припаѓа првенствено на брачниот другар и на децата на осигуреникот, односно корисникот на пензија (во натамошниот текст: членови на потесното семејство).

(2) Родителите, посвоителите, внуцињата и другите деца без родители кои ги издржувал осигуреникот, односно корисникот на пензија (во натамошниот текст: членови на поширокото семејство), имаат право на семејна пензија ако осигуреникот, односно корисникот на пензија немал членови на потесното семејство кои имаат право на семејна пензија или ако пензијата што им припаѓа на членовите на потесното семејство не го исцрпува полниот износ на основата од која се определува семејната пензија.

Член 66

(1) Семејната пензија се определува од старосната или инвалидската пензија што на осигуреникот би му припаѓала во часот на смртта, односно од пензијата што на корисникот на пензијата му припаѓала во часот на смртта.

(2) Семејната пензија од старосна пензија се определува од пензиската основица во проценти зависно од должината на пензискиот стаж утврден во член 228 од овој закон.

(3) Висината на семејната пензија се определува во процент од основата што ја сочинуваат старосната или инвалидската пензија и тоа 70% за еден член на семејството, а за секој нареден член уште по 10%, но не повеќе од 100% од основата.

(4) На децата без двајца родители, семејната пензија остварена по едниот родител им се зголемува за дел од пензијата што ја користел или што би ја користел другиот родител, и тоа за:

- 1) две деца20%
- 2) три деца30%
- 3) четири или повеќе деца40%

(5) Кога семејната пензија ја користат три или повеќе членови на семејството, висината на семејната пензија не може да изнесува помалку од 40% од пензиската основица на умрениот осигуреник.

(6) Како основица за определување семејна пензија од осигуреник кој има пензиски стаж помалку од 15 години, а не ги исполнува условите за инвалидска пензија, се зема старосната пензија пресметана за пензиски стаж од 15 години.

Член 67

(1) Ако пензијата припаѓа на членовите на потесното и на членовите на поширокото семејство, на членовите на потесното семејство им се определува семејна пензија според проценти предвидени во член 66 став (1) од овој закон, а на членовите на поширокото семејство им припаѓа остатокот до полниот износ на основицата на семејната пензија.

(2) Ако право на семејна пензија има и разведениот брачен другар, се одредува една семејна пензија за брачниот другар од новиот брак и за разведениот брачен другар во висина што припаѓа за еден член на семејството.

Член 68

(1) Членовите на семејството на осигуреникот или корисникот на пензијата имаат право на најнизок износ на семејна пензија.

(2) Најнискиот износ на семејна пензија се определува во висина на најнискиот износ на старосна, односно највисокиот износ на инвалидска пензија во зависност од основицата од која е определена семејната пензија.

(3) Одредбите од овој закон за усогласувањето на старосната пензија се однесуваат на семејната пензија.

Глава VI

Паричен надоместок за телесно оштетување

Член 69

(1) Телесно оштетување постои кога кај осигуреникот ќе настане загубување, посустествено оштетување или позначителна онеспособеност на одделни органи или делови од телото што ја отежнува нормалната активност на организмот и бара поголем напор во остварувањето на животните потреби, без оглед на тоа дали причинува или не причинува инвалидност.

(2) Осигуреникот кај кого телесно оштетување ќе настане за време на траењето на осигурување се стекнува со право на паричен надоместок за телесно оштетување под истите услови во поглед на пензискиот стаж под кои се здобива со правото на инвалидска пензија.

(3) Правилникот за Листата за видовите на телесните оштетувања врз основа на кои се стекнува со правото на паричен надоместок и процентите на тие оштетувања го донесува министерот за труд и социјална политика, по предходно прибавено мислење од Институтот за медицина на трудот.

Член 70

(1) Право на паричен надоместок за телесно оштетување осигуреникот стекнува независно од тоа дали се стекнал и користи и некое друго право од пензиското и инвалидското осигурување.

(2) Осигуреникот не стекнува право на паричен надоместок за телесно оштетување од 30 до 40% според листата на телесните оштетувања, кое настанало како последица на болест или повреда надвор од работата, за телесно оштетување кое постоело пред стапувањето во работен однос, како и за подоцнежното влошување на тоа телесно оштетување. По исклучок кога пред стапувањето во работен однос постоело телесно оштетување на еден од парните органи, а подоцна настани оштетување на другиот истоветен орган, осигуреникот стекнува право на паричен надоместок за телесно оштетување на двата органи.

Член 71

Висината на паричниот надоместок за телесно оштетување се определува според утврдениот процент на телесното оштетување од следниве основици:

- 9% од просечната плата остварена во Републиката во предходната година кога телесното оштетување е предизвикано со повреда на работа или со професионална болест и

- 7% од просечната плата остварена во Републиката во предходната година кога телесното оштетување е предизвикано со болест или повреда надвор од работата.

Член 72

(1) Ако постојат две или повеќе телесни оштетувања вкупниот процент се определува на тој начин што на поголемиот процент се додава, и тоа по:

1) 20% за секое натамошно телесно оштетување од 50% или повеќе и

2) 10% за секое натамошно телесно оштетување од 40 и 30%.

(2) Ако телесните оштетувања постоеле поради различни причини процентот ќе се определи според став (1) на овој член, а паричниот надоместок ќе се определи од основицата на поголемиот процент на телесното оштетување.

(3) Вкупниот процент на телесното оштетување по ставот (1) точки 1 и 2 на овој член не може да изнесува повеќе од 100%.

Член 73

На корисникот на паричен надоместок за телесно оштетување во случај на влошување на постојното телесно оштетување или нов случај на телесно оштетување, му се определува паричен надоместок според новиот, односно вкупниот процент на телесно оштетување.

Член 74

Ако осигуреникот за ист случај на телесно оштетување стекне право на паричен надоместок за телесно оштетување по прописите на пензиското и инвалидското осигурување и право на инвалиднина како мирновремен воен инвалид по прописите за воените инвалиди, може да користи само едно од тие права, по сопствен избор.

Член 75

Одредбите од овој закон за усогласување на старосната пензија се применуваат и на паричниот надоместок за телесно оштетување.

Глава VII

Стекнување и остварување на правата на определени категории осигуреници под посебни услови**Осигуреници од одбраната**

Член 76

На осигурениците од член 11 став (1) точка 2 од овој закон, стажот на осигурување им се смета со зголемено траење, и тоа:

1) секои 12 месеци ефективно поминати на тие должности се сметаат како 18 месеци стаж на осигурување во:

а) летечка служба - на должност активен пилот, извидувач, радист, автомеханичар, аерофотограф или на други должности на кои вршеле летачка служба или како припадник на органот на санитарска служба на испитување и тренирање на летачите или за испитување на заштитната опрема во барокоморите, односно во авионите, ако при такво испитување и тренирање летале најмалку 90 часа годишно;

б) падобранска служба - на должности активен падобранец;

в) должност на нуркач и

г) должности во единиците за специјална намена.

2) секои 12 месеци ефективно поминати на тие должности се сметаат како 16 месеци стаж на осигурување во:

а) вршење работи на член на специјален експериментален екипаж за испитување на вооружување во фаза на освојување на производство и завршни експерименти и испитување, ако на експериментите и испитувањата помине просечно најмалку половина од вкупното годишно работно време;

б) вршење работи на радиолошка, биолошка и хемиска заштита во лабораториски и полигонски услуги, што ќе ги утврди министерот за одбрана и

в) вршење работи на електронско извидување и работи на криптозаштита, безбедност и разузнавачки и контраразузнавачки работи и воена полиција и

3) секои 12 месеци ефективно поминати на тие должности се сметаат како 15 месеци стаж на осигурување во:

а) вршење работи на радарски уреди на кои се изложени на радарски зрачења и тоа: лице кое врши поправка, посложени дотерувања и испитувања или работи како инструктор - наставник на поправка на радарски уреди, ако на тие работи помине просечно најмалку 3/4 од вкупното годишно работно време и

б) вршење должност во трупа заклучно со бригада и соодветна единица и одредени должности во команда на корпус и во воени установи во кои службата се врши под трупни услови, а кои ги утврдува Владата на Република Македонија по предлог на министерот за одбрана.

Член 77

На осигуреник од член 11 став (1) точка 2 од овој закон кој има најмалку 25 години пензиски стаж од кои најмалку 15 години ефективно поминати на работни места за кои стажот на осигурување се смета со зголемено траење и 55 години живот (маж), односно 50 години живот (жена), ако работниот однос му престане по потреба на службата, може да оствари право на старосна пензија.

Член 78

(1) На осигурениците во од член 11 став (1) точка 2 од овој закон старосната пензија им се утврдува од пензиската основица во проценти како збир од должината на пензискиот стаж навршен до 31 декември 2012 година и по 1 јануари 2013 година.

(2) На осигурениците од став (1) на овој член кои до 31 декември 2012 година имаат навршен пензиски стаж од 25 години, за секоја натамошна година им се утврдува процент од пензиската основица кој изнесува 1,08 маж и 1,29 жена.

(3) На осигурениците од став (1) на овој член кои до 31 декември 2012 година немаат навршено пензиски стаж од 25 години, после овој датум им се определува процент кој до навршување на пензиски стаж од 25 години за секоја година изнесува 2,22% од пензиската основица за маж односно 2,35% од пензиската основица за жена. За секоја година пензиски стаж кој што е над 25 години се додаваат дополнителни 1,08% од пензиската основица за маж, односно 1,29% од пензиската основица за жена.

(4) За осигурениците од ставовите (2) и (3) на овој член процентот за определување старосна пензија изнесува 2,48% за маж и 2,62% за жена за секоја година пензиски стаж до 31 декември 2012 година.

Член 79

На осигуреник од членот 11 став (1) точка 2 од овој закон на кого стажот на осигурување му се смета со зголемено траење, старосната граница за остварување на

право на старосна пензија му се намалува, зависно од степенот на зголемување на стажот, и тоа за по една година за секои:

1) шест години поминати на работни места на кои ефективно поминати 12 месеци се сметаат во стаж на осигурување како 14 месеци;

2) пет години поминати на работни места на кои ефективно поминати 12 месеци се сметаат во стаж на осигурување како 15 месеци;

3) четири години поминати на работни места на кои ефективно поминати 12 месеци се сметаат во стаж на осигурување како 16 месеци и

4) три години поминати на работни места на кои ефективно поминати 12 месеци се сметаат во стаж на осигурување како 18 месеци.

Член 80

На осигурениците од членот 11 став (1) точка 2 од овој закон за определување на инвалидска пензија според должината на пензискиот стаж се применуваат процентите од член 78 од овој закон.

Член 81

Разликата меѓу пензијата утврдена без примена на членовите 76 до 80 од овој закон и пензијата утврдена со примената на тие членови, како и целиот износ на пензијата определена на осигуреник кој не ги исполнува општите услови за остварување на правото на пензија без примена на тие членови, се обезбедува од Буџетот на Република Македонија. Средствата за делот на пензијата за стажот навршен во поранешната Југословенска народна армија до 1 април 1992 година ги обезбедува Буџетот на Република Македонија.

Осигуреници од внатрешни работи и од казнено-поправни установи и воспитно-поправни домови

Член 82

(1) На овластените службени лица, во смисла на прописите за вршење на внатрешните работи, стажот на осигурување им се смета со зголемено траење и тоа секои 12 месеци ефективно поминати на тие должности се сметаат како 16 месеци стаж на осигурување.

(2) Правото на стаж на осигурување со зголемено траење во смисла на став (1) на овој член имаат и работниците во Министерството за внатрешни работи кои работат на работни места чија што тежина и посебни услови под кои тие се вршат влијаат врз намалувањето на работната способност.

(3) Работните места од став (2) на овој член ги утврдува Владата на Република Македонија по предлог на министерот за внатрешни работи.

(4) Одредбите од ставовите (1) и (3) на овој член не се однесуваат на времето додека работникот се наоѓа на стручно образование или усовршување на кое е упатен од Министерството за внатрешни работи, на располагање или е нераспореден поради укинување на работните места или потрајно намалување на обемот на работните задачи.

Член 83

Работник на Министерството за внатрешни работи кој има најмалку 25 години пензиски стаж од кои најмалку 15 години ефективно поминати на работни места за кои стажот на осигурување се смета со зголемено траење и 55 години живот (маж), односно 50 години живот (жена), може да оствари право на старосна пензија, ако работниот однос му престане по потреба на службата.

Член 84

(1) На овластените работници согласно прописите за извршување на санкциите, стажот на осигурување им се смета со зголемено траење и тоа секои 12 месеци ефективно поминати на тие должности во казнено-поправните установи и воспитно-поправните домови им се сметаат како 16 месеци стаж на осигурување.

(2) Право на стаж на осигурување со зголемено траење во смисла на став (1) на овој член имаат и работниците во Министерството за правда, казнено - поправните установи и воспитно - поправните домови кои работат на работни места чија тежина и посебни услови под кои тие се вршат влијаат врз намалувањето на работната способност.

(3) Одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член не се однесуваат на времето додека работникот се наоѓа на стручно образование или усовршување на кое е упатен од казнено - поправната установа, односно воспитно - образовниот дом.

Член 85

Работник во Министерството за правда, казнено - поправната установа и воспитно - поправен дом, кој има најмалку 25 години пензиски стаж од кои најмалку 15 години ефективно поминати на работни места за кои стажот на осигурување се смета со зголемено траење во смисла на член 84 ставови (1) и (2) од овој закон и 55 години живот (маж), односно 50 години живот (жена), може да оствари право на старосна пензија, ако работниот однос му престане по потреба на службата.

Член 86

Пензија под посебни услови може да оствари работник на Министерството за внатрешни работи како и работник во Министерството за правда, казнено - поправна установа и воспитно - поправниот дом, кој иако во моментот на остварувањето на правото не е на работни места на кои стажот на осигурување се смета со зголемено траење има најмалку 25 години пензиски стаж од кои најмалку 15 години ефективно поминати на работни места на кои стажот на осигурување им се смета со зголемено траење и 55 години живот (маж) и 50 години живот (жена), ако работниот однос му престане по потреба на службата.

Член 87

(1) На работниците од членовите 82, 84 и 86 од овој закон старосната пензија им се утврдува од пензиската основица во проценти како збир од должината на пензискиот стаж навршен до 31 декември 2012 година и по 1 јануари 2013 година.

(2) На осигурениците од став (1) на овој член кои до 31 декември 2012 година имаат навршен пензиски стаж од 25 години, за секоја натамошна година им се утврдува процент од пензиската основица кој изнесува 1,08 (маж) и 1,29 (жена).

(3) На осигурениците од став (1) на овој член кои до 31 декември 2012 година немаат навршено пензиски стаж од 25 години, после овој датум им се определува процент кој до навршување на пензиски стаж од 25 години за секоја година изнесува 2,22% од пензиската основица за маж односно 2,35% од пензиската основица за жена. За секоја година пензиски стаж кој што е над 25 години се додаваат дополнителни 1,08% од пензиската основица за маж, односно 1,29% од пензиската основица за жена.

(4) За осигурениците од ставовите (2) и (3) на овој член процентот за определување старосна пензија изнесува 2,48% за маж и 2,62% за жена за секоја година пензиски стаж до 31 декември 2012 година.

Член 88

На работниците од членовите 82, 84 и 86 од овој закон за определување на инвалидска пензија според должината на пензискиот стаж се применуваат процентите од член 87 од овој закон со тоа што како најнизок процент до навршени 25 години пензиски стаж се определува 62,0% од пензиската основица за маж, односно 65,6% од пензиската основица за жена.

Член 89

(1) На работниците од членовите 77, 82, 84 и 86 од овој закон кои ќе остварат право на старосна пензија според општите услови старосната граница за остварување право на старосна пензија им се намалува за по една година за секој навршени четири години ефективно поминати на работни места на кои стажот на осигурување се смета со зголемено траење.

(2) Намалувањето на старосната граница се однесува и на осигурениците на кои својството на работник од членовите 77, 82, 84 и 86 од овој закон им престанало без да остварат право на старосна пензија според посебните услови на овој закон.

Член 90

Работните места од членовите 82, 83 и 86 од овој закон на кои стажот на осигурување се смета со зголемено траење, како и обемот на соодветното намалување на старосната граница подлежат на ревизија, на начинот и по постапката по кои се врши утврдување на тие работни места. Ревизија се врши најдоцна во рок од пет години од денот на утврдувањето на тие работни места.

Член 91

Разликата меѓу пензијата утврдена без примена на членовите од 82 до 89 од овој закон и пензијата утврдена со примената на тие членови, како и целиот износ на пензијата определена на осигуреник кој не ги исполнувал општите услови за остварување на правото на пензија без примена на тие членови, се обезбедува од Буџетот на Република Македонија.

Глава VIII

Стекнување и остварување на правата на лицата прогонувани и затворани за идеите на самобитноста на македонскиот народ и неговата државност

Член 92

Права од пензиско и инвалидско осигурување под посебни услови има и лице прогонувано и затворано за идеите на самобитноста на македонскиот народ и неговата државност.

Член 93

(1) Својството на лице прогонувано и затворано за идеите на самобитноста на македонскиот народ и неговата државност со решение го утврдува посебна комисија на Владата на Република Македонија, врз основа на одлука на надлежен орган.

(2) Против решението од став (1) на овој член може да се изјави жалба до Владата на Република Македонија.

Член 94

На лицето од член 93 од овој закон времето кога е прогонувано, односно времето поминато на издржување казна затвор му се признава во пензиски стаж во ефективно траење.

Член 95

Лицето од член 93 од овој закон и членовите на неговото семејство правата од пензиското и инвалидското осигурување ги остваруваат под истите услови како и другите осигуреници, ако со овој закон поинаку не е определено.

Член 96

На лицето од член 93 од овој закон пензијата му се определува од пензиската основица што претставува просечна плата остварена во Републиката во последната година пред годината во која се остварува пензијата зголемена за 30% или од пензиската основица, како и за другите осигуреници, ако тоа за него е поповолно.

Член 97

Лицето од член 93 од овој закон барањето за признавање во пензиски стаж на времето кога е прогонувано и времето поминато на издржување казна затвор го поднесува до стручната служба на Фондот.

Член 98

Средствата за признавање на правата од пензиското и инвалидското осигурување под поповолни услови на лицата од член 93 од овој закон ги обезбедува Буџетот на Република Македонија за:

1) целиот износ на пензијата ако осигуреникот ги исполнува условите за пензија со стажот од член 94 од овој закон;

2) разликата меѓу пензијата утврдена со стажот од член 94 од овој закон и пензијата утврдена без тој стаж во случаите кога осигуреникот ги исполнил условите за пензија и

3) разликата меѓу пензијата утврдена од пензиската основица, како и за другите осигуреници и пензијата утврдена од пензиската основица од член 96 од овој закон.

Глава IX Пензиски стаж

Член 99

Во пензиски стаж во смисла на овој закон врз основа на кој се стекнуваат и остваруваат правата од пензиското и инвалидското осигурување се смета:

1) времето поминато во осигурување кое според одредбите на овој закон се смета во стаж на осигурување и

2) времето поминато во осигурување до денот на почетокот на примената на овој закон што според прописите што важеле до тој ден, е утврдено во пензиски стаж.

Стаж на осигурување што се смета во ефективно траење

Член 100

Во стаж на осигурување се смета времето што осигуреникот од членовите 11, 12, 13 и 14 од овој закон по наполнети 15 години возраст го поминал во работен однос, односно на работа врз основа на која бил задолжително осигурен и доколку е платен придонесот за пензиско и инвалидско осигурување.

Член 101

(1) Во стаж на осигурување се смета сето време поминато во работен однос со полно работно време.

(2) Под време поминато во работен однос со полно работно време се подразбира и времето што во работен однос со скратено работно време ќе го поминат:

1. инвалидите на трудот, воените инвалиди, цивилните инвалиди од војната, како и други инвалидни лица, ако работат онолку време колку што одговара на нивната работна способност и

2. работничките - заради доење или нега на дете, односно работниците - заради нега на дете.

(3) Во стаж на осигурување се смета и времето поминато во работен однос со неполно работно време, освен случаите од став (2) на овој член, во траење што

одговара на вкупниот број часови на таквата работа остварена за одделни години, пресметани за полно работно време.

(4) Одредбите од ставовите (1), (2) и (3) на овој член се применуваат и кога работното време е остварено со работа во два или во повеќе работни односи.

Член 102

(1) Во стаж на осигурување се смета и времето што осигуреникот го поминал:

1) на боледување по престанувањето на работниот однос или на друга работа врз основа на која бил осигурен, ако за тоа време примал надоместок на плата и

2) на професионална рехабилитација, односно на преквалификација или доквалификација на која бил упатен како инвалид на трудот, или како воен инвалид, како слеп, лице заболено од дистрофија и сродни мускулни и невромускулни заболувања, од параплегија, церебрална и детска парализа и мултиплекс склероза или како цивилан инвалид од војната, без оглед на тоа дали пред тоа бил осигурен.

(2) Во стаж на осигурување се смета времето за кое осигуреникот користи право на надоместок на плата за скратено работно време поради неа на потешко хендикепирано дете согласно со Законот за социјална заштита.

Член 103

Во стаж на осигурување се смета и времето што во текот на траењето на работниот однос осигуреникот ќе го помине на стручно усовршување или специјализација.

Член 104

(1) Во стаж на осигурување се смета и времето кое осигуреникот во текот на траењето на работата врз основа на која е осигурен го поминал:

1) во истражен затвор до 30 дена;

2) на издржување казна затвор до 30 дена и

3) како учесник во штрајк организиран во согласност со општите прописи за работните односи.

(2) Во стаж на осигурување на осигуреникот му се смета сето време поминато под суспензија, а времето поминато во истражен затвор ако со правосилна судска одлука е ослободен од одговорноста, обвинението е одбиено или постапката е запрена, но не поради ненадлежност на судот.

Член 105

(1) Во стаж на осигурување се смета и времето поминато надвор од работниот однос кое инвалидите на трудот ќе го поминат во чекање или вршење на професионална рехабилитација, односно преквалификација или доквалификација како и чекање на соодветно вработување.

(2) Времето на чекање за упатување на професионална рехабилитација изнесува шест месеци.

(3) Времето на чекање на соодветно вработување изнесува најмногу до три години.

Член 106

Во стаж на осигурување се смета времето поминато во задолжително осигурување под услов да е платен придонесот за пензиско и инвалидско осигурување.

Член 107

Во стаж на осигурување се смета и времето поминато по престанувањето на задолжителното осигурување за кое е платен придонес - продолжено осигурување.

Стаж на осигурување што се смета со зголемено траење

Член 108

На осигурениците кои работат на особено тешки и по здравјето штетни работни места, како и на осигурениците кои работат на работни места на кои по напол-

нувањето на определени години на живот не можат со успех да ја вршат својата професионална дејност, стажот на осигурување им се смета со зголемено траење. Степенот на зголемувањето на стажот на осигурување зависи од тежината на штетноста на работата, односно од природата на работата, така што работните места се распоредуваат во шест групи, со тоа што секои 12 месеци ефективна работа, се смета како 14, 15, 16, 17 односно 18 месеци стаж на осигурување.

Член 109

(1) Како работни места на кои стажот на осигурување се смета со зголемено траење, затоа што работата на нив е особено тешка и штетна по здравјето, може да се утврдат работните места на кои се исполнети следниве услови:

1) во врска со извршувањето на работите на работните места да постојат позначителни штетни влијанија врз здравствената состојба и врз работната способност на работниците, и покрај тоа што се применети сите општи и посебни заштитни мерки утврдени со прописите, како и другите мерки што можат да влијаат врз отстранувањето и намалувањето на штетните влијанија;

2) работите на работните места под тешки и по здравјето штетни услови да се извршуваат непосредно покрај изворите на штетните влијанија во непрекинатиот тек на работата и

3) работите на работните места под околностите од точките 1 и 2 на овој став да ги извршува ист работник во текот на полно работно време, земајќи го како полно работно време и работното време пократко од 40 часа неделно, определено за одделни работни места поради посебните услови за работа.

(2) Како работни места на кои стажот на осигурување се смета со зголемено траење, затоа што векот на вршење на професионалната дејност е ограничен со наполнување на определени години возраст, може да се утврдат работните места во оние занимања во кои поради природата и тежината на работата, физиолошките функции на организмот опаѓаат во толкава мера што на работникот му го оневозможуваат натамошното успешно вршење на истата професионална дејност.

Член 110

Работните места на кои стажот на осигурување се смета со зголемено траење затоа што работата на нив е особено тешка и штетна по здравјето се утврдуваат со правилник кој го донесува министерот за труд и социјална политика.

Член 111

(1) Работните места на кои стажот на осигурување се смета со зголемено траење а кои не се опфатени со правилникот од членот 110 на овој закон, начинот за нивно утврдување, степенот на зголемувањето на стажот на осигурување на тие работни места го утврдува Комисија за ревизија на работни места на кои стажот на осигурување се смета со зголемено траење.

(2) Комисијата од став (1) на овој член ја формира министерот за труд и социјална политика во состав од три члена, од кои два члена стручни и компетентни лица од областа на безбедноста и здравје при работа и еден член од областа на пензиското и инвалидското осигурување. Со акт на министерот за труд и социјална политика се уредува организацијата, и начинот на работа на Комисијата за ревизија.

(3) Работните места на кои стажот на осигурување се смета со зголемено траење од став (1) на овој член се утврдува по предходно прибавено мислење од соодветни стручни организации, на иницијатива на работодавачите.

(4) Работните места на кои стажот на осигурување се смета со зголемено траење од став (1) на овој член, подлежат на ревизија што ја врши Комисијата за ревизија од став (2) на овој член. Ревизијата се врши најдоцна во рок од пет години од денот на утврдувањето на тие работни места.

(5) На ревизија подлежат и работните места утврдени според член 110 од овој закон.

(6) За работните места на кои стажот на осигурување се смета со зголемено траење, работодавачот може да иницира постапка за промена на техничко-технолошките услови на работа.

Член 112

(1) Стажот на осигурување со зголемено траење им се смета и на осигурениците кои во работен однос, односно на работа врз основа на која биле задолжително осигурени, поминале работејки со полно работно време, како осигуреници, со телесно оштетување од најмалку 70%, воени инвалиди од I до VI група, цивилни инвалиди од војната од I до VI група, слепи лица, лица заболени од дистрофија и сродно мускулни и невромукулни заболувања и од параплегија, церебрална и детска парализа и од мултиплекс склероза.

(2) На осигурениците од став (1) на овој член секои 12 месеци ефективно поминати во работен однос врз основа на која се осигурени им се смета како 15 месеци стаж на осигурување, а старосната граница пропишана за здобивање на старосна пензија од член 19 од овој закон им се намалува за по една година за секои пет години ефективно поминати на таква работа.

Член 113

(1) На осигурениците од член 102 став (2) на овој закон кои работат на работни места на кои стажот на осигурување се смета со зголемено траење, стажот на осигурување им се зголемува само за она време што ефективно го поминале на работа.

(2) По исклучок од став (1) на овој член, на осигурениците на кои стажот на осигурување им се смета со зголемено траење од член 112 од овој закон, тој стаж им се зголемува и ако работеле со скратено работно време, како да работеле со полно работно време.

Член 114

Во стаж на осигурување со зголемено траење се смета и времето за кое осигурениците биле осигурени во пензиското и инвалидското осигурување во својство на воен осигуреник или граѓанско лице на служба во Југословенската народна армија, освен времето што граѓанското лице на служба во Југословенската народна армија го поминало во трупа и тоа под условите и во обемот што се утврдени со прописите со кои било уредено пензиското и инвалидското осигурување на военици осигуреници.

Глава X

Солидарен фонд – посмртна помош и членарина

Член 115

(1) На корисник на пензија, со негова согласност, му се запира дел од пензијата за обезбедување на средства потребни за исплата на посмртна помош за членовите на неговото семејство и за членување во здружение на пензионери (членарина).

(2) Средствата за солидарен фонд - посмртна помош, Фондот ги уплатува на посебна потсметка во рамките на Трезорската сметка со назнака „Средства за солидарен фонд – посмртна помош на корисници на пензија“.

Член 116

(1) Издвојувањето на посмртната помош и членарината се врши од пензијата на корисникот на пензија, месечно, при исплата на пензијата, освен од семејната пензија на дете остварена по основ на школување.

(2) Висината на задршката за посмртна помош и членарина, висината на исплатата за посмртна помош во зависност од акумулираните средства и смртноста на корисниците на пензија, начинот на распределба на членарината, начинот и постапката за исплата на посмртната помош на корисниците на пензија од средствата на солидарниот фонд во единствен износ за сите корисници на пензија, како и начинот на располагање со слободните а неискористени средства од посмртна помош, со акт ги утврдува регистрирана организација на сојузите на здруженијата на пензионерите на Македонија.

(3) Актот од ставот (2) на овој член се објавува на почетокот на секоја година во „Службен весник на Република Македонија“.

(4) Средствата по основ на членарина Фондот ги дозначува на сметката што ја пределува регистрираната организација составена од сојузите на здруженијата на пензионерите.

Член 117

Исплата на посмртна помош од средствата на солидарниот фонд ја врши Стручната служба на Фондот преку подрачните единици.

Глава XI

Задолжително капитално финансирано пензиско осигурување

Член 118

(1) Осигурениците од член 11, со исклучок на точка 9 и членовите 12 и 13 од овој закон, кои прв пат во задолжително пензиско и инвалидско осигурување пристапиле од 1 јануари 2003 година, се задолжителни членови на вториот пензиски столб. Осигурениците од Глава VII - Стекнување и остварување на правата на определени категории осигуреници под посебни услови, не се опфаќаат во вториот пензиски столб.

(2) Осигурениците од ставот (1) на овој член поради промена на својството на осигуреник, може само еднаш, по сопствен избор да го отповика утврдениот статус. Ова право осигуреникот може да го изврши најдоцна во рок од една година од настанатата промена.

Член 119

(1) Осигурениците од член 11 со исклучок на точка 9 и членовите 12 и 13 од овој закон, кои биле опфатени во задолжително пензиско и инвалидско осигурување до 1 јануари 2003 година, можат по сопствен избор да се вклучат во вториот пензиски столб, освен осигурениците од Глава VII – Стекнување и остварување на правата на определени категории осигуреници под посебни услови.

(2) Осигурениците од став (1) на овој член не можат да го отповикаат сопствениот избор.

Член 120

(1) Стапката на придонесот за вториот пензиски столб изнесува 6% од основицата за плаќање на придонесот утврдена со закон.

(2) Стапката на придонес за првиот пензиски столб претставува разлика меѓу вкупната стапка на придонес од првиот столб и процентот од став (1) на овој член.

(3) За осигурениците за коишто придонесот за пензиско и инвалидско осигурување се пресметува и плаќа на него, а поделбата на придонесите се врши во ист однос според ставовите (1) и (2) на овој член.

Член 121

(1) Осигуреникот кој плаќа придонес во вториот пензиски столб има индивидуална сметка и е член во задолжителен пензиски фонд.

(2) Пензијата од вториот пензиски столб зависи од акумулираните придонеси и остварениот принос од инвестираните акумулирани придонеси по одбивањето на трошоците.

(3) По остварувањето право на старосна пензија од првиот пензиски столб, средствата на осигуреникот од индивидуалната сметка се пренесуваат во посебна институција овластена за исплата на пензии.

(4) Основањето и работењето на институциите од став (3) на овој член се уредува со Законот за исплата на пензии и пензиски надоместоци од капитално финансирано пензиско осигурување.

Член 122

(1) Кога осигуреникот ќе оствари право на инвалидска пензија или семејна пензија од првиот пензиски столб, задолжителниот пензиски фонд ги пренесува акумулираните придонеси и остварениот принос на Фондот за исплата на инвалидската, односно семејната пензија.

(2) Постапката за исплата на инвалидската односно семејната пензија на осигуреник од вториот пензиски столб кој остварил право на инвалидска односно семејна пензија се уредени со Законот за исплата на пензии и пензиски надоместоци од капитално финансирано пензиско осигурување.

(3) Со законот од став (2) од овој член се уредени и обврските на Фондот за обезбедување на минимална пензија од вториот пензиски столб.

Член 123

Доколку не постојат корисници на семејна пензија износот од индивидуалната сметка не осигуреникот се исплаќа на ист начин како и другиот имот, согласно Законот за наследување.

Член 124

Евиденцијата на податоците за осигурениците од вториот пензиски столб и за распределба на вкупниот придонес за прв и втор столб на пензискиот систем, ја води Фондот.

Глава XII

Остварување, користење и губење на правата

1. Остварување на правата

Член 125

(1) Правата од пензиското и инвалидското осигурување се остваруваат во Фондот.

(2) Фондот е надлежен и кога правата од пензиското и инвалидското осигурување се остваруваат врз основа на ратификувани меѓународни договори.

(3) Право од пензиско и инвалидско осигурување може да оствари лице, кое има својство на осигуреник според овој закон.

(4) Својството на осигуреник се воспоставува врз основа на пријава за осигурување што ја поднесува:

- 1) работодавачот - за работниците вработени кај него;
- 2) физичкото лице што врши дејност - сам за себе;
- 3) носителот на семејно земјоделско стопанство - сам за себе;

4) Агенција за вработување на Република Македонија за невработени лица кои примаат паричен надоместок, или се на стручно оспособување односно професионална рехабилитација;

5) обврзникот за плаќање придонес за пензиско и инвалидско осигурување - за лицата од член 11 став (1), точки 12 и 13 и од членовите 15 и 16 од овој закон и

6) осигуреникот од член 12 од овој закон - сам за себе.

(5) Ако лицата од став (2) точки 2 и 3 на овој член не поднесат пријава, својството на осигуреник го утврдува Фондот по службена должност. Својството на осигуреник се стекнува од денот на уписот на дејноста во соодветниот регистар, односно од денот определен за почеток на вршење на дејноста.

Член 126

(1) Постапката за остварување на правата од пензиското и инвалидското осигурување се поведува по барање на осигуреникот, односно на корисникот на пензија, а за остварувањето на право на семејна пензија и други права на членовите на семејството на осигуреникот, односно на корисникот на пензија по барање на членот на семејството.

(2) Постапката за утврдување на инвалидност кај осигуреникот се поведува и на предлог на работодавачот кај кого осигуреникот е во работен однос, како и на предлог на надлежниот матичен лекар и од лекарска комисија на Фондот за здравствено осигурување на Македонија.

(3) Со барањето, односно предлогот за утврдување на инвалидност, односно неспособност за работа, подносителот е должен да приложи медицинска, работна и друга документација, како и Предлогот од лекарската комисија при Фондот за здравствено осигурување, потребна за утврдување на инвалидността.

(4) Постапката за утврдување на инвалидност, односно неспособност за работа, повторно се поведува, по истекот на рокот од една година од денот на прегледот од комисијата на Фондот. Оваа постапка може да се покрене и пред истекот на овој рок доколку со барањето е приложена нова медицинска документација за настанатата промена, односно влошување на здравствената состојба.

(5) Осигуреникот е должен да учествува во постапката која е поведена во смисла на став (2) на овој член.

(6) Фондот со општ акт ја уредува задолжителната медицинска документација потребна за утврдување на инвалидността.

Член 127

(1) Барање за остварување право од пензиско и инвалидско осигурување се поднесува во филијалите и деловниците на Фондот, според местото на последното осигурување.

(2) Во постапката за решавање на правата од пензиското и инвалидското осигурување ќе се применуваат прописите за општа управна постапка.

(3) Фондот со Статут, во согласност со одредбите од овој закон, поблиску го уредува начинот на остварувањето на правата од пензиското и инвалидското осигурување.

Член 128

(1) Промените на состојбата на инвалидността и телесно оштетување на осигуреникот, кои се од влијание на правото признато со правосилно решение, можат да се утврдуваат во постапка покрената по барање на осигуреникот.

(2) По исклучок од став (1) на овој член, надлежниот орган за решавање на правата од пензиското и инвалидско осигурување, може, на иницијатива на лекар поединец, комисијата за оценка на работна способност, работодавецот или на Фондот да определи повторен комисиен преглед на инвалидите на трудот со преостанатата работна способност кои по таа основа се стекнале со некое право зарди утврдување на промени во состојбата на инвалидността, односно заради утврдување на потребата и можноста за поцелесообразно искористување на преостанатата работна способност.

Член 129

(1) Пензискиот стаж, платата, надоместоците и основните на осигурување, како и другите факти од влијание врз стекнувањето и утврдувањето на правата се земаат предвид при остварувањето на правата од пензиското и инвалидското осигурување, врз основа на податоците утврдени во матичната евиденција.

(2) Фактите кои во согласност со овој закон не се утврдуваат во матична евиденција, а се од влијание за остварување на правата од пензиското и инвалидското осигурување, се утврдуваат во постапка за решавање на тие права.

(3) Пензискиот стаж не може да се утврди врз основа на изјава на сведоци.

Член 130

(1) За остварување на правата врз основа на инвалидност и неспособност за работа врз основа на која се стекнува право на инвалидска, односно семејна пензија како и телесно оштетување, фактичката состојба се утврдува врз основа на наод, оценка и мислење на Комисијата за оценка на работната способност. Комисијата се формира во рамките на Фондот.

(2) Со акт на Фондот се уредува организацијата, составот и начинот на работа на Комисијата за оценка на работната способност.

(3) Во наодот, оцената и мислењето врз основа на кои е утврдена инвалидност, односно неспособност за работа врз основа на која се стекнува право на инвалидска, односно семејна пензија, се утврдува и обврска за задолжителен контролен преглед кој се врши во рок не пократок од една година од денот на утврдената инвалидност. Контролниот преглед може да се врши најмногу два пати до навршување на 65 години живот на корисникот на пензија. На задолжителен контролен преглед не подлежи корисник на пензија за одделни заболувања утврдени со актот за организација, составот и начинот на работа на Комисијата за оценка на работната способност.

(4) Задолжителниот контролен преглед од ставот (3) на овој член го врши комисија за задолжителен контролен преглед составена од доктори специјалисти во орган, односно установа определена од министерот за труд и социјална политика.

(5) Задолжителниот контролен преглед од ставот (4) на овој член не можат да го вршат исти лица, кои претходно учествувале во постапката за утврдување на инвалидност.

(6) До донесувањето на решение по извршениот задолжителен контролен преглед, на осигуреникот му се исплатува временна инвалидска, односно семејна пензија.

(7) Правото на инвалидска, односно семејна пензија престанува доколку корисникот не се јави на задолжителен контролен преглед во рокот утврден во ставот (3) на овој член или со контролниот преглед не е утврдена инвалидност, односно неспособност за работа.

(8) Во случаите определени во ставот (7) на овој член на корисникот со решение му се запира исплатата на времената инвалидска, односно семејна пензија и го губи својството пензионер.

Член 131

(1) Наодот, оцената и мислењето на Комисијата за оценка на работната способност со кои е утврдена инвалидност, односно неспособност за работа, врз основа на кои се стекнува право на пензија, како и наодот на Комисијата за задолжителен контролен преглед, задолжително подлежат на ревизија. Ревизијата ја врши Комисија за ревизија на наод, оценка и мислење за утврдување на инвалидност, односно неспособност за работа, која ја образува министерот за труд и социјална политика, од истакнати медицински стручњаци.

(2) Комисија за ревизија на наод, оценка и мислење за утврдување на инвалидност, односно неспособност за работа, врши ревизија и на наод, оценка и мислење со кои не е утврдена инвалидност, односно неспособност за работа, донесени од Комисијата за оценка на работната способност, по случаен избор.

(3) При вршењето на ревизијата може да се изврши непосреден лекарски преглед на осигуреникот.

(4) Ревизијата од ставот (1) на овој член се врши најдоцна во рок од пет дена од денот на донесувањето на наодот, оцената и мислењето, пред донесувањето на решение за право на пензија.

(5) Комисијата за оценка на работната способност и Комисијата за задолжителен контролен преглед се должни да постапат по мислењето дадено во постапката за ревизија и да донесат нов наод, оценка и мислење.

(6) Со акт на министерот за труд и социјална политика се уредува организацијата, составот и начинот на работа на Комисијата за ревизија.

Член 132

(1) Решение за правата од пензиското и инвалидското осигурување и за наплата на придонесот донесува Фондот, најдоцна во рок од 60 дена од денот на поднесувањето на уредно барање.

(2) Во случаите кога на донесувањето на решението му претходи утврдување на фактичка состојба во смисла на член 130 од овој закон Фондот е должен да донесе решение најдоцна во рок од 50 дена од денот на поднесувањето на барањето.

(3) Во решението со кое е утврдена инвалидност, односно неспособност за работа, се утврдува и денот кога осигуреникот, односно корисникот на правото, треба да се јави на задолжителниот контролен преглед согласно членот 130 став (3) од овој закон.

Член 133

(1) До колку Фондот не донесе решение за остварување право од пензиско и инвалидско осигурување, односно не донесе решение за одбивање на барањето во рокот утврден со членот 132 став (1) од овој закон или не донесе уверение за податоците внесени во матичната евиденција, односно не донесе решение за одбивање на барањето во рокот утврден со член 207 ставите (1) и (4) од овој закон, подносителот на барањето има право во рок од три работни дена од истекот на тој рок да поднесе барање до писарницата на директорот на Фондот, заради недонесување на решение по поднесено барање.

(2) Формата и содржината на образецот на барањето од ставот (1) на овој член ги пропишува министерот за труд и социјална политика.

(3) Директорот на Фондот е должен во рок од пет работни дена од денот на поднесување на барањето од став (1) на овој член да донесе решение со кое барањето ќе го уважи или одбие.

(4) Доколку директорот на Фондот нема писарница, барањето се поднесува во писарницата на седиштето на Фондот.

(5) Кон барањето за остварување право од пензиско и инвалидско осигурување, односно барањето за уверение за податоците внесени во матичната евиденција подносителот на барање доставува и копија од барањето од членовите 126 и 207 од овој закон.

(6) Доколку директорот на Фондот не донесе решение во рокот од став (3) на овој член, подносителот на барањето може да го извести Државниот управен инспекторат во рок од пет работни дена.

(7) Државниот управен инспекторат е должен во рок од десет дена од денот на приемот на известувањето од ставот (6) на овој член, да изврши инспекциски надзор во Фондот и да утврди дали е спроведена по-

стапката согласно со закон и во рок од три работни дена од денот на извршениот инспекциски надзор да го информира подносителот на барањето.

(8) Инспекторот од Државниот управен инспекторат по извршениот надзор согласно со закон донесува решение со кое го задолжува директорот на Фондот во рок од 10 дена да одлучи по поднесеното барање, односно да го уважи или одбие барањето и за преземени мерки да го извести Државниот управен инспекторат и да му достави примерок од актот со кој е одлучено по барањето.

(9) Доколку директорот на Фондот не одлучи во рокот од ставот (8) на овој член, инспекторот ќе поднесе барање за поведување на прекршочна постапка и ќе определи дополнителен рок од пет работни дена, во кои директорот ќе одлучи по поднесеното барање за што во истиот рок ќе го извести инспекторот за донесениот рок. Кон известувањето се доставува копија од актот со кој одлучил по поднесеното барање. Инспекторот во рок од три работни дена го информира подносителот на барањето. Државниот управен инспекторат ќе поднесе пријава до надлежниот јавен обвинител.

(10) Доколку директорот не одлучи и во дополнителниот рок од ставот (9) на овој член, инспекторот во рок од три работни дена ќе поднесе пријава до надлежниот јавен обвинител и во тој рок ќе го информира подносителот на барањето за преземени мерки.

(11) Доколку инспекторот не постапи по известувањето од ставот (7) на овој член, подносителот на барањето во рок од пет работни дена има право да поднесе приговор до писарницата на директорот на Државниот управен инспекторат. Доколку Директорот нема писарница барањето се поднесува во писарницата на седиштето на државниот управен инспекторат.

(12) Директорот на државниот управен инспекторат е должен во рок од три работни дена од денот на приемот, да го разгледа приговорот од став (11) на овој член, и доколку утврди дека инспекторот не постапил по известувањето од подносителот на барањето од став (7) на овој член или не поднесе пријава согласно став (10) на овој член, Директорот на државниот управен инспекторат ќе поднесе барање за поведување на прекршочна постапка на инспекторот, и ќе определи дополнителен рок од пет работни дена во кои инспекторот ќе изврши надзор во Фондот дали е спроведена постапката согласно закон и во рок од три работни дена од денот на извршениот надзор да го информира подносителот на барањето.

(13) Доколку инспекторот не постапи во дополнителниот рок од став (12) на овој член Директорот на државниот управен инспекторат ќе поднесе пријава до надлежниот јавен обвинител против инспекторот, и во рок од три работни дена ќе го информира подносителот на барањето.

(14) Во случај од ставот (13) на овој член, Директорот на државниот управен инспекторат, веднаш, а најдоцна во рок од еден работен ден ќе овласти друг инспектор да го спроведе надзорот веднаш.

(15) Во случаите од ставот (14) на овој член Директорот на државниот управен инспекторат, во рок од три дена го информира подносителот на барањето.

(16) Доколку Директорот на државниот управен инспекторат не постапи согласно став (12) на овој член, подносителот на барањето може да поднесе пријава до надлежниот јавен обвинител во рок од три дена.

(17) Доколку директорот на Фондот не одлучи во рок од став (8) на овој член, подносителот на барањето може да поведе управен спор пред надлежниот суд.

(18) Постапката пред Управниот суд е итна.

(19) По објавувањето на подзаконскиот акт од став (2) на овој член во „Службен весник на Република Македонија“ истиот се објавува на веб страницата на Министерството за труд и социјална политика.

Член 134

(1) Против решението донесено во прв степен на Фондот, подносителот на барањето има право на жалба до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен, во рок од 15 дена од денот на приемот на решението.

(2) Жалбата од став (1) на овој член не го одложува извршувањето на решението, освен ако со жалбата се напаѓа оцената за утврдувањето на инвалидноста.

Член 135

Против решението на Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен од член 134 од овој закон може да се поведе управен спор.

Член 136

(1) Ако по донесувањето на конечното решение се сознае за нови факти, или се најдат, односно се добие можност да се употребат нови докази кои сами или во врска со веќе изведените и употребените докази би можеле да доведат до поинакво решение, ако тие факти, односно докази би биле изнесени или употребени во поранешната постапка, може по исклучок од условите кои во такви случаи според Законот за општа управна постапка се бараат за покренување - обнова на постапката, да се покрене обнова на постапката по однос на правата од пензиското и инвалидското осигурување и кога е пропуштено во поранешната постапка да се изнесе некој од тие факти, односно докази.

(2) Обнова на постапката се покренува по барање на странката или по службена должност.

(3) Обнова на постапката во случаите од став (1) на овој член се покренува без оглед на роковите што се предвидени во Законот за општа управна постапка за барање обнова на постапката, односно покренување на таквата постапка.

(4) Ако барањето за обнова на постапката е поднесено, односно постапката за обнова е покрената во рок од пет години од денот на врачувањето на решението на странката, во постапката за обнова се применуваат прописите што важеле во време на донесувањето на решението. Ако барањето е поднесено, односно постапката за обнова е покрената по истекот на овој рок, во постапката за обнова се применуваат прописите кои важеле во времето на поднесувањето на барањето за обнова на постапката, односно во времето на покренувањето на таа постапка.

(5) Во постапката за решавање на барањата за обнова на постапката за утврдување на пензиски стаж се применуваат одредбите на Законот за општа управна постапка.

Член 137

Правата утврдени со решение донесено во постапката за обнова во смисла на член 136 од овој закон, припаѓаат од првиот ден на наредниот месец од денот на поднесувањето на барањето за обнова на постапката, односно по донесувањето на решението во обновената постапка по службена должност.

Член 138

(1) Правосилно решение, по барање на странката или по службена должност, може да се измени со ново решение, ако со правосилното решение е повреден законот или општ акт на Фондот на штета на странката.

(2) Ако со правосилното решение е повреден законот или општ акт на Фондот на штета на странката, правото по новото решение припаѓа од денот кога се исполнети условите за стекнување со правото.

Член 139

(1) Правосилно решение со кое на осигуреникот му е признато право, кое според прописите од пензиското и инвалидското осигурување не му припаѓа, со ново решение се огласува за ништовно, целосно или делумно.

(2) Со огласување на решението за ништовно, се поништуваат и правните последици што ги произвело таквото решение.

2. Користење и губење на правата**Член 140**

(1) Правата од пензиското и инвалидското осигурување утврдени со овој закон, се стекнуваат и пристигнуваат со денот на исполнувањето на условите, ако барањето е поднесено во рок од шест месеци од денот на исполнувањето на условите, а ако барањето е поднесено по истекот на тој рок од поднесувањето на барањето и за шест месеци наназад.

(2) Правото на старосна пензија се остварува по престанокот на осигурувањето.

(3) Правото на инвалидска пензија врз основа на решение за утврдена инвалидност, се остварува најдоцна во рок од три месеца од правосилноста на решението.

(4) Доколку правото на инвалидска пензија не биде остварено во рокот определен во ставот (3) на овој член, осигуреникот се упатува на повторен комисиjsки преглед, по службена должност.

Член 141

(1) Пензијата и другите парични надоместоци се утврдуваат во месечен износ и се исплатуваат наназад.

(2) Корисникот на пензија или на паричен надоместок може да овласти друго лице кое во негово име ќе ја прима пензијата или паричниот надоместок.

(3) По барање на Фондот, корисникот на пензија или паричен надоместок е должен, да достави потврда за живот издадена од Фондот.

(4) Фондот му обезбедува на корисникот исплата на износите што му припаѓаат според овој закон во случаите кога корисникот има живеалиште надвор од територијата на Република Македонија под услови предвидени со овој закон, со ратификуван меѓународен договор или ако постои реципроцитет.

Член 142

Правото на професионална рехабилитација и паричните надоместоци во врска со тие права се ограничуваат, односно престануваат доколку во рок од еден месец инвалидот на трудот не почне со професионалната рехабилитација, ако без оправдани причини ја прекине професионалната рехабилитација или ако не ја извршува должноста во врска со рехабилитацијата или ако во определен рок не се јави на поканата за повторно оценување на работната способност.

Член 143

На корисник на пензија и паричен надоместок за телесно оштетување - странски државјанин кој ќе се исели на постојано живеење во земјата чиј е државјанин, пензијата му се исплатува во странство ако со односната држава е склучен ратификуван меѓународен договор за плаќање на пензиите во странство, или ако постои реципроцитет.

Член 144

На корисникот на пензија - државјанин на Република Македонија кој ќе се исели во странство, пензијата и другите парични примања му се исплатуваат ако таква обврска е предвидена со меѓудржавен, односно ратификуван меѓународен договор.

Член 145

Најнизок износ на пензија, стекната според овој закон, се исплатува додека корисникот на пензија има постојано место на живеење во Република Македонија, ако поинаку не е предвидено со ратификуван меѓународен договор.

Член 146

На корисниците на пензија на кои не им се врши исплата на пензијата според членовите 143 и 144 од овој закон, ако повторно се населат во Република Македонија, исплатата на пензијата им се продолжува од првиот ден на наредниот месец по враќањето во Република Македонија.

Член 147

Корисникот на право остварено според овој закон е должен да ја пријави секоја промена што влијае врз правото или врз обемот на користењето на правото најдоцна во рок од 30 дена од денот кога настанала промената.

Член 148

(1) На корисник на пензија, додека е во работен однос или додека врши самостојна дејност во Република Македонија или странство, му се запира исплатата на пензијата.

(2) На корисникот на старосна пензија може да му се определи нов износ на пензија, ако навршил најмалку една година стаж на осигурување по остварувањето право на старосна пензија, доколку е поповолно за корисникот.

Член 149

Правото на семејна пензија престанува за членот на семејството кај кого поради настанатата промена повеќе не постојат посебните услови од кои зависи стекнувањето и траењето на тоа право.

Член 150

(1) Правата стекнати врз основа на инвалидност и телесно оштетување во текот на користењето, можат да се менуваат зависно од настанатите промени на инвалидност, односно степенот на телесното оштетување.

(2) Кога промената од став (1) на овој член е утврдена по барање на корисникот на правото, правото престанува или се менува, односно се стекнува ново право од првиот ден на наредниот месец по поднесувањето на барањето.

(3) Кога промената од став (1) на овој член ќе настане во постапка покрената по службена должност, правото престанува или се менува односно се стекнува ново право од конечноста на решението со кое е утврдена промената.

Член 151

(1) Ако осигуреникот, односно корисникот на пензија се стекне со право на две или повеќе пензии според овој закон, може да користи само една од тие пензии по сопствен избор. По извршениот избор осигуреникот нема право на повторен избор.

(2) Семејната пензија се користи како една пензија и кога е одредена на повеќе корисници доколку сокорисниците не бараат пензијата да им се исплатува одделно.

Член 152

(1) Пензијата може да биде предмет на извршување и обезбедување до една третина, а за побарување по основа на издржувањето утврдено со судска одлука или со спогодба до една половина.

(2) Најнискиот износ на пензија и минималната старосна и семејна пензија не може да биде предмет на извршување и обезбедување, освен за побарување по ос-

нова на издржување утврдено со судска одлука и дадена согласност од корисникот на пензија и тоа најмногу до една третина од нејзиниот месечен износ.

(3) Паричниот надоместок за телесно оштетување не може да биде предмет на извршување и обезбедување.

Член 153

Пристигнатите месечни износи на пензија и други права од пензиското и инвалидското осигурување кои не можеле да бидат исплатени поради околностите што ги предизвикал корисникот на правото, дополнително ќе се исплатат најмногу за три години наназад, сметајќи од денот кога по престанокот на дејствувањето на тие околности корисникот на правото ќе поднесе барање за исплата.

Глава XIII

Фонд на пензиското и инвалидското осигурување

Член 154

Фондот ги врши следниве работи:

- 1) ги спроведува прописите и политиките на развој на пензиското и инвалидското осигурување;
- 2) со општи акти ги уредува прашањата за кои е овластен со овој закон;
- 3) ги следи и анализира состојби во пензиското и инвалидското осигурување;
- 4) се грижи за законско остварување на правата од пензиско и инвалидско осигурување и дава стручна помош на осигурениците и корисниците на права за остварување на нивните права и интереси;
- 5) ги спроведува меѓународните ратификувани договори и меѓудржавните спогодби за социјално осигурување во делот на пензиското и инвалидското осигурување;
- 6) редовно ја следи состојбата на уплатување на придонесот за пензиско и инвалидско осигурување;
- 7) презема мерки за рационално користење на средствата потребни за обезбедување на правата од пензиско и инвалидското осигурување;
- 8) одлучува за права од пензиско и инвалидско осигурување во прв степен;
- 9) врши исплата на пензии и парични надоместоци согласно со закон;
- 10) врши исплата на посмртна помош на корисниците на пензија и задршка од пензијата за членарина и
- 11) врши други работи определени со закон, Статутот и другите општи акти на Фондот.

Член 155

- (1) Органи на Фондот се Управниот одбор и директорот.
- (2) Директорот на Фондот има заменик.

Член 156

- (1) Со Фондот управува Управниот одбор.
- (2) Управниот одбор има седум члена кои ги именува Владата на Република Македонија за време од четири години. Од вкупниот број на членови, пет члена се именуваат на предлог од:
 - Министерството за труд и социјална политика еден претставник;

- Министерството за финансии еден претставник;
- репрезентативниот синдикат член на Економско социјалниот совет еден претставник;
- репрезентативно здружение на работодавачите член на Економско социјалниот совет еден претставник и
- Сојузот на здруженијата на пензионерите на Македонија еден претставник.

(3) Управниот одбор од своите редови избира претседател и заменик претседател за време од една година.

(4) За членови на Управниот одбор се предлагаат лица кои имаат високо образование и работно искуство од правото, финансиското работење или од системот на пензиското и инвалидското осигурување.

(5) Управниот одбор на Фондот, најмалку еднаш годишно поднесува извештај за својата работа на усвојување до Владата на Република Македонија.

Член 157

- (1) Управниот одбор на Фондот:
 - 1) донесува Статут и други општи акти на Фондот согласно со овој закон;
 - 2) донесува програма и план за работа;
 - 3) утврдува предлог на буџетско барање до Министерство за финансии;
 - 4) усвојува завршна сметка на Фондот;
 - 5) се грижи за редовно уплатување на придонесот за пензиско и инвалидско осигурување;
 - 6) одлучува за користење на средствата на Фондот;
 - 7) одлучува за продажба на имот во сопственост на Фондот;
 - 8) одлучува за продажба на имот даден на трајно користење на Фондот, по претходна согласност на Владата;
 - 9) донесува одлука за продажба на акции и удели од вкупниот капитал стекнат по основ на трансформација на претпријатијата со општествен капитал;
 - 10) се грижи и ја следи исплатата на посмртната помош на корисниците на пензија и на издвоените средства од пензиите за членарина;
 - 11) го следи остварувањето на ратификуваните меѓународните договори и меѓудржавните спогодби од областа на пензиското и инвалидското осигурување;
 - 12) разгледува прашања, извештаи, информации и други материјали во врска со состојбите и проблемите од пензиското и инвалидското осигурување и други работи од надлежноста на Фондот;
 - 13) презема мерки за обезбедување и функционирање на информациониот систем на Фондот;
 - 14) распишува јавен конкурс за именување на директор на Фондот;
 - 15) основа комисии и други работни тела и
 - 16) одлучува за други работи утврдени со закон и Статутот на Фондот.

(2) Статутот и другите општи акти од ставот (1) точка 1 на овој член ги донесува Управниот одбор на Фондот, по претходно прибавено мислење од Министерството за труд и социјална политика. Управниот одбор ги донесува одлуките со мнозинство гласови од вкупниот број на членови.

Член 158

Член на Управниот одбор се разрешува и пред истекот на рокот за кој е именуван:

- на негово барање,
- ако отсутствува од седниците на Управниот одбор неоправдано најмалку два пати еднопосредно,
- ако му престанал основот врз кој е предложен,
- ако се утврди дополнително дека има лично, преку трето лице или по која било основа интереси кои можат да имаат какво било влијание на неговата независност и непристрасност и
- ако работи спротивно на законот.

Член 159

(1) Фондот има директор и заменик директор кои ги именува Управниот одбор по пат на јавен конкурс.

(2) Конкурсот од ставот (1) на овој член се објавува најмалку во два дневни весници, од кои во по еден од весниците што се издаваат на македонски јазик и на весниците што се издаваат на јазикот што го зборуваат најмалку 20% од граѓаните кои зборуваат службен јазик различен од македонскиот јазик.

(3) Во конкурсот се определува времетраењето на конкурсот кое не може да биде пократко од 15 дена.

(4) Согласно одлуката за именување директор, односно заменик-директор на Фондот дава Владата на Република Македонија.

(5) Директорот на Фондот, односно заменик директор се именува за време од четири години.

(6) По истекот на рокот од став (5) на овој член истото лице може повторно да биде именувано за директор, односно заменик директор.

(7) Директорот го претставува и застапува Фондот.

Член 160

За директор односно заменик директор на Фондот се именува домашно физичко лице кое ќе понуди најквалитетна програма за работа на Фондот и кое ги исполнува следните услови:

- да е државјанин на Република Македонија;
- високо образование од областа на правото, менаџментот, економските науки, финансиите, бизнис администрацијата, електротехничките науки;
- најмалку пет години работно искуство од областа на правото, финансиите, економијата и пензиско осигурување и
- познавање на прописите од областа на пензиското и социјалното и осигурување.

Член 161

Директорот на Фондот во рамките на своите права и должности утврдени со овој закон:

- 1) раководи со Фондот и го претставува и застапува Фондот пред трети лица;
- 2) ги предлага основите на програмата за работа и планот за работа и презема мерки за нивно спроведување;
- 3) донесува акти за организација и работа на Фондот и општ акт за систематизација на работите во Фондот во согласност со Владата;

4) ги избира и разрешува работниците со посебни овластувања и одговорности; организира и обезбедува законито и ефикасно извршување на работите од делокругот на Фондот и е одговорен за законитоста во работата на Фондот;

5) предлага на Управниот одбор на Фондот прашања за расправа и донесува одлуки од негова надлежност;

6) се грижи за извршување на донесените одлуки, насоки и заклучоци на Управниот одбор на Фондот;

7) поднесува на Управниот одбор на Фондот извештаи и анализи за прашања од пензиското и инвалидското осигурување и дава предлози за решавање на прашања за кои одлучува Управниот одбор на Фондот;

8) ја организира и координира работата на вработените во Фондот и одлучува за остварување на нивните права и обврски од работен однос, согласно со законите и другите прописи од работните односи и колективни договори и

9) врши и други работи кои со закон, Статутот или другите општи акти се ставени во неговата надлежност.

Член 162

(1) Директорот односно заменикот директор може да биде разрешен пред истекот на времето за кое бил именуван:

- 1) на негово барање;
- 2) ако настане некоја од причините, поради кои според прописите за работни односи, му престанува работниот однос по сила на закон;
- 3) ако не постапува според закон, Статутот и општите акти на Фондот или неоправдано не ги спроведува одлуките на Управниот одбор или постапува во спротивност со нив;

4) ако со својата несовесна и неправилна работа му предизвика на Фондот значителна штета или ако ги занемарува или не ги извршува своите обврски и поради тоа настанат или би можеле да настанат потешки нарушувања во дејноста на Фондот;

5) ако го попречува или на друг начин го оневозможува остварувањето на правата и обврските на корисниците на права од пензиското и инвалидското осигурување;

6) ако работи спротивно на законот, и

7) ако во рок од два последователни квартали Фондот покажува негативни финансиски резултати во работењето.

(2) Директорот односно заменикот директор на Фондот може да биде разрешен и на предлог на министерот за труд и социјална политика во случаи од ставот (1) точки 3, 4, 6 и 7 на овој член, при вршење на правото на надзор.

Член 163

(1) Фондот има Статут.

(2) Со Статутот на Фондот особено се уредува:

1) организацијата и начинот на работењето на Фондот;

2) начинот на остварување на правата од пензиското и инвалидското осигурување во согласност со законот;

3) правата, обврските и одговорностите на органите на управување на Фондот;

4) претставувањето и застапувањето на Фондот;

5) јавноста во работењето на Фондот и неговите органи;

6) начинот на организирањето и вршењето на стручно - административните правни и други работи во спроведувањето на пензиското и инвалидското осигурување;

7) постапката за донесување општи и поединечни акти и

8) други прашања од значење за работењето на Фондот.

(3) Согласно на Статутот на Фондот дава Влада на Република Македонија.

Член 164

(1) Управните, финансиските, стручните, административните и другите работи за спроведување на пензиското и инвалидското осигурување, утврдени со закон и Статутот на Фондот се работи од јавен интерес кои ги вршат вработените во Фондот.

(2) За вршење на работите од став (1) на овој член Фондот образува единствена стручна служба, филијали и деловници.

(3) Вработените во единствената стручна служба, филијалите и деловниците на Фондот кои вршат работи од јавен интерес согласно закон, имаат статус на јавни службеници.

(4) Вработените во единствената стручна служба, филијалите и деловниците на Фондот кои вршат помошни и технички работи немаат статус на јавни службеници и во однос на нивните права, обврски и одговорности од работниот однос се применуваат одредбите на општите прописи од работните односи.

(5) За вработените во единствената стручна служба, филијалите и деловниците на Фондот кои имаат статус на јавни службеници за прашањата кои се однесуваат на вработувањето, правата и должностите, одговорноста, оценувањето, престанокот на вработувањето, заштитата и одлучувањето за правата и обврските на јавниот службеник се применуваат одредбите од овој закон и Законот за јавните службеници.

(6) Вршењето на поединечни управни работи во управна постапка за остварување на правата од пензиското и инвалидското осигурување во согласност со закон, има карактер на јавни овластувања кои ги врши единствената стручна служба, филијалата и деловницата на Фондот“.

Член 165

(1) Во единствената стручна служба, филијалите и деловниците на Фондот за вршење на работи од јавен интерес може да се вработи лице кое ги исполнува општите и посебните услови утврдени со Законот за јавните службеници, како и другите услови пропишани со актот за систематизација на работни места на стручните служби и филијалите.

(2) За пополнување на слободно работно место за вршење работи од јавен интерес во единствената стручна служба, филијалите и деловниците на Фондот, директорот на Фондот донесува одлука за потребата од вработување на јавен службеник.

(3) Со одлуката од став (2) на овој член се определува дали пополнувањето на слободното работно место се врши преку вработување на лице по пат на објавување на јавен оглас, со објавување на интерен оглас, со распредување од вработените јавни службеници или со преземање на јавен службеник од друга институција.

(4) Доколку пополнувањето на слободното работно место се врши по пат на објавување на јавен оглас, Фондот доставува барање до Агенцијата за администрација заради објавување на јавен оглас за вработување.

(5) Објавувањето на огласот од став (4) на овој член и спроведувањето на постапката за избор се вршат согласно Законот за јавните службеници.

(6) Во случаите кога пополнувањето на слободното работно место се врши по пат на објавување на интерен оглас, интерниот оглас се објавува на веб страната на Фондот. Огласот содржи податоци за работното место кое треба да се пополни, посебните услови утврдени со член 15 и 19 од Законот за јавните службеници, условите пропишани во актот за систематизација на работните места кои треба да ги исполнува јавниот службеник и рокот за пријавување.

Член 166

(1) Јавен службеник вработен во единствената стручна служба, филијалите и деловниците на Фондот кој има соодветно образование, потребно работно искуство во струката и ги исполнува и другите услови утврдени во актот за систематизација на работните места, по потреба на единствената стручна служба, филијалите и деловниците на Фондот или по негово барање може да се распореди на друго работно место согласно актот за систематизација на работните места, или да се преземе во друга институција ако за тоа има согласност на раководните лица на институциите.

(2) Вработен кој нема статус на јавен службеник, а има соодветно образование, потребно работно искуство и ги исполнува и другите услови утврдени во актот за систематизација на работните места на стручните служби, по потреба или по негово барање, може да биде преземен или распореден, на работно место со соодветно звање во единствената стручна служба, филијалите и деловниците на Фондот и да се стекне со статус на јавен службеник.

(3) Вработениот од став (2) на овој член е должен во рок од шест месеци од денот на неговото преземање или распоредување, да положи испит за јавен службеник.

(3) Лицата кои за прв пат се вработуваат во единствената стручна служба, филијалите и деловниците на Фондот за вршење на работи од јавен интерес и лицата кои се вработуваат на повисоко работно место од претходното во стручната служба, задолжително извршуваат пробна работа. Пробната работа за избраниот кандидат за јавен службеник со високо образование трае 12 месеци, а за избраниот кандидат со средно образование и лицето кое се вработува на повисоко работно место од претходното, пробната работа трае шест месеци.

(4) На начинот на вршење на пробната работа и вработувањето на избраните лица од став (3) на овој член се применуваат одредбите од Законот за јавните службеници.

Член 167

Јавниот службеник во единствената стручна служба, филијалите и деловниците на Фондот лично е одговорен за вршењето на работите и работните задачи од работното место.

Член 168

(1) Секој јавен службеник и друго лице, во согласност со закон, има право да поднесе иницијатива за покренување на дисциплинска постапка против јавен службеник во единствената стручна служба, филијалата и деловницата на Фондот која треба да биде образложена.

(2) Предлог за покренување на дисциплинска постапка против јавниот службеник поднесува непосредно претпоставениот јавен службеник односно раководниот службеник или директорот на Фондот.

Член 169

(1) Предлог за поведување на постапка за утврдување на дисциплинска одговорност по правило ги содржи следните елементи:

- лично име на јавниот службеник за кого се поднесува предлогот за поведување на постапка за утврдување на дисциплинска одговорност;
- работно место на кое е распореден јавниот службеник за кого се поднесува предлогот;
- опис на дејствието/та со кое е извршено кршење на работниот ред и дисциплина или неисполнување на работните обврски;
- наведување на квалификација на дејствието/та од алинејата 3 на овој став со конкретно наведување дали тоа според оценка претставува полесно, односно потешко кршење на работниот ред и дисциплина или неисполнување на работните обврски;
- време, начин и место на вршење на дејствието со кое е извршено кршењето на работниот ред и дисциплина и неисполнување на работните обврски;
- последици што настанале на работниот ред и дисциплина и неисполнување на работните обврски;
- наведување на доказ/и од кои се потврдува таквото однесување, односно доказ што е во прилог на фактот дека е извршено комплетно дејствие(службена белешка, писмен извештај, информација, пријави, изјави од сведоци и слично);
- наведување на лично име на лице кое може да биде повикано во својство на сведок;
- податок дали јавниот службеник за кого се поднесува предлогот дотогаш одговарал за кршење на работниот ред и дисциплина или неисполнување на работните обврски во јавното претпријатие и
- податок во врска со претходни наградувања на јавниот службеник;

(2) Во прилог на предлогот од ставот (1) на овој член се доставуваат доказите што се наведени во истиот и други документи што според оценка на предлагањето се од значење за конкретниот случај.

Член 170

(1) Директорот на Фондот формира комисија за водење на дисциплинска постапка за дисциплински престап во рок од осум дена од денот на поднесување на предлогот за покренување на дисциплинска постапка.

(2) Комисијата од став (1) на овој член е составена од три члена и тоа еден раководен јавен службеник и двајца јавни службеници од кои еден со звање од истата група на звање како и јавниот службеник против кого се води дисциплинската постапка, а другиот е претставник на синдикатот.

(3) Членовите на Комисијата имаат заменици.

(4) Претседателот на комисијата е од редот на раководните државни службеници.

(5) Комисијата од ставот (1) на овој член, по спроведената дисциплинска постапка му предлага соодветна дисциплинска мерка на директорот на Фондот.

(6) Ако комисијата од став (1) на овој член утврди дека јавниот службеник не е одговорен или не се исполнети условите за донесување на решенија за изрекување на дисциплинска мерка му предлага на директорот да го отфрли предлогот, односно да ја запре постапката.

Член 171

(1) Дисциплинските мерки против јавниот службеник во единствената стручна служба, филијалите и деловниците на Фондот ги изрекува директорот на Фондот, а по претходен писмен извештај од непосредно претпоставениот јавен службеник.

(2) Пред изрекување на дисциплинската мерка јавниот службеник се известува писмено за наводите на извештајот од став (1) на овој член што постојат против него и истиот има право да даде усмен или писмен одговор во рок кој не може да биде пократок од осум дена.

(3) Доколку јавниот службеник не сака да го прими известувањето за наводите во извештајот од став (1) на овој член во рок од три дена, истото ќе биде објавено на огласната табла во седиштето на стручната служба.

(4) Директорот на Фондот во рок од 60 дена од денот на започнување на постапката донесува решение за изрекување на дисциплинска мерка.

Член 172

Против решението за изрекување на дисциплинска мерка, јавниот службеник во единствената стручна служба, филијалата и деловницата на Фондот има право на жалба во рок од осум дена до Агенцијата за администрација.

Член 173

(1) Јавниот службеник во единствената стручна служба, филијалите и деловниците на Фондот е одговорен за штетата која на работа или во врска со работата намерно или од крајна небрежност ја предизвикал на стручната служба.

(2) Директорот на Фондот формира комисија за утврдување на материјална одговорност на јавниот службеник.

(3) Комисијата од став (2) на овој член е составена од претседател и два члена од кои еден е јавен службеник а еден е претставник на синдикатот и нивни заменици. Претседателот на комисијата е раководен јавен службеник или јавен службеник кој не е со пониско звање од звањето на јавниот службеник против кој се води постапка за материјалната одговорност.

(4) Комисијата од став (2) на овој член ја утврдува материјалната одговорност за постоење на сторена материјална штета, нејзината висина и начинот на сторување, кој ја предизвикал штетата и кој ќе ја надомести.

(5) Комисијата од став (2) на овој член за утврдена фактичка состојба поднесува извештај врз основа на кој директорот на Фондот донесува решение за надомест на штета.

Член 174

Предлог за покренување на постапка за утврдување на материјална одговорност против јавниот службеник во единствената стручна служба, филијалата и деловницата на Фондот поднесува непосредно претпоставениот јавен службеник, односно раководниот службеник или директорот на Фондот.

Член 175

Против решението од член 173 став (5) од овој закон, јавниот службеник во единствената стручна служба, филијалите и деловниците на Фондот има право да изјави жалба до Агенцијата за администрација во рок од осум дена од денот на врачувањето на решението.

Член 176

Јавниот службеник во единствената стручна служба, филијалата и деловницата на Фондот врз основа на континуирано следење на работењето се оценува од непосредно претпоставениот раководен јавен службеник во единствената стручна служба, филијалата и деловницата на Фондот.

Член 177

Оценувањето на јавниот службеник во единствената стручна служба, филијалите и деловниците на Фондот се врши со цел да се добие реална слика за стручноста, квалитетот, ефикасноста и ефективноста во извршувањето на работи од јавен интерес утврдени со закон.

Член 178

Оценувањето на јавниот службеник во единствената стручна служба, филијалите и деловниците на Фондот се врши врз основа на податоците за резултатите од работата и личните квалитети имајќи ги во предвид податоците за обуките, наградите, дисциплинските мерки и отсуствата во претходна година.

Член 179

При оценување на резултатите од работата, се врши оценување на познавање и примена на прописите и практиките, остварување на работните цели, навремено извршување на работата, квалитетно извршување на работата и организирање на работата во единствената стручна служба, филијалите и деловниците на Фондот.

Член 180

При оценување на личните квалитети се врши оценување на креативност, иницијативност и заинтересираност за работата, способноста за тимска работа, способноста за работа под притисок и комуникациските вештини.

Член 181

Оценувањето се врши на објективен и непристрасен начин, без влијание и притисок од непосредни претпоставени и раководни јавни службеници во единствената стручна служба, филијалите и деловниците на Фондот врз оценувачот.

Член 182

Оценувањето се врши како шестмесечен континуиран процес на вреднување на резултатите од работата и личните квалитети на оценуваниот, кој опфаќа:

- утврдување на работни цели и активности;
- следење и прибирање на податоците во работењето на јавниот службеник во единствената стручна служба, филијалата и деловницата на Фондот;
- давање инструкции и совети за подобрување на работењето и
- интервју со јавниот службеник.

Член 183

(1) Оценувачот во текот на периодот на оценување, постојано ја следи работата на јавниот службеник во единствената стручна служба, филијалата и деловницата на Фондот и прибира податоци што се од суштествено значење за оценувањето.

(2) Следењето и прибирањето на податоците подразбира проверка и евидентирање на квалитетот и квантитетот во остварување на работните задачи.

(3) При следењето на работата, оценувачот постојано го мотивира јавниот службеник во единствената стручна служба, филијалата и деловницата на Фондот и му дава инструкции и совети за подобрување на работењето, му укажува на конкретни детали во работата, на постапките што водат кон успешно работење и на недостатоците во неговото работење.

Член 184

При оценувањето на работата на јавниот службеник во единствената стручна служба, филијалата и деловницата на Фондот се применува образецот за оценување на јавниот службеник пропишан согласно Законот за јавните службеници.

Член 185

(1) Со домовите и становите за живеење на корисниците на пензија, објектите наменети за клубови за дневен престој, објектите наменети за одмор и рекреација на корисниците на пензија и други објекти што се државна сопственост, управува Фондот.

(2) Фондот со општ акт ги утврдува функцијата и дејноста на овие објекти, како и начинот и условите на нивното работење.

Член 186

(1) Министерството за труд и социјална политика врши надзор над работењето и законитоста на работата на Фондот.

(2) Министерството за труд и социјална политика може да запре извршување на општ акт на Фондот, ако не е во согласност со овој закон или ако не е во согласност со Уставот, до донесувањето на Одлуката на Уставниот суд.

Глава XIV**Обезбедување средства за пензиско и инвалидско осигурување****Член 187**

(1) Средствата потребни за остварување на правата од пензиското и инвалидското осигурување се обезбедуваат со:

1) плаќање на придонесот од платата на работниците, од основните на осигурување за физичките лица, како и од основната на осигурување на носителите на семејно земјоделско стопанство во зависност од висината на остварениот катастарски приход;

2) приходи од дивиденди на акции и добивка од удели;

3) приходи од камати на обврзници и благајнички записи;

4) од Буџетот на Република Македонија;

5) од приходот од фондовите на пензиското и инвалидското осигурување на поранешните републики на СФРЈ, кај кои е навршен дел од стажот на осигурување то;

6) од имотот на Фондот, продажба на имотот на Фондот;

7) дел од износот на платената акциза на минерални масла наведени во членот 28 став (1) точки 1), 2) и 5) од Законот за акцизите и

8) од други приходи.

(2) Продажбата на имотот на Фондот ќе се врши по пат на јавно наддавање согласно со Законот за користење и располагање со ствари на државните органи.

Член 188

Средствата за пензиското и инвалидското осигурување можат да се користат само за намени утврдени со Закон и тоа:

1) за исплата на пензиите и другите парични примања од пензиското и инвалидското осигурување;

2) за придонес за здравствено осигурување;

3) за надоместоци за стажот остварен во Фондот кога пензијата по основа на тој стаж се остварува во фондовите на пензиското и инвалидското осигурување на поранешните републики на СФРЈ и

4) трошоци за работа на органот на Фондот и за извршување на управните, административните, финансиските, техничките и другите работи за спроведување на пензиското и инвалидското осигурување.

Член 189

Со придонесот за стажот на осигурување што се смета со зголемено траење се обезбедуваат средства за покривање на зголемените обврски на пензиското и ин-

валидското осигурување, кои настануваат поради сметањето на стажот на осигурувањето со зголемено траење и намалувањето на старосната граница за стекнување со право на старосна пензија.

Член 190

За лицата кои немаат својство на осигуреник, а со овој закон се осигурени за одредени случаи, се пресметува и се плаќа придонес за осигурување во случај на инвалидност и телесно оштетување од основната и по стапки или во фиксни износи што ги утврдува Фондот со општ акт.

Член 191

Средствата добиени со продажба од имотот на Фондот се користат за намени утврдени со член 188 точки 1), 2) и 3) од овој закон.

Член 192

Средства за покривање на обврските на пензиското и инвалидското осигурување што настануваат со признавањето и определувањето на пензии под поповолни услови се обезбедуваат од Буџетот на Република Македонија.

Член 193

(1) Фондот може да остварува и средства од продажба на акции и удели, најмногу до 100 % од вкупниот капитал стекнат по основа на трансформација на претпријатијата со општествен капитал.

(2) Под вкупен капитал кој Фондот го стекнал по основа на трансформација на претпријатијата со општествен капитал се подразбира: капиталот во акции и удели во активни друштва, продадените акции и удели, акциите и уделите во друштвата во кои е отворена стечајна постапка, или постапка за ликвидација, а се уште не е завршена. Во вкупниот капитал не се вклучени акциите и уделите од ликвидираниите друштва.

(3) Одлуката за продажба на акции и удели од вкупниот капитал стекнат по основа на трансформација на претпријатијата со општествен капитал ја донесува Управниот одбор на Фондот, на предлог на Комисијата за акции и удели, по претходна согласност од Владата на Република Македонија.

(4) Комисијата за акции и удели ја формира директорот на Фондот како советодавно тело, составена од седум члена, стручни и компетентни лица од областа на економското и финансиското работење, од кои два члена ги определува директорот на Фондот, а по еден член определува министерот за економија, министерот за труд и социјална политика, министерот за финансии, заменикот на претседателот на Владата на Република Македонија задолжен за економски прашања и генералниот секретар на Владата на Република Македонија.

(5) Постапката за продажба на акции и удели од вкупниот капитал стекнат по основа на трансформација на претпријатијата со општествен капитал поблиску ја пропишува Владата на Република Македонија.

(6) Со средствата од став (1) на овој член Фондот може да купува обврзници на Република Македонија најмногу до 50% од средствата остварени со продажба на акциите и уделите.

(7) Фондот за продажбата на акциите и уделите од вкупниот капитал стекнат по основа на трансформација на претпријатијата со општествен капитал, како и за купените обврзници и богајнички записи ја известува Владата на Република Македонија на секои три месеци во тековната година.

Глава XV

Матична евиденција

Член 194

(1) Фондот воспоставува и води матична евиденција која содржи податоци потребни за остварување на правата од пензиското и инвалидското осигурување.

(2) Во матичната евиденција се водат податоци за осигурениците, корисниците на правата од пензиското и инвалидското осигурување и обврзниците за пресметка и уплата на придонесот за пензиско и инвалидско осигурување.

(3) Во прибирањето, обработката, користењето, размената и чувањето на податоците, се применуваат одредбите од законот кој ја уредува заштитата на личните податоци.

Член 195

(1) Податоците кои се водат во матичната евиденција, Фондот ги добива од обврзниците за пријавување на податоци определени со овој закон кои се истовремено и обврзници за пресметка и уплата на придонесот за пензиско и инвалидско осигурување.

(2) Податоците кои се водат во матичната евиденција, Фондот без плаќање на надоместок, ги добива и од други служби или органи кои воспоставуваат, одржуваат и користат збирки на податоци за извршување на нивните со закон определени задачи (во натамошниот текст: даватели на податоци).

Член 196

(1) Матичната евиденција се води според единствени методолошки принципи.

(2) Во матичната евиденција се внесуваат податоците според единствени национални стандарди.

(3) Внесувањето на податоците во матичната евиденција се врши според единствен кодекс на шифри.

(4) Податоците се внесуваат врз основа на пропишани обрасци на пријави, кои се пополнуваат врз основа на јавни исправи и евиденции утврдени со закон што ги водат обврзниците за пријавување на податоци и давателите на податоците.

Член 197

(1) Податоците од матичната евиденција се користат за остварување на правата од пензиското и инвалидското осигурување.

(2) Податоците од матичната евиденција се користат и за потребите на вториот и третиот столб.

(3) Податоците од ставот (1) на овој член можат да се користат и за статистички истражувања и размена на податоците со институции со кои Фондот има склучено договор.

Податоци што се внесуваат во матичната евиденција

Член 198

Во матичната евиденција се внесуваат податоци за:

1. осигуреници опфатени со одредбите од овој закон;
2. лицата што оствариле права од пензиското и инвалидското осигурување во Република Македонија според прописите на пензиското и инвалидското осигурување (во натамошниот текст: корисници на права) и
3. обврзниците за пресметка и уплата на придонесот за пензиско и инвалидско осигурување (во натамошниот текст: обврзници за пресметка и уплата на придонес).

Член 199

Пријавите со податоци за воспоставување и водење на матичната евиденција ги доставуваат обврзниците за пријавување на податоци:

1. работодавачите - за работниците вработени кај нив;
2. самовработените лица - сами за себе и за вработените кај нив;
3. носителите на семејно земјоделско стопанство и верските службени лица - сами за себе;
4. државните институции, органи или организатори кои имаат законска обврска да пријават податоци за осигурениците во пензиско и инвалидско осигурување и
5. стечајните управители за осигурениците кои биле вработени кај работодавачи за кои се води стечајна постапка.

Воспоставување и водење на матичната евиденција

Член 200

(1) Матичната евиденција за осигурениците и обврзниците за пресметка и уплата на придонес, се води така што податоците, се доставуваат по електронски пат во пропишан електронски облик, а по исклучок, врз основа на пропишани обрасци на пријави и се внесуваат во средствата за автоматска обработка на податоците на Фондот.

(2) Матичната евиденција за корисниците на права се воспоставува и води врз основа на податоците од матичната евиденција на осигурениците и донесените решенија за признати права од пензиското и инвалидското осигурување.

Член 201

(1) За воспоставување и водење на матичната евиденција надлежни се филијалите и деловниците на Стручната служба на Фондот и тоа за:

1) осигурениците од членот 11 точки 1, 2, 3, 4, 11, 12 и 13 и членот 14 точки 1, 3 и 4 од овој закон - според седиштето на работодавачот односно седиштето на деловната единица;

2) осигурениците од членот 11, точки 7 и 8 и членот 14 точка 2 од овој закон, - според местото каде што е регистрирана дејноста;

3) осигурениците од членот 11 точки 5 и 6 од овој закон, - според живеалиштето што го имал осигуреникот пред заминувањето во странство;

4) осигурениците од членот 11 точка 9 од овој закон, - според живеалиштето односно престојувалиштето;

5) осигурениците од членот 11 точка 10 од овој закон, според седиштето на центарот за вработување каде е пријавен осигуреникот;

6) осигурениците од членот 12 од овој закон, - според филијалата односно деловницата каде што бил последен пат пријавен во задолжително пензиско осигурување;

7) лицата од членовите 15 и 16 од овој закон, - според седиштето на обврзникот за пресметка и уплата на придонес;

8) осигурениците за кои филијалата односно деловницата го утврдуваат својството на осигуреник - според седиштето на филијалата, односно деловницата на Стручната служба на Фондот која одлучувала за правото;

9) осигурениците кои користат право на надоместок на плата за работа со скратено работно време поради неа на потешко хендикепирано дете според седиштето на Центарот за социјална работа и

10) корисниците на права - според седиштето на филијалата односно Централата на Стручната служба на Фондот каде што е остварено правото.

(2) Начинот на водењето на матичната евиденција и единствен кодекс на шифри за внесување на податоците во матичната евиденција, ги пропишува Фондот.

Пријавување на податоци за водење на матичната евиденција

Член 202

(1) Обврзниците за пријавување на податоци и давателите на податоци се одговорни за точноста на доставените податоци.

(2) Обврзниците за пријавување на податоци и давателите на податоци се должни на Фондот да ги доставуваат податоците, промените, односно исправките кои влијаат на податоците, во определен рок и форма.

(3) При пријавувањето на податоците во електронски облик и утврдувањето на автентичноста на податоците и идентитетот на потписникот се применуваат одредбите од законот кој го уредува и регулира електронското работење и употребата на податоците во електронски облик и електронски потпис.

Постапка за утврдување на податоците во матична евиденција

Член 203

(1) Фондот е надлежен да ја утврдува точноста и потполноста на податоците, врз основа на увид во оригиналната документација кај обврзникот за пријавување на податоци и евиденцијата за месечните податоци на пресметан и уплатен придонес, за секој осигуреник одделно.

(2) Обврзниците за пријавување на податоци се должни на Фондот да му овозможат увид во сопствената евиденција заради проверка на точноста и потполноста на пријавените податоци.

Член 204

(1) Фондот може да утврди својство на осигуреник, со пополнување на пријава на осигурување по службена должност, кога ќе утврди дека не е поднесена пријава за осигурување за лице кое има право на пензиско и инвалидско осигурување.

(2) Одредбите од ставот (1) на овој член се применуваат и во случаите кога обврзникот за доставување на податоци не поднел одјава од осигурување.

(3) Фондот, може да изготви по службена должност, пријава за почеток, престанок или промена во работењето за обврзникот за пресметка и уплата на придонесот, врз основа на јавни исправи и евиденции утврдени со закон.

Член 205

(1) Податоците за стажот на осигурување, платите, надоместоците на плата, односно основните на осигурување кои се основа за утврдување на пензиската основица и правото на пензија ги утврдува Фондот во согласност со прописите за пензиското и инвалидското осигурување.

(2) Фондот, може да изготви по службена должност, пријава со податоци за стажот на осигурување, платите, надоместоците односно основните на осигурување врз основа на јавни исправи и евиденции прописани со закон.

Член 206

(1) Ако Фондот при проверката на податоците, утврди дека податоците не се правилно пријавени, од обврзникот за пријавување на податоците, ќе го задолжи да ги исправи податоците, во рок од 15 дена од денот на врачувањето на барањето.

(2) Ако обврзникот за пријавување на податоците во рокот од став (1) на овој член не ги исправи податоците, Фондот по службена должност ќе утврди податоци согласно прописите за пензиското и инвалидското осигурување.

Член 207

(1) Фондот е должен на барање на осигуреникот, да му издаде уверение за податоците внесени во матичната евиденција.

(2) Уверението од став (1) на овој член има карактер на јавна исправа.

(3) Осигуреникот кој не е задоволен со податоците внесени во матичната евиденција, има право во рок од 15 дена од денот на доставувањето на уверението да бара Фондот да донесе решение за податоците утврдени во матична евиденција.

(4) Фондот е должен да го донесе решението од став (3) на овој член во рок од 5 дена од денот на приемот на барањето.

(5) Против решението од ставот (4) на овој член осигуреникот има право на жалба во рок од 15 дена од денот на приемот на решението до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен.

(6) Против второстепеното решение од ставот (5) на овој член осигуреникот може да поведе управен спор.

Член 208

(1) Податоците внесени во матичната евиденција, на начин утврден со овој закон, дополнително може да се менуваат во следните случаи:

1. ако надлежниот орган дополнително утврди промена на податоците;

2. ако податоците за својството на осигуреник, за стажот на осигурување, платите, надоместоците на плата односно основниците на осигурување кои служат за утврдување на пензиската основа се внесени врз основа на лажни исправи;

3. ако дополнително со проверка на податоците или на друг начин се утврди дека во матичната евиденција се внесени неисправни, неточни или нецелосни податоци и

4. во други случаи во кои според прописите можат да се употребат вонредни правни средства.

(2) Промената на податоците од став (1) на овој член внесени во матичната евиденција се врши во постапка утврдена со овој закон.

Рокови за пријавување на податоците за водење на матичната евиденција и нивна обработка**Член 209**

Пријава за податоците за водење на матичната евиденција од членот 199 од овој закон се доставуваат во следните рокови за:

1. податоците за почеток односно престанок на работењето и промените во текот на работењето на обврзникот за плаќање на придонес - во рок од осум работни дена од денот на почетокот односно престанокот на работењето односно од денот на настанатата промена во текот на работењето;

2. податоците за почеток односно престанок на осигурувањето, и промените во текот на осигурувањето - во рок од осум работни дена од денот на почетокот, односно престанокот на работниот однос или од денот на правосилноста на решението за утврдување својство на осигуреник;

3. податоците за стажот на осигурување, платите, надоместоците на плата односно основниците на осигурување се преземаат од евиденцијата за месечните податоци за пресметан и уплатен придонес без обврска за поднесување на тие податоци на годишно ниво - најдоцна до крајот на месец април во тековната година за изминатата календарска година;

4. промена на податоците за стажот на осигурување, платите, надоместоците на плата односно основниците на осигурување - во рок од осум работни дена од денот кога е утврдена промената на податоците;

5. податоците за дополнително утврден пензиски стаж односно за зголемување на стажот на осигурување - во рок од осум работни дена од денот на правосилноста на решението односно од денот на утврдување на фактичката состојба за работите на кои стажот на осигурување се смета со зголемено траење;

6. податоците за инвалидите на трудот со намалена односно преостаната работна способност и промената на тие податоци - во рок од осум работни дена од денот на правосилноста на решението со кое е утврдена инвалидноста односно настанатата промена;

7. податоците за паричните надоместоци на инвалидите на трудот со намалена односно преостаната работна способност - најдоцна до крајот на април во тековната година за изминатата календарска година и

8. промена на податоците за паричните надоместоци на инвалидите на трудот со намалена односно преостаната работна способност во рок од осум работни дена од денот кога е утврдена промената на податоците.

Член 210

Фондот е должен да ги внесе податоците во матичната евиденција во следните рокови:

1. податоците од членот 209 точките 1 и 2 од овој закон - веднаш, а најдоцна во рок од три работни дена од денот на пријавувањето на податоците;

2. податоците од членот 209 точките 3 и 7 од овој закон се внесуваат веднаш по утврдувањето на точноста и потполноста на податоците а најдоцна до 30 јуни во тековната година, за податоците од изминатата календарска година;

3. податоците од членот 209 точка 6 од овој закон - во рок од осум работни дена од денот на правосилноста на решението и

4. податоците за промена на податоците од членот 209 точките 4, 5 и 8 од овој закон - во рок од осум работни дена од денот на пријавувањето на податоците.

Чување на документацијата од матичната евиденција**Член 211**

(1) Документацијата што служи за воспоставување и водење на матичната евиденција се чува најмалку 30 години, сметано од денот на стекнување на правата утврдени врз основа на таа документација, но не помалку од 10 години од престанокот на користењето на правата односно од смртта на корисникот на правата.

(2) Документацијата за лицата за кои се водат податоци во матичната евиденција а кои не стекнале права од пензиското и инвалидското осигурување, се чуваат најмалку 40 години, сметано од последното внесување на податоците во матичната евиденција.

Член 212

(1) Документацијата од матичната евиденција се чува на електронски медиуми заради обезбедување репродукција на податоците во оригинален формат.

(2) Заверената фотокопија на податоците од ставот (1) на овој член има третман на јавна исправа и служи за докажување на фактите внесени во матичната евиденција.

(3) Фотокопијата од оригиналната пријава ја заверува Фондот.

Член 213

(1) По истекот на роковите од членот 211 од овој закон, уништувањето на документацијата од матичната евиденција го врши стручна комисија составена од пет члена што ја формира Фондот.

(2) Претседател на комисијата од ставот (1) на овој член е претставник од Државниот Архив на Република Македонија, а членовите се избираат од вработените во Фондот.

(3) Комисијата од ставот (1) на овој член ги уништува и оригиналните пријави по нивното пренесување на магнетно - оптичките медиуми.

Заштита на податоците од матичната евиденција

Член 214

(1) Податоците внесени во матичната евиденција на Фондот се сметаат за службена тајна ако со овој закон поинаку не е определено.

(2) За службена тајна од ставот (1) на овој член не се смета користењето на податоците согласно членот 197 став (2) од овој закон.

(3) Лицата вработени во Фондот кои при својата работа дознаваат за содржината на личните податоци за осигурениците и корисниците на правата, тие податоци се должни да ги чуваат како службена тајна.

(4) Должноста за чување на службената тајна од ставот (3) на овој член трае и по престанокот на работниот однос.

(5) При користењето на податоците од матична евиденција на Фондот за статистички истражувања и статистички регистри ќе се обезбеди заштита на податоците во согласност со одредбите од Законот за државната статистика.

Член 215

(1) Заштитата на податоците, Фондот ја обезбедува преку преземање мерки против лица кои вршат неовластен пристап или неовластена обработка на податоците, како и мерки преку кои се спречува уништувањето, губењето, промената, злоупотребата и неовластената употреба на податоците.

(2) Техничките и организационите мерки за обезбедување на податоците од матичната евиденција, Фондот ги определува со општ акт.

Глава XVI

Надоместок на штета

Член 216

(1) Лицето на кое му е извршена исплата на товар на Фондот на која немало право должно е да го врати примениот износ и да ја надомести сета друга штета, и тоа ако:

1) врз основа на неточни податоци за кои знаело или било должно да знае дека се неточни или на друг противправен начин остварило некое примање од Фондот на кое немало право или го остварило во поголем износ отколку што му припаѓало и

2) остварило примање поради тоа што не пријавило, или подоцна пријавило промени кои влијаат врз губењето, односно користењето на правото или на неговата висина, а знаело или било должно да знае за тие промени.

(2) Лицето на кое му се вршени исплати во износ поголем од износот определен во решението, односно друга соодветна исправа, должно е да ги врати на Фондот износите што му припаѓаат, независно од осигуреникот.

Член 217

Работодавачите, осигурениците кои се самите обврзници за плаќање на придонесот и други правни и физички лица, се должни да ја надоместат сторената штета на Фондот за која се одговорни согласно со прописите за надоместок на штета, вклучувајќи ја и одговорноста на штета сторена со недопуштени дејства или пропусти на друг, или која е сторена со средства од кои произлегува зголемена опасност.

Член 218

Кога штетата е сторена со исплати врз основа на инвалидност, телесно оштетување или смрт на осигуреникот предизвикани со противправно дејство или со пропуштање, постои обврска за надоместок на штетата без оглед на тоа што ризикот на инвалидност, телесно оштетување или смрт се опфатени со пензиското и инвалидското осигурување.

Член 219

(1) Надоместокот на штетата предизвикана во членовите 216 и 218 од овој закон ги опфаќа сите парични давања исплатени по основ на признатото право од пензиското и инвалидското осигурување, при што не се пресметуваат износите на уплатените придонеси за пензиското и инвалидското осигурување, ниту пак се зема предвид должината на навршениот пензиски стаж на осигуреникот.

(2) Со барањето за надоместок на штета може да се опфати вкупниот износ на штетата или износот на делот од штетата пресметан за определен временски период што истекол.

(3) Кога штетата се состои во обврска на Фондот на трајни парични давања, Фондот може да бара плаќање на надоместокот на штета во вкупен износ. Овој износ се пресметува според висината на примената пензија, паричниот надоместок за телесно оштетување и паричниот надоместок за помош и нега според веројатното траење на користењето на тие права.

Член 220

Надоместокот на штета, причината на Фондот, односно враќањето на незаконски и неправилно извршените исплати на пензии и други давања од пензиското и инвалидското осигурување, се врши по одредбите на Законот за облигационите односи.

XII. ПРЕКРШОЧНИ ОДРЕДБИ

Член 221

(1) Глоба во износ од 2.000 до 3.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на субјектите ако не поднесат пријава за осигурување согласно членот 125 став (4) точки 1, 2, 3, 4 и 5 од овој закон.

(2) Со глоба во износ од 2.000 до 3.000, евра во денарска противвредност за прекршок ќе му се изрече на обврзникот за пресметка и уплата на придонесот, ако:

1. не пријави податоци за почетокот и престанокот на работењето, и промените во текот на работењето или тие податоци ги пријави по истекот на пропишаниот рок од членот 209 точка 1 од овој закон;

2. не пријави податоци за осигурување, одјава на осигурување и промените во текот на осигурувањето или ги пријави по истекот на пропишаниот рок од членот 209 точка 2 од овој закон;

3. не пријави податоци за стажот на осигурување, платите, надоместоците на плата односно основици на осигурување или ги пријави по истекот на пропишаниот рок од членот 209 точка 3 од овој закон;

4. пријави неточни податоци за водење на матичната евиденција од членот 211 став (1) од овој закон и

5. во рокот од членот 206 став (1) од овој закон што го определил Фондот, не изврши исправка на податоците за стажот на осигурување, платите, надоместоците на плата односно основици на осигурување.

(3) Глоба во износ од 300 до 600 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорното лице кај обврзникот за пресметка и уплата на придонесот за прекршокот од ставот (2) на овој член.

Член 222

Глоба во износ од 400 до 800 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на осигуреник за прекршок од членот 11 став (1) точки 7, 8 и 9 од овој закон ако:

1. не пријави податоци за почетокот и престанокот на работењето и промените во текот на работењето или ги пријави по истекот на пропишаниот рок од членот 209 точка 1 од овој закон;

2. не пријави податоци за почетокот и престанокот на осигурување и промените во текот на осигурувањето или тие податоци ги пријави по истекот на пропишаниот рок од членот 209 точка 2 од овој закон и

3. не пријави податоци за стажот на осигурување, платите, надоместоците на плата односно основиците на осигурување или тие податоци ги пријави по истекот на пропишаниот рок од членот 209 точка 3 од овој закон.

Член 223

(1) Со глоба во износ од 400 до 800 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на лицето кое поставува спротивно на одредбите од членот 214 став (3) од овој закон.

(2) Надлежен орган за изрекување на прекршочна санкција од членовите 221, 222, 223 и 224 од овој закон е надлежниот суд.

Член 224

Кога доктор специјалист кој учествува во постапката за утврдување на инвалидност, односно неспособност за работа, во своето работење неосновано утврди постоење на инвалидност или не пријави неистинитата, односно погрешна медицинска документација, тоа претставува повреда на обврските утврдени со закон и основа на престанок на работниот однос со отказ.

Член 225

Лице кое издало погрешна или неистинитата медицинска документација, неосновано утврдило постоење на инвалидност или не пријавило инвалидност, или до-

ставило неистинитата медицинска документација, ќе одговара за кривично дело и ќе биде казнето согласно со Кривичниот законик.

ХIII. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 226

(член 226 од Законот објавен во „Службен весник на Република Македонија“ бр. 98/12)

На корисниците кои правата од пензиско и инвалидско осигурување ги оствариле пред денот од денот на влегувањето во сила на овој закон, тие права им се обезбедуваат и по денот на влегувањето во сила на овој закон, во ист обем и висина и се усогласуваат според одредбите од овој закон.

Член 227

(член 227 од Законот објавен во „Службен весник на Република Македонија“ бр. 98/12)

На корисниците на најнизок износ на пензија и на корисниците на највисок износ на пензија, кои пензијата ја оствариле до денот на влегување во сила на овој закон, утврдениот износ на пензијата во текот на годината им се усогласува со процентот со кој се усогласуваат другите пензии.

Член 228

(член 228 од Законот објавен во „Службен весник на Република Македонија“ бр. 98/12)

(1) Старосната пензија за осигурениците од членот 11, со исклучок на точката 9 и членовите 12 и 13 од овој закон кои биле опфатени во задолжително пензиско и инвалидско осигурување до 1 септември 2001 година и кои не избрале да се вклучат во задолжително капитално финансирано пензиско осигурување и имаат исполнет пензиски стаж најмалку 15 години се утврдува од пензиската основица зависно од должината на пензискиот стаж и изнесува:

Пензиски стаж	Процент	
	маж	жена
15 години	35	40
15 години и 6 месеци	35,9	41,3
16 години	36,8	42,6
16 години и 6 месеци	37,7	43,9
17 години	38,6	45,2
17 години и 6 месеци	39,5	46,5
18 години	40,4	47,8
18 години и 6 месеци	41,3	49,1
19 години	42,2	50,4
19 години и 6 месеци	43,1	51,7
20 години	44,0	53,0

20 години и 6 месеци	44,9	53,9
21 година	45,8	54,8
21 година и 6 месеци	46,7	55,7
22 години	47,6	56,6
22 години и 6 месеци	48,5	57,5
23 години	49,4	58,4
23 години и 6 месеци	50,3	59,3
24 години	51,2	60,2
24 години и 6 месеци	52,1	61,1
25 години	53,0	62,0
25 години и 6 месеци	53,9	62,9
26 години	54,8	63,8
26 години и 6 месеци	55,7	64,7
27 години	56,6	65,6
27 години и 6 месеци	57,5	66,5
28 години	58,4	67,4
28 години и 6 месеци	59,3	68,3
29 години	60,2	69,2
29 години и 6 месеци	61,1	70,1
30 години	62,0	71,0
30 години и 6 месеци	62,9	71,9
31 година	63,8	72,8
31 година и 6 месеци	64,7	73,7
32 години	65,6	74,6
32 години и 6 месеци	66,5	75,5
33 години	67,4	76,4
33 години и 6 месеци	68,3	77,3
34 години	69,2	78,2
34 години и 6 месеци	70,1	79,1
35 години	71,0	80,0
35 години и 6 месеци	71,9	
36 години	72,8	
36 години и 6 месеци	73,7	
37 години	74,6	
37 години и 6 месеци	75,5	
38 години	76,4	
38 години и 6 месеци	77,3	
39 години	78,2	
39 години и 6 месеци	79,1	
40 години	80,0	

(2) За осигурениците од ставот (1) на овој член за секоја натамошна година пензиски стаж исполнет по 1 јануари 2013 година, пензијата се пресметува во висина од 1,61%, а за пензиски стаж пократок од една година, а најмалку шест месеци изнесува 0,81% од пензиската основица.

(3) За осигурениците од ставот (1) на овој член кои биле опфатени во првиот пензиски столб до 1 септември 2001 година и кои не избрале да се вклучат во вториот пензиски столб и кои имаат исполент пензиски стаж помалку од 15 години старосната пензија се утврдува од пензиската основица во проценти кои за секоја година исполент пензиски стаж до 1 септември 2001 година изнесуваат 2,33% (маж), односно 2,60% (жена), а за пензиски стаж пократок од една година, а најмалку шест месеци изнесува 1,165% (маж), односно 1,30% (жена) од пензиската основица. За секоја натамошна година пензиски стаж исполнет по 1 септември 2001 година а до 31 декември 2012 година, пензијата се пресметува во висина од 1,80% (маж), односно 2,05% (жена), а за пензиски стаж пократок од една година, а најмалку шест месеци изнесува 0,90% (маж), односно 1,025% (жена) од пензиската основица.

(4) За осигурениците од став (3) на овој член за секоја натамошна година пензиски стаж исполнет по 1 јануари 2013 година, пензијата се пресметува во висина од 1,61% (маж), односно 1,84% (жена), а за пензиски стаж пократок од една година, а најмалку шест месеци изнесува 0,81% (маж), односно 0,92% (жена) од пензиската основица.

Член 229

(член 229 од Законот објавен во „Службен весник на Република Македонија“ бр. 98/12)

(1) Започнатите постапки пред денот на влегувањето во сила на овој закон ќе се завршат според прописите кои важеле во времето на започнување на постапката.

(2) Постапката од ставот (1) на овој член ќе се примени и на осигурениците кои поднеле барање за остварување право на старосна пензија ако престанокот на работниот однос е пред влегувањето во сила на овој закон.

Член 230

(член 230 од Законот објавен во „Службен весник на Република Македонија“ бр. 98/12)

(1) За осигурениците кои не пристапиле во задолжително капитално финансирано пензиско осигурување, највисоката пензија не може да изнесува повеќе од 80% до 2015 година, а по 2015 година не повеќе од процентите утврдени во членот 52 став (1) од овој закон од просечната нето плата остварена во Републиката во претходната година зголемена за 2,7 пати.

(2) Определената највисока пензија од ставот (1) на овој член повторно не се определува и понатаму се усогласува со процентот со кој се усогласуваат и другите пензии.

Член 231

(член 231 од Законот објавен во „Службен весник на Република Македонија“бр. 98/12)

Лицата кои немаат својство на осигуреници според овој закон, но тоа својство го имале според поранешните прописи, како и членовите на нивните семејства и членовите на семејствата на корисниците на правата според поранешните прописи, можат правата од пензиското и инвалидското осигурување да ги остварат под условите утврдени со овој закон.

Член 232

(член 232 од Законот објавен во „Службен весник на Република Македонија“бр. 98/12)

Пензиите на борците од НОВ, на учесниците во Народноослободителното движење во Грција, на учесниците во Народноослободителното движење во Егејскиот дел од Македонија и на членовите на нивните семејства, остварени пред денот на влегувањето во сила на овој закон според Законот за основните права од пензиското и инвалидското осигурување, Законот за носителите на „Партизанска споменица 1941“ и Законот за пензиското и инвалидското осигурување, им се обезбедуваат и по денот на влегувањето во сила на овој закон во обем и висина определени со тие прописи, со тоа што овие пензии можат да се исплатуваат најмногу до износот на највисоката пензија утврдена со овој закон.

Член 233

(член 233 од Законот објавен во „Службен весник на Република Македонија“бр. 98/12)

Пензиите на воените осигуреници остварени пред денот на влегување во сила на овој закон според Законот за пензиското и инвалидското осигурување на воените осигуреници, им се обезбедуваат и по денот на влегување во сила на овој закон во обем и во висина определени со тие прописи, со тоа што овие пензии можат да се исплатуваат најмногу до износот на највисоката пензија утврдена со овој закон.

Член 234

(член 234 од Законот објавен во „Службен весник на Република Македонија“бр. 98/12)

Средствата за исплата на пензиите и другите примања од член 232 од овој закон ги обезбедува Буџетот на Република Македонија.

Член 235

(член 235 од Законот објавен во „Службен весник на Република Македонија“бр. 98/12)

Средствата за покривање на обврските што настануваат со признавањето на правата под поповолни услови согласно член 233 од овој закон се обезбедуваат во Буџетот на Република Македонија.

Член 236

(член 236 од Законот објавен во „Службен весник на Република Македонија“бр. 98/12)

На корисниците на минимална старосна и семејна пензија кои правото на пензија го оствариле според Законот за старосното осигурување на земјоделците и Законот за пензиското и инвалидското осигурување, тие права им се обезбедуваат и по денот од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 237

(член 237 од Законот објавен во „Службен весник на Република Македонија“бр. 98/12)

(1) По смртта на корисникот на минимална старосна пензија од член 236 од овој закон, неговиот брачен другар може да се стекне со право на семејна пензија, ако по смртта на корисникот брачниот другар наполнил 65 години живот (маж), односно 60 години живот (жена), а борец во НОВ до 9 септември 1944 година – 60 години живот (маж), односно 55 години живот (жена).

(2) Семејната пензија од став (1) на овој член се определува во ист износ како и минималната старосна пензија.

Член 238

(член 238 од Законот објавен во „Службен весник на Република Македонија“бр. 98/12)

Средствата за исплата на пензиите од членовите 236 и 237 од овој закон се обезбедуваат во Буџетот на Република Македонија.

Член 239

(член 239 од Законот објавен во „Службен весник на Република Македонија“бр. 98/12)

(1) Осигурениците кои имаат статус на индивидуални земјоделци, заради исполнување на условите за остварување право на старосна пензија, во стаж на осигурување ќе се засмета и времето поминато во осигурување, според Законот за старосно осигурување на земјоделците, доколку придонесот за тоа осигурување е платен во време на важењето на тој закон.

(2) Доколку осигуреникот од став (1) на овој член нема целосно утврден стаж на осигурување по 1 јануари 1989 година, заради исполнување на условите за остварување право на старосна пензија, ќе се засмета времето поминато во осигурување според Законот за старосно осигурување на земјоделците, доколку придонесот за тоа осигурување е платен во време на важењето на тој закон и доколку изврши уплата на придонесот за пензиско и инвалидско осигурување за период по 1 јануари 1989 година, за најмногу пет години.

Член 240

(член 240 од Законот објавен во „Службен весник на Република Македонија“бр. 98/12)

При утврдување на коефициентите за валоризација на плати за 2009 година утврдените коефициенти од членот 33 од овој закон се множат со следниот фактор:

нето плата 2008

брuto плата 2008

нето плата 2009

брuto плата 2009

При утврдување на коефициентите за валоризација на плати за 2010 година утврдените коефициенти од членот 33 од овој закон се множат со следниот фактор:

нето плата 2009

брuto плата 2009

нето плата 2010

брuto плата 2010

При утврдување на коефициентите за валоризација на плати за 2011 година утврдените коефициенти од членот 33 од овој закон се множат со следниот фактор:

нетоплата 2010

брuto плата 2010

нето плата 2011

брuto плата 2011

Коефициентите за валоризација на платите се утврдуваат врз основа на движењето на платите на сите вработени во Република Македонија објавени од Државниот завод за статистика.

Член 241

(член 241 од Законот објавен во „Службен весник на Република Македонија“ бр. 98/12)

Недостигот од средства во задолжителното пензиско и инвалидско осигурување врз основа на генерациона солидарност, настанат поради воведувањето на задолжителното капитално финансирано пензиско осигурување, ќе се обезбеди од Буџетот на Република Македонија.

Член 242

(член 242 од Законот објавен во „Службен весник на Република Македонија“ бр. 98/12)

(1) До утврдувањето на правото на надоместокот на трошоците за сместување и исхрана на децата со пречки во психофизичкиот развој, со закон, детето на осигуреникот, односно на корисникот на семејна пензија со пречки во психофизичкиот развој има право на надоместок на трошоците за сместување и исхрана за време на стручно, односно работно оспособување.

(2) Како дете со пречки во психофизичкиот развој, во смисла на став (1) на овој член, се смета дете кое според посебните прописи за категоризација и евидентирање на таквите деца е утврдено дека е со пречки во психофизичкиот развој.

(3) Во рокот од став (1) на овој член, Фондот со општ акт поблиску ќе го утврди начинот под кои на децата со пречки во психофизичкиот развој им се обезбедува надоместок за сместување и исхрана за време на стручно, односно работно оспособување.

Член 243

(член 243 од Законот објавен во „Службен весник на Република Македонија“ бр. 98/12)

Подзаконските акти чие донесување е предвидено со овој закон ќе се донесат во рок од 30 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 244

(член 244 од Законот објавен во „Службен весник на Република Македонија“ бр. 98/12)

До донесувањето на Листата на професионални болести и Листата на телесните оштетувања, професионалните болести и телесните оштетувања, ќе се утврдуваат по листите кои се применувале со денот на влегување во сила на овој закон.

Член 245

(член 245 од Законот објавен во „Службен весник на Република Македонија“ бр. 98/12)

(1) Директорот, заменикот на директорот и членовите на Управниот одбор на Фондот именувани пред денот на влегувањето во сила на овој закон, продолжуваат да ја вршат функцијата до именување на директор, заменик директор и членови на Управен одбор согласно со овој закон.

(2) Членовите на Комисијата за ревизија на наод, оценка и мислење со кој е утврдена инвалидност, односно неспособност за работа определени пред денот на влегувањето во сила на овој закон, ќе продолжат да ги вршат работите во комисијата до определување на нови членови.

(3) До определување на органот, односно установата во кои ќе се формира Комисија за задолжителен контролен преглед, задолжителниот контролен преглед ќе се врши од страна на членовите на Комисијата за задолжителен контролен преглед.

Член 246

(член 246 од Законот објавен во „Службен весник на Република Македонија“ бр. 98/12)

Статутот, актот за внатрешна организација и актот за систематизација на работните места на Фондот, ќе се усогласат со овој закон во рок од 15 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 247

(член 247 од Законот објавен во „Службен весник на Република Македонија“ бр. 98/12)

Осигуреникот од Глава VII - Стекнување и остварување на правата на определени категории осигуреници под посебни услови, кој од денот на почетокот на зачле-

нувањето во задолжителното капитално финансирано пензиско осигурување до денот на влегувањето во сила на овој закон го променил својството на осигуреник, може само еднаш, по сопствен избор да го отповикаат утврдениот статус. Ова право осигуреникот може да го изврши најдоцна во рок од една година од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 247-а

(член 2 од Законот објавен во „Службен весник на Република Македонија“ бр. 166/12)

(1) Покрај усогласувањето на пензиите утврдено во членот 37 од овој закон, во 2013 година сите видови на пензии согласно со овој закон дополнително се усогласуваат.

(2) Дополнителното усогласување од ставот (1) на овој член се врши откако вкупниот износ за исплатата на пензиите за февруари 2013 година, пресметан пред усогласувањето од членот 37 од овој закон, ќе се зголеми за 5% и ќе се подели со вкупниот број на корисници на пензија кои пензијата ја оствариле заклучно со февруари 2013 година.

Член 248

(член 248 од Законот објавен во „Службен весник на Република Македонија“ бр. 98/12)

Со денот на влегувањето во сила на овој закон престануваат да важат Законот за пензиското и инвалидското осигурување („Службен весник на Република Македонија“ бр. 80/93, 3/94, 14/95, 71/96, 32/97, 24/00, 96/00, 50/01, 85/03, 50/04, 4/05, 84/05, 101/05, 70/06, 153/07, 152/08, 161/08, 81/09, 156/09, 83/10, 156/10, 24/11, 51/11 и 11/12) и Законот за матичната евиденција на осигурениците и корисниците на права од пензиското и инвалидското осигурување („Службен весник на Република“ бр. 16/04, 55/07, 102/08 и 51/11).

Член 249

(член 249 од Законот објавен во „Службен весник на Република Македонија“ бр. 98/12)

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“ освен одредбите од член 239 од овој закон кои ќе се применуваат шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон, а одредбите од членот 19 став (2) од овој закон ќе започнат да се применуваат од 1 јануари 2013 година.

Член 250

(член 3 од Законот објавен во „Службен весник на Република Македонија“ бр. 166/12)

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, освен членот 2 кој ќе започне да се применува од 1 март 2013 година.

Член 251

(член 9 од Законот објавен во „Службен весник на Република Македонија“ бр. 15/13)

Фондот по службена должност ќе изврши промена на својството на осигуреник - индивидуален земјоделец во осигуреник – носител на семејно земјоделско стопанство.

Член 252

(член 11 од Законот објавен во „Службен весник на Република Македонија“ бр. 15/13)

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а одредбите од членовите 1, 3, 4, 6, 7 и 8 од овој закон ќе започнат да се применуваат од 1 октомври 2013 година.

1200.

По извршеното срамнување со изворниот текст Законодавно - правната комисија утврди дека во текстот на Законот за изменување и дополнување на Законот за постапување со бесправно изградени објекти („Службен весник на Република Македонија“ бр. 155/12) е направена грешка поради што се дава

ИСПРАВКА

**НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ
НА ЗАКОНОТ ЗА ПОСТАПУВАЊЕ СО БЕСПРАВНО
ИЗГРАДЕНИ ОБЈЕКТИ**

Во членот 15 став 2 по зборовите: „за трафостаници“ треба да стои запирка.

Бр.10-1254/2
10 април 2013 година
Скопје

Од Законодавно-правната комисија
на Собранието на Република
Македонија

**ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
1201.**

Врз основа на член 54 – а став 1 од Законот за користење и располагање со стварите на државните органи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 08/2005, 150/2007, 35/2011 и 166/2012), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 12.03.2013 година, донесе

ОДЛУКА

ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ НА ДВИЖНИ СТВАРИ НА НАЦИОНАЛНАТА УСТАНОВА СПОМЕН КУЌА НА ТОДОР ПРОЕСКИ ВО КРУШЕВО

Член 1

Со оваа одлука на досегашниот корисник Министерство за култура му престанува користењето на движните ствари, со следните количини и вредност:

Реден број	Назив и опис на движни ствари	Количина	Вкупна вредност
1	музејска клупа од хромиран челик со ф=12 мм и црни ПВЦ подлошки, лакирани со полиуретански мат лак д=1400x340(400)x460(500)	7	411.348
2	инфо пулт за тач скрин монитор-конструкција од метални профили 70/30 мм од нерфосувачки челик, со постоље од флаш челик, боја глацер со вратички во задниот дел за сервисирање	4	214.760
3	изложбена музејска витрина со поставен систем за изложување на експонати од акрилно минерален панел 2000(+1000)x2088x450	4	2.762.144
4	изложбена музејска витрина со поставен систем за изложување на експонати од акрилно минерален панел 2000(+1000)x2088x540	4	2.965.576
5	изложбена музејска витрина со поставен систем за изложување на експонати од акрилно минерален панел 1800/2088/450	4	2.732.880
6	изложбена музејска витрина со поставен систем за изложување на експонати од акрилно минерален панел-2000X2088X450	2	944.944
7	изложбена музејска витрина со поставен систем за изложување на експонати од акрилно минерален панел - 2000X1888X540	4	2.732.880
8	изложбена музејска витрина со поставен систем за изложување на експонати од акрилно минерален панел - 3800X1888X540	2	1.337.412
9	клуча за посетители од храстово дрво -2800X544X275	2	133.576
10	клуча за посетители од храстово дрво -1800X544X275	2	85.668
11	држачи за велосипеди - 250Xф20	2	2.596
12	пулт за книга на впечатоци-конструкција од метални профили 70/30 мм од нерфосувачки челик, со постоље од флаш челик, боја glacer white поставен на сировинска необработена МДФ со д=16 мм поставен на МДФ подлога	1	51.920
13	бела столица на расклопување - 500X560X770	48	385.152
14	количка за складирање на столици - 945X380X970	6	104.784
15	подвижна изложбена витрина - 6000X600X1220	4	127.912
16	држачи за LCD екрани, со можност за нивелација по хоризонтала и вертикала	13	10.738
17	кукли во облик на машки торза	15	283.200
18	конзоли во INOX за закачување на експонати -Д=30 цм	30	77.880
19	конзоли во INOX за закачување на експонати -Д=20 цм	32	75.520
20	конзоли во INOX за закачување на експонати -Д=20-34 цм	10	69.620
21	конзоли во INOX за закачување на експонати -Д=31-22 цм	50	141.600
22	конзоли во INOX за закачување на експонати -Д=15 цм	50	106.200
23	држачи од плексиглас д=8 мм	25	23.600
24	држачи од плексиглас за документи д=8 мм	25	44.250
25	стаклени полици поставени во витрини д=50X30X6; 50X20X6; 50X10X6	80	28.320
26	рамки за фотографии-вертикални и хоризонтални д=60-40 цм	50	129.800
27	плочки од полн алуминиум за означување на експонати со гравира Д=150X10X0,2	150	442.500
28	плочки од акрилно минерален панел Д=400X300X6	50	94.400
29	држачи за LCD екрани и слушалки ф=10 мм и д= 612X900X120	10	108.560

30	изложбена витрина од кубус со сигурносно -антирефлексно стакло д=600X600X1400 мм	0,5	20.768
31	стаклени изложбени кубуси за икони -400X600X1400	1	4.838
32	стаклени изложбени кубуси за икони -300X500X140	3	10.974
33	стаклени изложбени кубуси за икони -200X300X140	4	10.384
34	орман со врата за хидрант со ознака Н 540h540h140	4	37.760
35	држач за чадори-боја сива д=375/X622	2	33.512
36	пепелник со корпа за отпадоци-сив 297X297X847	2	20.060
37	бришалка за чевли во црна боја со алуминиумски рамки д=200X200	4	58.056
38	бришалка за чевли со алуминиум и гума со алуминиумски рамки д=200X200	4	43.424
39	електрична четка за кондури	1	14.514
40	корпа за отпадоци со брава за заклучување 250X130X350	4	61.832
41	држач за противпожарен апарат во сива боја 230X240X760	10	93.220
42	параван-модуларен систем на изложбени паноа со орнаментална шара д=1000X1695 мм; 1800X1185X350	2	53.572
43	бел држач-столб изработен од челичен профил д=1800X350	1	11.918
44	изложбено пано -модуларен систем на изложбени паноа со орнаментална шара 214X274	4	18.408
45	инфо панел д=420X150	30	88.500
46	инфо панел д=215X150	30	60.180
47	систем за оградување на простор со должина од 1800 мм	10	191.160
48	модуларен систем на закачалки д=995X305X255	1	9.794
49	модуларен систем на закачалки д=970X305X255	1	6.136
50	модуларен систем на закачалки AMBROGINO д=955x115x175	2	18.172
51	полипропиленска закачалка за облека - црна д =415	30	12.390
52	полипропиленска закачалка за облека - црна д =170X160	60	14.160
53	систем за идентификација на складирана облека наменета за гардероби -зелена	100	23.600
54	конзолна полица за одлагање д= 4500X250X80	1	19.706
55	столица за работно биро со ракослон - бела д=610X610X830X930	3	60.605
56	држач за монитор	3	34.338
57	инфо пулт д=7200X640X1000	1	473.381
58	елемент од четири фиоки на силиконски тркалца д=990X570X660	3	107.970
59	елемент од шест фиоки на силиконски тркалца д=990X570X660	1	46.138
60	столица со ракосло (ногарки во облик на крст, седиште во форма на школка) 610X610X830	8	103.840
61	конференциска маса бела д= 2000X900X750	1	63.720
62	црна столица за работно биро со ракослон д= 610X610X830/930	5	101.008
63	работна столица со висок наслон д = 640X710X1250	1	23.954
64	елемент за полици од транспарентно калено стакло д= 1800X305X1230	1	23.954
65	елемент со вграден фрижидер со нето обем од 136 л д= 900X450X827	1	45.430
66	елемент- корпус на елементот од оплеменета иверка , боја јасен , вратнички со брава за заклучување - 900X450X827	6	96.996
67	елемент- корпус на елементот од оплеменета иверка , боја јасен , вратнички со алуминиумски профили и бело боено стакло - 900X450X828	1	31.152
68	елемент- корпус на елементот од оплеменета иверка , боја бела , две фиоки со метабокс систем - 900X450X829	1	25.016

69	елемент- корпус со една полица , боја бела - 450X430X900	2	10.384
70	топ за плакари, боја бела д= 1800X450X18	2	5.900
71	бела столица со ракослон, седиште во форма на школка д= 620(670)X550X860	2	55.224
72	клуб маса со бела плотна ф600X750	1	10.384
73	бела столица со ракослон, седиште во форма на школка д= 610X610X830	4	110.448
74	клуб маса со бела плотна ф600X750	2	20.768
75	работно биро, боја јасен д=1800X900X750	1	16.284
76	работно биро, боја јасен д=1800X805X720	5	76.700
77	преден панел д=1800X380X18	2	5.900
78	подвижна касета со три фиоки, боја бела д= 420X565X580	6	169.212
79	висок елемент со полица, боја јасен д=450X430X2075	9	87.084
80	висок елемент -долните вратнички со алуминиумски профили и бело боено стакло, боја јасен д=900X450X2075	2	95.580
81	висок елемент -горните вратнички со алуминиумски профили и бело боено стакло, долните од оплеменета иверка, боја јасен д=900X450X2075	2	100.300
82	висок елемент -горните вратнички со оплеменета иверка , доле со две полица, боја јасен, д= 450X450X2075	2	27.376
83	топ за плакари, боја бела д= 2700X450X18	2	9.440
84	топ за плакари, боја бела д= 1800X450X18	3	9.558
85	топ за плакари, боја бела д= 900X450X19	4	6.136
86	библиотекар, боја бела 1800X180X300	2	46.492
87	шанк столче, боја жалфија д= 334x453x792	35	351.050
88	клуб маса , боја бела д=650X650X750	12	417.720
89	шанк маса , боја бела д=650X650X110	6	213.108
90	столица со ракослон, боја бела д=629X625X778	48	526.752
91	подвижна клуб маса од плексиглас со силиконски тркалца 700X700X160	2	97.468
92	фотеља тапацирана во штоф, боја црна 960X930X800	4	366.272
93	работна маса на ладење изработена од инокс со посебна дебелина и поставена на нивелирани ногарки. Предната зона затворена со стаклени лизгачки врати 4200X600X850	1	144.314
94	машина за миење на чаши со 2 засебни корпи со д=400x400мм, со јачина од 3,1 кв, со циклус на перење од 2-3 мин. Потполно автоматизиран процес, филтри од нерѓосувачки челик д=545X460X715	1	74.576
95	ледомат машина за правење на коцки од мраз со суво воздушно ладење. Капацитет од 35 кг. за 24 часа и простор за чување на коцки од мраз со капацитет од 10 кг.д= 450X515X685	1	65.490
96	работна маса на замрзнување изработена конструктивно од инокс со посебна дебелина и поставена на нивелирачки ногарки-предната зона затворена со иноксен капак,д= 800X600X850	1	69.030
97	работна маса од инокс со фиока за кафемат и отпад од кафе 600X600X850	1	25.370
98	неутрална работна маса -предната зона затворена со лизгачки врати 1200X600X850	2	69.620
99	полузатворена неутрална работна маса -предната зона затворена со две отклопни врати 1100X600X850	1	30.444
100	шанк изработен на метална конструкција 4423X370X1100	1	250.278
101	машина за еспресо	1	114.814
102	мелница за кафе	1	23.954
103	апарат за нес кафе	1	10.148

104	блендер	1	7.198
105	облога на сид од нерѓосувачки челик 10700X250X2	3	62.658
106	вертикален фрижидер со стаклена врата	1	93.692
107	вертикален фрижидер со иноксна врата	1	79.886
108	складишен регал за магацин од поцинкуван челичен лим 1000X400X2500	7	42.952
109	складишен регал за магацин од поцинкуван челичен лим 1200X400X2500	18	116.820
110	складишен регал за магацин од поцинкуван челичен лим 1200X600X2500	4	27.376
111	плотна за поставување на умивалници 1900X500X250	1	72.452
112	плотна за поставување на умивалници 2150X500X250	2	158.592
113	огледало 1900X800X6	1	4.720
114	огледало 2150X800X7	2	10.856
115	корпа за отпадоци со брава за заклучување 290X200X610	3	58.410
116	аголен држач од нерѓосувачки челик 660X95X338	1	4.720
117	склопувачки држач со држач за тоалетна хартија 100X700X249	1	18.609
118	аголен држач од нерѓосувачки челик 1250X600X95	1	10.758
119	изложбено-продажна витрина 19010X600X873	2	135.490
120	изложбено-продажен тотем 800X200X1900	1	37.144
121	работен пулт 1800X1360X750	1	21.588
122	држач за одлагање на маици 600X400X1615	1	4.361
123	тотем за ЦД,ДВД,книги 300X300X1420	1	28.058
124	бочни држачи 350X2380X10	4	45.067
125	полица од калено стакло, сива боја 350X950X8	21	154.181
126	сива полица за ЦД,ДВД 350X960X10	3	15.045
127	пар држачи за ЦД	6	22.245
128	клизни стаклени врати 960X360X10	3	21.371
129	крстови за укрутување на полиците 100 цм	3	6.542
130	плоча за бочно затварање 330X380X10	1	5.233
131	тросед во мебел штоф со механизам за соиење 2260X950X930	1	217.686
132	двосед во мебел штоф 1660X950X930	1	20.716
133	фотеља во мебел штоф 1080X950X930	1	4.725
134	трпезариска маса ф=1200X750	1	40.705
135	трпезариска столица со наслон тапацирана 480X600X950	4	14.538
136	ТВ комода 1200X700X430	1	35.617
137	клуб маса 420X1200X600	1	13.956
138	трпезариска комода со две стаклени вратнички и четири полици 1480X400X2120	1	63.675
139	композиција за ходник-закачалка, огледало. Комода, полица 928X326X2090	1	27.113
140	венецијанер завеса 3400X2090	17	14.824
141	фрижидер за вградување 540X875X545	1	31.983
142	мултифункционална фурна 598X594X499	1	22.170
143	стаклокерамичка плоча со две рингли, управување со рачна контрола, 2 брзи грејни зони и 6 степени на регулација и индикатор за заостаната топлина, д= 286X506X42	1	14.464
144	садопер од инокс 420X500X193	1	5.088
145	еднорачна славина	1	3.998
146	нискоминтажен бојлер од 10 л наменет за 2 потрошувачки места. Работен притисок од 6 бара со заштита од замрзување	1	4.288
147	работна плотна 10600X600X40	1	5.815
148	елемент со четири фиоки 400X600X810	1	17.227

149	елемент со две вратички 600X600X810	1	15.773
150	висечки елемент со две вратички 600X300X800	2	24.860
151	висечки елемент со две стаклени вратички 400X300X800	2	21.660
152	висечки елемент со четири полици	1	3.344
153	подвижна облога 1200X2800X18	2	43.759
154	рељеф со ликот на Тоше 2000X2000X250	1	436.128
155	рељеф со логото на Тоше 2000X1400X65	1	436.128
156	рамки за фотографии	16	334.950
157	моторизиран рефлектор со ХТИ (Осрам) лампа од 575 Watt, и просечен работен циклус на лампата од 750 часа. Уредот се контролира преку DMX протокол при што користи минимално 19/21 канали	4	657.392
158	моторизиран рефлектор со MSR (Philips)/ ХТИ (Осрам) лампа од 575 Watt, и просечен работен циклус на лампата од 750 часа. Уредот се контролира преку DMX протокол при што користи минимално 28/31 канали	4	703.035
159	DMX интерфејс со софтверски пакет и лиценца за програмирање и контрола на моторизирани рефлектори и др. контролирана расвета до 1024 канали, до 1000 Сие листи и интегриран 3D визуелизатор	1	66.119
160	PC за контрола на системот	1	64.256
161	алуминиумска просторна решетка за поставување на рефлектори	4	156.426
162	проектор 3000 лумени кој овозможува јасна слика во амбиент на дневна светлин; SVGA (800x600) резолуција; XGA (1024x768) available on IN2114 model , компјутер-куќиште, црн DPCW 404, memory 2 GB DDR3; HDD 500GB SATA 2; Opical Devoice Dual Layer DVD RW writer; Graphic sustem Ge force 9500 GT 1 GB DDR2; транспарентна фолија за задна проекција	1	763.224
163	збирка аудио и видео содржини од животот и делото на Тодор Проески за нивно презентирање во Спомен куќата на „Тодор Проески“	1	275.766
164	кастомизација на софтверски пакет за преслушување на аудио содржина	1	34.220
165	интеграција на аудио материјали во кастомизираното софтверско решение	10	41.300
166	кастомизација на софтверски пакет за инфо пултови со вметнување на подготвени содржини	1	56.640
167	интеграција на софтверски пакет за прикажување на информативни содржини	4	52.864
168	интеграција на подготвени аудио- визуелни содржини во системот за дистрибуирано видео како дел од музејската поставка	13	135.759
169	телефонска централа за 6 влезни ISDN линии и 30 локали тип SLIKAR, монтажа на телефонски приклучок тип RJ11 или слична на неа, телефонски кабел FTP cat 5 4x2x0,51 мм, ребрасти црева, со димензии 0,16 мм	1	342.188
170	стандарден РАЦК ормар со 3 x PATCH панели по 24 приклучоци вкупно за 72 приклучоци тип RJ 45 cat 5(cat6) или слична на неа, ПВЦ ребрасто црево, компјутерски кабел тип FTP cat 5E (cat6) 4x2x0,51мм, ПВЦ ребрасти црева, со димензии Ф16 мм	1	318.836
171	аналогно адресибилна ПП централа со ЛЦД екран со пораки на македонски јазик и типки за програмирање, тип ГЛОБАЛ, со напојување од 2 акумулаторски батерии од 12 DC/7Ah	1	439.462

172	алармна централа да чува во себе event логови мин.22520	1	166.621
173	сигурносна видео камера SONY за видео надзор со алуминиумско беж кукиште и држачи, верфокален објектив за камера CS MOUNT 1/3* auto iris DC Drive f=3,5-8mm/F1,4, дигитален видео рекордер PENTAPLEX 8 Ch, самостоен DVR, 8 видео канали. Диск со капацитет од 500 GB, со можност за вградување максимум 6 диска, вграден LINUX, видео компресија H264, 6 нивоа на квалитет на слика, видео излез, 2 канали BNC, (Rex 704x576) +VGA (Res 1024x768) алармни влезови 8 канали волтажни алармни влезови, алармни излези -8канални релеен излез, релеен излез 30 VDC-2A, 125 VAC-1A	19	307.423
174	LCD видео монитор 17 " за дигитален видео рекордер LCD дисплеј, реален излез за брава, RS 232, три мрежи за работа PIN, PIN-CARD, CARD	2	38.957
175	дигитален видео рекордер PENTAFLEX 16 ch самостоен DVR , 16 видео канали, 16 аудио канали	1	97.536
176	дигитален видео рекордер PENTAFLEX 8 ch самостоен DVR , 8 видео канали, 8 аудио канали	1	81.281
177	контролер за регистрација на работно време со меморија до 1024 корисници, со функционални копчиња за приватен, службен излез, год. одмор, прекувремено работење и др. со LCD дисплеј, реален излез за брава, RS232, три режими на работа: PIN, PIN +CARD, CARD	2	69.677
178	екстерен бесконечен читач за горенаведениот контролер со различни програмибилни формати на комуникација WG26/34, ABA-II, ASYNC&OMRON да подржува Anti-pass-back функција, вградена watchdog функција	2	6.108
179	дигитален матричен процесор за зонска контрола, обработка на аудио сигнал и менаџмент на звучнички системи со 16 комплетно конфигурирани влезови и излези со преден дисплеј 16x2 карактери предвиден за вградување во стандарден 19" рекордер и технички карактеристики: INPUTS up to 16 Analogue electronically balanced on Phoenix/Combicon removable screw connectors; maximum input level +20Bu with 0dB input gain; outputs up to 16 Analogue, electronically on Phoenix/Combicon removable screw connectors; control ports 12 inputs and 6 output; control Input Voltage 0 to 4,5v	1	408.091
180	дигитален контролер за монтажа на сид комплет со напојување од 12-48 V. Со преден дисплеј и LED индикатори (дим 170ммx123ммx57мм); maximum network cable length-100 meters, power consumption -300 mA max at 12V; CONTROL PORTS -network via its Ethernet port with a standard Cat 5 cable into and Ethernet switch; dimensions (WxHxD): 170 mmx57 mm(26+31 mm	1	111.274
181	дигитален зонски контролер за монтажа на сид. Контролерот овозможува контрола на гласност и избор на 5 влезови или промена на програма (дим.85ммx85ммx45мм); Audio channel 2 channel stereo, frequency Response 10-20 ,000 Hz+1,0dB, dinamic range 98dB, channel Separation 96 dB	2	121.250
182	CD репродуктор предвиден како самостоен уред или за вградување во стандарден рек од 19"	2	121.250
183	DVD репродуктор предвиден како самостоен уред или за вградување во стандарден рек од 19"; Signal system ; NTSC/PAL, DVD discs 1 layer 12 cm single-sided discs, compact discs Cd-DA -Video CD, Frequency response DVDs(linear PCM) 4 Hz to 22kHz (48 kHz sampling)	2	88.677

184	професионален двоканален засилувач (појачало) предвиден за инсталациска или преносна употреба за вградување во стандарден рек 19" декларирана моќност 600Watt	3	459.676
185	професионален четириканален засилувач (појачало) предвиден за инсталациска или преносна употреба за вградување во стандарден рек 19" декларирана моќност 260/180 Watt	3	596.274
186	контролер за гласност предвиден за монтажа на сид.За линија со константен напон 70/100V и максимална моќност од 50Watt.	9	39.910
187	кондензаторски микрофон предвиден за поставување на екстензија со свитлив врат -transducer Principle Condenser prepolarized, Frequency Range 50-20,000Hz, Sensitivity at 1,000 Hz 20 , V/Pa=-37dVB, electrical lmedance < 600 ohms, powering 9-52 Vdc, DPA adapter included, size- dia 13,5 mm lenght 20 mm+380 mm Goos -neck	1	35.812
188	динамички микрофон со свитлив врат , база и копче за вклучување и исклучување, предвиден за поставување на работна површина и техн.каракт-Polar pattern-cardiodl, frequency range 150Hz to 15 kHz, sensitivity 2,2 mV/Pa(-5,4 dBV), equivalent noise level 23 db-A, Impedance <=530 ohms, connector 3 pin XLR	1	10.232
189	професионални стерео слушалки со висок квалитет на изработка и репродукција, гарантира сигурност при употреба	12	162.684
190	професионален засилувач за стерео слушалки со висок квалитет на изработка и репродукција, гарантира сигурност при употреба	10	168.823
191	би-амплифициран звучнички систем предвиден за аудио мониторинг со потребниот хардвер за закачување и држач за поставување на сид	2	85.267
192	LCD дисплеј предвиден за поставување на јавни места со дијагонала на екранот од 81 см (32") HD ready , Video/S video HDMI (x2), RCA (L/r)/1 Stereo mini x2, Rs232C/control S, Frequency 15-110kHz/48-120Hz (analogue) 31,5-75 Hz/60Hz(digital), maximum resolution 1366x768, contracts dark room 54,16736111, pixel size 0,51x510 mm	3	6.369.515
193	LCD дисплеј предвиден за поставување на јавни места со дијагонала на екранот од 81 см (32") HD ready	10	1.065.847
194	LCD дисплеј со димензија на екран од 132 см дијагонала со висока резолуција FULLHD 1920x1080	5	1.922.786
195	TFT дисплеј со панел чувствителен на допир (Touch-screen) со видлива дијагонала на екранот од 20,1" (51 цм) предвиден за вградување	4	818.571
196	TFT дисплеј со панел чувствителен на допир (Touch-screen) со видлива дијагонала на екранот од 17" (43,2 цм) предвиден за вградување	10	2.046.427
197	работна станица со хоризонтално кукиште (компјутер) комплет со прибор за инсталации Intel core 2 duo processor E6850 Dual core 3.00 GHz 4MB 1333 MHz, 8 GB DDR 800 MHz Hard drive 512GB	15	1.918.521
198	24" TFT компјутерски монитор	2	85.267
199	менацибилен 24 портен свич предвиден за инсталација во стандарден 19 " рек	3	153.480
200	стандарден 19" рек ормар за вградување на опрема со горен и долен дел за форсирано ладење	4	341.072
201	уред за непрекинато напојување UPS со моќност до 10kw top AROS	1	869.660

202	дизел агрегат контејнерска изведба за надворешна употреба со моќност од 60 kw (65 кВА) .Агрегатот да биде опремен со комплетна автоматика за автоматски старт при нестанок на мрежно напојување	1	952.732
203	HELVAR Digidim Router -Dali систем -контролер за управување на 2 подмрежи и капацитет за реализација на 128 адреси на DALI уреди	1	842.265
204	коцка со лед диоди во три бои изработен од технополимер ПЕ, IP67, менување на боите со далечински управувач, наменета е и за седење до 110 kg max, 3x1 W	17	324.370
205	држач за хартија	13	79.385
206	држач за тоалетна хартија	13	38.810
207	држач за течен сапун	13	49.395
208	автоматски сушач за раце-бела боја	3	14.408
209	противпожарен апарат ТИП S9	7	51.212
210	противпожарен апарат ТИП ЕКО ХЛ -5	2	11.800

Член 2

Движните ствари од член 1 од оваа одлука се даваат на трајно користење без надомест на Националната установа Спомен кука на Тодор Проески во Крушево.

Член 3

Министерот за култура склучува договор со директорот на Националната установа Спомен кука на Тодор Проески во Крушево со кој се уредуваат правата и обврските за движните ствари од член 1 од оваа одлука кои се даваат на трајно користење.

Член 4

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 41-113/1
12 март 2013 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски, с.р.**

1202.

Врз основа на член 54-а став 1 од Законот за користење и располагање со стварите на државните органи („Службен весник на Република Македонија“ бр.8/05, 150/07, 35/11 и 166/12) Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 2.4.2013 година донесе

О Д Л У К А

ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ НА ДВИЖНИ СТВАРИ НА ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СОСТАВ НА ДРЖАВНИОТ УНИВЕРЗИТЕТ ВО ТЕТОВО

Член 1

Со оваа одлука на досегашниот корисник Министерство за образование и наука му престанува користењето на движните ствари и тоа:

Назив на материјал	Количина
Комплетен е/м систем SE-9625	1
Комплетен систем за демонстрација на брановото движење EX-9952	1
Оптика на Микробранови (Унапреден систем) WA-9316	1
Апаратура за анализа на поларизација на светлина EX-9958	1
Експерименти со атомски спектри EX-9921	1
Едукационен спектрофотометарски систем OS-8539	1
Апарати за определување на брзината на светлината EX-9932	1
Експерименти со Архимедов закон EX-9909	2
Експерименти со Балистичко нишало EX-9959	1
Апаратура за демонстрирање на законот за Запазување на моментот на импулсот EX-9960	1

Апаратура за демонстрирање на законот за запазување на енергијата EX-9935	1
Експеримент за Кулонов закон EX-9930	1
Апаратура за демонстрирање на механичката резонанција EX-9906	1
Електротермички коефициент на топлината EX-9962	2
Експеримент со топлинска машина (Карнов циклус) EX-9911	2
Експеримент со Хуков закон EX-9951	2
Апаратура за демонстрирање на гасните закони EX-9954	2
Интерференција и дифракција на светлината EX-9918	1
Експерименти за демонстрирање на Интерференцијата и дифракцијата на светлината EX-9956	1
Експеримент за демонстрирање на зависноста на јачината на светлината од квадратот на растојанието EX-9916	1
Експерименти за демонстрирање на Омовите закони EX-9949	2
Експерименти за демонстрирање на Омовиот закон за електричниот отпор EX-9966	2
Електрично коло составено со отпорник и кондензатор (RC – коло) SE-9791	4
Систем за демонстрирање на магнетни појави EM-8644A	2
Експеримент за демонстрирање на магнетното поле на соленоид EX-9931	1
Експеримент за демонстрирање на магнетната сила на спроводник EX-9933	1
Систем за Трансфер на енергија ET-8771A	1
Експеримент со LRC електрично коло EX-9915	2
Експеримент за демонстрирање на резонанцијата во LRC елек. коло EX-9967	1
Експеримент со Омов закон EX-9953	2
Соленоид SE-7585	4
Калем со 500 навивки EM-6723	5
Комплет сет од калеми SF-8617	2
Апаратура за определување на аголот помеѓу проводник и магнетното поле (Амперов закон) SF-8608	2
Прачкаст магнет SE-8687	10

Дигитален LCR метар кој вклучува и софтверот SE-8791, SE-8792	2
Прецизен дигитален мултиметар SB-9631B	5
Трансформатор со различни излези на напон и струја SE-7351	3
Декаден отпорник, сет SE-7122	5
Сет со Декаден кондензаторска кутија SE-8689	5
Вовед во механички систем ME-9299A	1
Табела за демонстрирање на векторско собирање на силите ME-9447	1
Апаратура за мерење на односот напон – релативно издолжување AP-8213	1
Спектрофотометар PS-2004	2
UVA сензор на светлина PS-2149	2
PASPORT сензор на светлина PS-2106A	3
Дифракциона решетка (сет од 4) SE-9361	5
Дигитален фотометар SE-9087A	3
Високо квалитетни дифракциони решетки —600 пукнатини / mm SE-9358	5
Динамометри (0.2 N, 1 N) SE-8713, SE-8714	5
Pocket дигитален термометар SE-9789	5
Комплет за термално зрачење TD-8855	2
Генератор на функции PI-8127	2
Прости хармониски осцилации PS-2623	1
Апаратура за определување на Планковата константа -h/e AP-8209	1
Експеримент за зрачењето на црно тело EX-9920	1
Експеримент за демонстрирање на центрипеталната сила EX-9926	1
Експеримент за демонстрирање на магнетното поле на земјата EX-9913	1
Експеримент за демонстрирање на Фарадеов закон за електромагнетната индукција EX-9914	1
Апаратура за демонстрирање на Њутновите закони EX-9940	1
Апаратура за определување на силата на триење EX-9938	2
Експеримент за термичко ширење EX-9923	1
Плочкаст кондензатор со променлив капацитет ES-9079	5

Комплет систем за ротационо движење ME-8950A	2
Апаратура за определување на моментот на инерција EX-9936	2
Venturi-ева апаратура ME-8598	2
EKG сензор CI-6539A	3
Апаратура за определување на односот на специфичниот топлински капацитет при константен притисок и волумен EX-9910	2
Прост електростатички систем ES-9080A-220	2
Прирачник по физика со сет од експерименти CI-7605	1
Прирачник по физика со сет од експерименти за концептуални PS-2748A	1
Комплетен систем за сеопфатна физика CA-7601C	1
Извор на прав напон CI-6552A	3
Апаратура за определување на полнежот на електронот EX-9929	1

Член 2

Движните ствари од член 1 од оваа одлука се даваат на трајно користење на Природно-математичкиот факултет во состав на Државниот универзитет во Тетово, без надомест.

Член 3

Министерот за образование и наука склучува договор со деканот на Природно-математичкиот факултет во состав на Државниот универзитет во Тетово, со кој се уредуваат правата и обврските за движните ствари од член 1 на оваа одлука.

Член 4

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 41 - 470/1
2 април 2013 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски, с.р.**

1203.

Врз основа на член 54-а став 1 од Законот за користење и располагање со стварите на државните органи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 8/2005, 150/2007, 35/2011 и 166/2012) Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 2.4.2013 година, донесе

О Д Л У К А ЗА ПРЕСТАНОК И ЗА ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ НА ДВИЖНИ СТВАРИ НА ДРЖАВЕН УНИВЕРЗИТЕТ ВО ТЕТОВО

Член 1

Со оваа одлука на досегашниот корисник Министерство за образование и наука му престанува користењето на движните ствари и тоа:

Назив на материјал	Количина
Опрема за испитување на поделба по димензии на зрна од агрегат	
EN жлебано сито со прорез, 7 mm	1
EN жлебано сито со прорез, 15 mm	1
EN жлебано сито со прорез, 30 mm	1
EN жлебано сито со прорез, 50 mm	1
EN жлебано сито со прорез, 19 mm	1
EN жлебано сито со прорез, 25 mm	1
EN жлебано сито со прорез, 38 mm	1
EN жлебано сито со прорез, 64 mm	1
EN жлебано сито со прорез, 45 mm	1
Опрема за гранулометриско испитување на агрегат со просејување Сет од сита со дијаметар 300мм	
300 mm дијаметар ISO(BS,UNI,NF,DIN) сито со отвори .63 microns	1
300 mm дијаметар ISO(BS,UNI,NF,DIN) сито со отвори.125 microns	1
300 mm дијаметар ISO(BS,UNI,NF,DIN) сито со отвори.250 microns	1
300 mm дијаметар ISO(BS,UNI,NF,DIN) сито со отвори.500 microns	1
300 mm дијаметар ISO(BS,UNI,NF,DIN) сито со отвори.1,0mm	1
300 mm дијаметар ISO(BS,UNI,NF,DIN) сито со отвори.2,0mm	1
300 mm дијаметар ISO(BS,NF,DIN) сито со отвори.4mm perf. plate	1
300 mm дијаметар ISO(BS,NF,DIN)сито со отвори.8mm perf. plate	1
300 mm дијаметар ISO(BS,NF,DIN)сито со отвори.16mm perf. Plate	1
300 mm дијаметар ISO(BS,NF,DIN)сито со отвори.31,5mmperf.plate	1
300 mm дијаметар ISO(BS,NF,DIN) сито со отвори.63mm perf.plate	1
Капак/Дно	
15-D3004/J Дно и капак 300 mm дијаметар	1
300 mm дијаметар ISO(BS,NF,DIN)сито со отвори .11,2mm perf.plate	1
Тресалка за сита	
Електромагнетна тресалка за сита со дијаметар до 315 mm dia. 230V, 50-60Hz, 1ph.	1
Додаток за влажно просејување за сита со дијаметар до 300мм	1
Дигитална вага, 600 g cap. 0,01 g	1
Пикнометар, 1000 ml cap.	2
Gay-lussac шише за специфична тежина 50 ml	2
Gay-lussac шише за специфична тежина 100 ml	2
Пикнометар за песоци и фини агрегати	1
Апсорпција на песок конус и подесувач	1

Хидростатичко мерење на агрегат, асфалт и цементни примероци	
Рамка за специфична тежина	1
Кошница за густина 200 mm дијаметар x 200 mm висина	1
Колевка за примероци	1
Дигитална вага со двоен мерен опсег 4500/30000 g капацитет, 0,1/1g резолуција	1
Лабораториска печка 250 литри капацитет. 2000W; 230V, 50-60Hz, 1 ph.	1
Алуминиумска посуда 310 x 230 x 60 mm	6
Алуминиумска посуда 370 x 270 x 65 mm	6
Одредување на воздух во набиен филтер	
Апарат за тампонирање	1
Кит за удари	1
Филтер хартија 25mm dia. Пакување од 100.	1
Micro-Deval машина за одредување на отпорност на абеење на агрегатот во согласност со EN 1097-1 и со CE директива 230 V, 50Hz, 1ph	1
Сфери од некородиращки челик, 10 mm дијаметар Пакување од 20 Kg.	1
Во согласност со EN.	
Одредување на отпорност на кршење на агрегат	
Los Angeles машина во согласност со EN и ASTM стандарди. 230V, 50Hz, 1ph. со редукција на звук и безбедносен кабинет CE	1
Сет од 12 абразивни кугли во согласност EN 1097-2	1
300 mm дијаметар ISO(UNI,NF,DIN) сито со отвори .1,6mm	1
300 mm дијаметар ISO(BS,NF,DIN) сито со отвори .12,5mmperf.plate	1
300 mm дијаметарISO(BS,NF,DIN) сито со отвори .10mm perf.plate	1
300 mm дијаметар ISO(BS,NF,DIN) сито со отвори .14mm perf. Plate	1
Одредување на отпорност на мрзнење и загревање	
Температурно контролиран кабинет, 520 Литри капацитет, темпеартурен опсег -25 to 70°C. 230 V,50 Hz, 1 ph.	1
Metal can 2000 ml capacity complete with lid and removable ballast 1 kg conforming to EN 1367-1	2
Одредување на губиток на вкупна специфична тежина и воздух	
Мерач за волуменска густина 1l капацитет , од некородиращки челик	1
Мерач за волуменска густина 5l капацитет, од некородиращки челик	1

Мерач за волуменска густина 10l капацитет, од некородиращки челик	1
Мерач за волуменска густина 20l капацитет, од некородиращки челик	1
Дигитална вага 150.000g капацитет, 5g резолуција.	1
Одредување на вредност на полиран камен	
Машина за полирање за детерминирање на PSV (Полираност на камен) во согласност со: EN 1097-8. 230V, 50Hz, 1ph.	1
Абразивни песок 5 kg pack	1
Абразивен песок 5 kg pack	1
Контролен камен (un graded) 50 kg кеси	1
Тестер за триење (Criggion stone)	1
Одредување на облик на камен-плоснатост	
Сет од 13агрегат мрежи према EN 933-3. Отвори mm: 2.50 - 3.15 - 4 - 5 - 6.3 - 8 - 10 - 12.5 16 - 20 - 25 - 31.5 - 40	1
Одредување на облик на камен-индекс на облик	
Одредување на облик на камен	1
Одредување на финост на песок	
Тест сет за одредување на финост на песок према EN 933-8	1
Моторизиран бибрационен уред за песок . 230V, 50Hz, 1ph.	1
Брзо одредување на влага со калциум карбид	
Стандарден тестер за влага	1
Резервен реагенс во ампули. Пакување од 100	1
Опрема за тестирање на Цемент, Малтери и Бетон	
Опрема за узоркување	
Узоркувач за пакуван цемент	1
Узоркувач за цемент	1
Одредување на специфична тежина	
Ле Шателие колба	1
Chattaway шпатула	1
Одредување на финост на цемента	
Блејнов апарат за цемент EN196/6	1
Течен манометар 250 ml шише	1
EN 196.6 референтен цемент. Пакување од 10 g	1
Филтер за апарат 62-L0041/A. Дијаметар. 12,6mm	1
Тест за ширење при впивање на вода на цемента	
Ле Шателие сет за ширење при впивање на вода на цемента	1
Ле Шателие водена бања. 220-240V/50-60Hz/1ph	1

Одредување на време на врзување	
Викат апарат	1
Пластичен калап EN	3
Иницијална игла 1,13 mm дијаметар сет од 6	1
Клип за конзистентност 10 mm дијаметар	1
Диск 150 mm дијаметар	3
Стаклен термометар -10 + 50C	1
Игла од нерѓосувачки челик финална со посебна нога	1
Автоматски миксер за подготовка на проби од цемент и малтери	
Автоматски програмабилен миксер со полнило за песок	1
и дополнителен полнач за општа намена	
капацитет на посуда 5 литри. 220V, 60Hz, 1ph.	
Референтен песок за подготовка на проби од цемента и малтери	
Референтен песок со EN 196. 40 кеси, вкупно. 54 кг.	1
Опрема за изработка на призми - проби 4x4x16cm	
Три место мувла 40 x 40 x 160 mm. во согласност со EN спецификации.	1
Полнач за калап	1
Пар на гребалки по EN 196	1
Тресалка за изработка на призми - проби 4x4x16cm	
Малтерна пресалка со дигитален бројач, во согласност со EN 196-1. 230V, 50Hz, 1ph.	1
Апарат за тест на втиснување	
Апарат со клип за пенетрација по EN 413-2, 459-2, 1015-4. Комплет со посуда и набивач.	1
Апарат за одредување на течење на малтери	
Рачна маса за проток за градежен вар. - Во согласност со EN 459-2 и EN 1015-3.	1
Содржина на воздух во малтер	
Апарат за одредување на воздух 1 литар капа	1
Прстен за полнење	1
Комора за одржување на цементните проби	
Кабинет за одржување на цементни проби. 230V, 50Hz, 1ph.	1
Уред за ладење на течност.	1
Компресот за воздух. Капацитет на резервоар 200 litres cap 230V, 50Hz, 1ph	1
Аналитичка вага за мерење на цемент	
Електронска Аналитичка вага 210 g капа. 0,1 mg чувствителност. 110-230V/50-60Hz/1Ph.	1

Автоматска преса 250/15кН Класа 1 со две рамки за тестирање на цементни призми – проби со придружна опрема за тестирање и калибрација за двете рамки, принтер, конекција и програма за компјутер		150мм калапи за подготовка на бетонски коцки - проби (1 сертифициран и 10 од челичен лив)	
Автоматска преса 250/15кН Класа 1 со две рамки за тестирање на цементни призми - проби 230V, 50-60Hz, 1ph.	1	150 мм калапи од леано железо за коцки	1
Притисен уред за тестирање на делови од 40 x 40 x 160 мм малтер призмата скршена посвиткување.	1	150 мм калапи од леано железо за коцки општа намена	10
Уред за тестирање на свиткување за 40x40x160 мм малтер примероци EN196	1	Вибрациона маса за два калапа со држач и водоотпорен прекинувач - педала	
Транспарентна крута заштита за рамка за тестирање серија 65-L13xx	1	Вибрира маса од 600 x 400 мм. без прекинувач 230V/50Hz/1Ph	1
Специјални калибрација на оптоварување дигитални единица уверувајќи класа 1 од 5% од машина за испитување целосна скала (максимум оптоварување)	1	Уред за стегане	1
Специјални калибрација на оптоварување дигитални единица уверувајќи класа 1 од 1% од машина за испитување целосна скала (максимум оптоварување)	1	Водоотпорна педала прекинувач за вибрирачка маси 110-230V/50-60Hz/1ph	1
24 колони сериски печатач. 230V/50-60Hz/1ph	1	Резервоар за одржување на бетонски проби мин. 650л со дигитален термостат и циркулациона пумпа	
Сериски кабел за принтер врска.	1	Робусен пластичен резервоар 650 l капацитет за одгледување на коцки комплетна	1
Печатач поддршка	1	"Термостат систем за греење со дигитален термолегулятор дисплеј за резервоар за одгледување.	1
Сериски кабел RS232 и RS232-USB адаптер за Поврзување со компјутер	1	Потопна циркулациона пумпа 230V/50-60Hz/1Ph.	1
Менаџер на податоци, симнување на податоци и управување со индиректна цврстина тест на градежни материјали.	1	Полуавтоматска дијамантска машина за обработка на узорци од бетон (коцки, цилиндри, блокови), јадра – кернови и карпи, со придружна опрема	
Компатибилност со Digimax 3 readout единица и AUTOMAX 5 и SERCOMP 7 автоматска контрола единица.		2) полуавтоматска машина за обработка - стругање на коцки, цилиндри, блокови, јадра и рок примероци.	1
Им овозможува на база на податоци за управување и печатење на сериски порт RS232. W98 компатибилен и повисоко.		Заврши со 10 абразивни сектори и стегане систем за коцки и призми. 380V, 50Hz, 3ph.	
Бетон		сет од 10 дијамант абразивни сектори	1
Опрема за испитување на свеж бетон		Уред за стегане цилиндрични примероци за машина. Компатибилност за примероци со дијаметри 100-150 мм	1
Сламп тест од нерфосувачки челик сет	1	Дијамантска лабораториска пила со 450мм диск за сечење на узорци	
Табла за ширење на бетон	1	Универзална машина за сечење на примероци 380V/50Hz/3ph.	1
Валцеров сад	1	Дијамантско сечило со 460 mm dia	1
Вебе конзистометар. 220-240V/50-60Hz/1PH	1	Автоматска преса 3000кН сертифицирана према ЕН 12390-4 Класа 1 со опрема за тестирање на бетонски коцки, цилиндри со можност за приклучивање на втора рамка за испитување на флесија	
Мерач на содржина на воздух во бетон, тип со манометар, 7 л капа.	1	Автоматска машина преса за испитување 3000 kN капа. 220-240 V, 50-60 Hz, 1-p	1
Мерка за единица тежина 10 л капа. БС	1		
Пан тип миксер, пан капацитет 120L, капацитет на мешање 60l. 230V/50Hz/1ph Shuko приклучок електричен кабел и приклучок	1		

Специјални калибрација на оптоварување дигитални readout единица уверувајќи класа 1 од 1% од машина за испитување целосна скала (максимум оптоварување)	1
Метална плоча за подесување на растојание на преса 200 x 50 mm	2
Метална плоча за подесување на растојание на преса 200 x 68 mm	3
Метална плоча за подесување на растојание на преса 200 x 30 mm	1
Дополнителна рамка 150кН за испитување на флексија за бетон класа 1, калибрирана и опремена со адаптери за испитување на бетонски призми, ивичници, мермерни и камени плочи	
Рамка за испитување на флексија со притисок и капацитет 150 kN Конвертор за поврзување со контролна конзола, горни и долни ролки	1
Надградба на рамката за испитување на флексија 50-C120x/FR со микропрекинувач, достапно за испорака само со фабричка инсталација	1
Сет од плочи за подесување на растојанието при тест на компресија 165 mm Погодна за тестни рамки од серија C120x Горната плоча е со идеална сферична контактна површина Вертикално растојание од 359mm со C1201 рамка и 380mm со C1200 рамка	1
Калибрација на дигитална единица за отчитување со која се обезбедува класа 1, 1% FS на пресата при макс.оптоварување	1
Додаток за тестна рамка серија C1200 за испитување на флексија на примероци: бетонски ивичници и камени плочи согласно EN13339 и EN1340 стандардите Вклучува сет од ролки со должина 620mm и ФИ 40mm и две водилки	1
Додаток за тестна рамка серија C1200 за испитување на флексија согласно EN12390-5 стандард	1
Калапи за бетонски призми 150x150x600	
Калап за бетони 150 x 150 x 600 mm	2
Сериски кабел RS232 и RS232-USB адаптер за Поврзување со компјутер	1
Сериски печатач, 24 колони. 230V/50-60Hz/монофазен	1
Метална плоча за фиксирање на принтерот	1

Додаток за тест на цепање на бетонски елементи (коцки, павер елементи, блокови)	
Испитување на истегнување на бетонски блокови павер елементи и бетонски коцки	1
Ленти 4 x 15 x 345mm во согласност со EN 1338 стандардот Пакување од 50 ком.	1
Опрема за изведување на тест за водонепропустливост на бетонски коцки со лабораториски компресор	
Апаратура за испитување на водонепропустливост под притисок при тестирање на цврстина на бетонски примероци	1
Лабораториски компресор со макс. 8 Бари 230V/50Hz/монофазен	1
Аналоген компресо-екстензометар	
Компаратор за должина	1
Метален калап за правење на бетонски цилиндрични проби 150x300mm	
Цилиндричен калап со димензии 150 x 300mm	3
Електричен вибратор со флексибилна вибраторска игла	
Електрична виброигла, снага 2300 , должина 2000 mm 220-240V/50-60Hz/монофазен	1
Опрема за испитување со неерозивни методи на бетонски конструкции	
Испитување со ултразвук	
Ултрасоничен тестер, батериски напојуван - Во согласност со EN 12.504-4 и ASTM C597	1
Дигитален тестер, капацитет на оптоварување 16кN	
Дигитален тестер, капацитет на оптоварување 16кN	1
Диск од нерѓосувачки челик, 50 mm ФИ x 20 mm во согласност со EN1015-12 и EN1542	5
Круна ФИ 50 mm	1
Адхезив за тестот	1
Опрема за откривање и мерење длабочина на поставеност на арматура со калибрирани сонди и блок за калибрација	
BARTRACKER инструмент	1
Глава за инструментот BARTRACKER	1
Електрична дупчалка за вадење на јадра – кернови со три брзини, постоје и променлив агол, дијамантска круна диам. 100mm и опрема за вадење на јадра	

Машина за вадење кернови, со три брзини 230V/50-60Hz/монофазен	1
Круна за бушење 100 mm ФИ x 400mm должина	2
Бит за вадење со ФИ100mm	1
Монтажен кит	1
Пакување од 50 фитинзи за машината за вадење примероци	1
Дупчалка за бетон, алумин. Тело и пластичен куфер	1
Сертифициран калибратор за склерометар	
Сертифициран калибратор за склерометар N- and -NR-	1
Инструмент за мерење на дилатации	
Инструмент за мерење на дилатации мерна основа од 300 mm. Мерен опсег од 5 mm.	
Резолуција 0,001mm	1
Дискови во пакување од 50	4
Опрема за мерење на корозија на арматури	
COR MAP - Систем за дијаг. Корозија на арматура во бетонски конструкции Во сообразност со ASTM C876	1
Референтна електрода	1
Резервен сад за бакарен сулфат	1
125 ml раствор	2
Сунѓер за тестот	1
Микроскоп за мерење на пукнатини	
Микроскоп за мерење на пукнатини, 40x	1
Тест за водонепропустливост	
Тест за водонепропустливост согласно Dr. Karstens метода	1

Член 2

Движните ствари од член 1 од оваа одлука се даваат на трајно користење на Државниот универзитет во Тетово, без надомест.

Член 3

Министерот за образование и наука склучува договор со ректорот на Државниот универзитет во Тетово, со кој се уредуваат правата и обврските за движните ствари од член 1 на оваа одлука.

Член 4

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 41-471/1
2 април 2013 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски, с.р.**

1204.

Врз основа на Договорот за слободна трговија меѓу Република Македонија и Република Турција, Договорот за слободна трговија меѓу Република Македонија и Украина, Договорот за слободна трговија меѓу Република Македонија и ЕФТА државите, Договорот за изменување и пристапување кон Централно-европскиот договор за слободна трговија меѓу Република Албанија, Босна и Херцеговина, Република Хрватска, Република Македонија, Република Молдова, Република Црна Гора, Република Србија и Времената административна мисија на Обединетите нации на Косово, во име на Косово, Спогодбата за стабилизација и асоцијација меѓу Република Македонија и земјите членки на Европската унија, Протоколот за пристапување на Република Македонија во Светската трговска организација и член 36 став 3 од Законот за Владата на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр.59/00, 12/03, 55/05, 37/06, 115/07, 19/08, 82/08, 10/10, 51/11 и 15/13), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 2.4.2013 година, донесе

О Д Л У К А
ЗА ДОПОЛНУВАЊЕ НА ОДЛУКАТА ЗА НАЧИ-
НОТ И ПОСТАПКАТА ПРИ РАСПРЕДЕЛБА НА
СТОКИ ВО РАМКИТЕ НА ТАРИФНИ КВОТИ

Член 1

Во Одлуката за начинот и постапката при распределба на стоки во рамките на тарифни квоти („Службен весник на Република Македонија“ бр. 101/07, 168/08, 26/10, 6/11, 122/11 и 5/12 и 53/12) во член 5 став 3, по алинеја 13 се додаваат три нови алинеи 14,15 и 16 кои гласат:

- „ - Царинска испостава Кафасан,
- Царинска испостава Табановце,
- Царинска испостава Мецитлија. “

Член 2

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 41 - 2006/1
2 април 2013 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски, с.р.**

1205.

Врз основа на член 38 став 1 алинеја 2 од Законот за концесии и јавно приватно партнерство („Службен весник на Република Македонија“ бр. 6/2012), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 2.4.2013 година донесе

О Д Л У К А
ЗА ПОНИШТУВАЊЕ НА ПОСТАПКАТА ЗА ДО-
ДЕЛУВАЊЕ НА КОНЦЕСИИ ЗА ЕКСПЛОАТАЦИ-
ЈА НА МИНЕРАЛНИ СУРОВИНИ ПО ЈАВЕН ПО-
ВИК ЗА ДОДЕЛУВАЊЕ НА КОНЦЕСИИ ЗА ЕК-
СПЛОАТАЦИЈА НА МИНЕРАЛНИ СУРОВИНИ

1. Со оваа одлука се поништува постапката за доделување на концесија за експлоатација на минерална суrowина - мермер на локалитетот “Падалиште” – општи-

на Гостивар, објавена со Јавниот повик за доделување на концесии за експлоатација на минерални сировини („Службен весник на Република Македонија“ бр. 05/13).

2. Постапката за доделување на концесија за експлоатација на минерална сировина од точка 1 на оваа одлука се поништува со оглед дека за објавениот локалитет од точка 1 на оваа одлука нема пристигнато ниту една понуда до истекот на рокот за доставување на понуди.

3. Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 41 - 2027/
2 април 2013 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски, с.р.**

1206.

Врз основа на член 52 од Законот за управување со конфискуван имот, имотна корист и одземени предмети во кривична и прекршочна постапка („Службен весник на Република Македонија“ бр.98/2008 и 145/2010), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 5.3.2013 година, донесе

О Д Л У К А

**ЗА ДАВАЊЕ СОГЛАСНОСТ НА РЕШЕНИЕТО ЗА
ОТСТАПУВАЊЕ НА ОДЗЕМЕНИ ПРЕДМЕТИ СО
ПРАВОСИЛНА ОДЛУКА НА МИНИСТЕРСТВО
ЗА ТРУД И СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА**

Член 1

Со оваа одлука се дава согласност на Решението за отстапување на одземени предмети со правосилна одлука на Министерство за труд и социјална политика, бр. 07-1324/1.

Член 2

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 41 - 2449/11
5 март 2013 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
м-р **Никола Груевски, с.р.**

1207.

Врз основа на член 7 алинеја 7 од Законот за надворешни работи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 46/2006, 107/2008 и 26/2013), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 27.3.2013 година, донесе

О Д Л У К А

**ЗА ЕДНОСТРАНО ВРЕМЕНО УКИНУВАЊЕ НА ВИЗИТЕ
ЗА КРАТКОРОЧЕН ПРЕСТОЈ ЗА ДРЖАВЈАНИТЕ
НА ТАЈВАН**

Член 1

Со оваа одлука еднострано, за периодот од 1 април 2013 година до 31 март 2018 година, се укинуваат визите за влез и престој во Република Македонија до 90 дена во текот на секој шестмесечен период, сметано од де-

нот на првото влегување, за државјаните на Тајван, носителите на тајвански патни исправи во кои е впишан и бројот на личната карта.

Член 2

Се задолжува Министерството за надворешни работи да ја спроведе оваа одлука.

Член 3

Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 41 - 2378/1
27 март 2013 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
м-р **Никола Груевски, с.р.**

1208.

Врз основа на член 47, став 2 од Законот за организација и работа на органите на државната управа („Службен весник на Република Македонија“ бр. 58/2000, 44/2002, 82/2008, 167/2010 и 51/2011), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 2 април 2013 година, донесе

Р Е Ш Е Н И Е

**ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ ОД ДОЛЖНОСТА ДИРЕКТОР
НА АГЕНЦИЈАТА ЗА МЛАДИ И СПОРТ**

1. Лазар Поповски се разрешува од должноста директор на Агенцијата за млади и спорт, на негово барање, заклучно со 7 април 2013 година.

2. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Број 23-2187/3
2 април 2013 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
м-р **Никола Груевски, с.р.**

1209.

Врз основа на член 47, став 2 од Законот за организација и работа на органите на државната управа („Службен весник на Република Македонија“ бр. 58/2000, 44/2002, 82/2008, 167/2010 и 51/2011), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 2 април 2013 година, донесе

Р Е Ш Е Н И Е

**ЗА ИМЕНУВАЊЕ В.Д. ДИРЕКТОР НА
АГЕНЦИЈАТА ЗА МЛАДИ И СПОРТ**

1. За вршител на должноста директор на Агенцијата за млади и спорт, се именува Александар Пујовски, сметано од 8 април 2013 година.

2. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Број 23-2476/1
2 април 2013 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
м-р **Никола Груевски, с.р.**

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЕКОНОМИЈА

1210.

Врз основа на член 57 став 2 од Законот за туристичката дејност ("Службен весник на Република Македонија" бр. 62/04, 89/08, 12/09, 17/11, 47/11, 53/11 и 123/12), министерот за економија донесе

ПРАВИЛНИК ЗА НАЧИНОТ, ВИДОТ И ВИСИНАТА НА СУБВЕНЦИИТЕ

ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој правилник се пропишува начинот, видот и висината на субвенциите на странскиот организиран туристички промет.

Член 2

(1) Со цел поттикнување на надворешниот организиран туристички промет, туроператори и туристички агенции (во понатамошен текст: организатори) можат да остварат субвенции за престој на странски туристи во Република Македонија на дел од трошоците за остварен организиран туристички воздушен, патен и железнички превоз во тековната година (во натамошниот текст субвенции).

(2) Под туроператори и туристички агенции од став (1) од овој член не се сметаат субјектите од член 6 од Законот за туристичка дејност.

Член 3

(1) Субвенција можат да остварат организатори на пакет аранжмани за странски туристи (во понатамошниот текст: Програма) која вклучува:

- Престој во Македонија со најмалку остварени три ноќевања со доручек, во сите сместувачки капацитети во кој професионално се нудат угостителски услуги (во понатамошниот текст: категоризирани сместувачки објекти), освен за сместување кај издавачите на соби и апартмани кои немаат пријавено вршење на туристичка дејност и немаат категоризација на истите;

- Организиран групен превоз, со посебно закупени автобуси, авиони или закупени минимум десет места во воз од местото на поаѓање на групата до местото на користење на услугата во сместувачкиот објект и враќање на групата на иста релација (возењето со автобус, авион и воз за време на престојот во Македонија не се вклучени);

- Организиран групен превоз на редовни авионски линии или редовен железнички и автобуски сообраќај со доаѓање и враќање на групата (најмалку десет лица во група);

- Комбинирана тура - организиран групен превоз во комбинација со две превозни средства како главни превозни средства (авион, автобус или воз) при што, превозното средство во доаѓање на одредената дестинација се смета за главно и за него се поднесува барање и

- Кружни тури (со минимум едно ноќевање во трета земја) кои се организираат во земјите од регионот (нај-

малку десет лица во група) со организиран превоз при поаѓање и заминување на авион, автобус или воз доколку се остварат најмалку две ноќевања со услуга, ноќевање со доручек во Република Македонија.

(2) Ако повеќе организатори на патувањето користат исто превозно средство целосно закупено, барање за субвенција може да поднесе организаторот кој е закупопримач, со тоа што ќе поднесе целосна документација од сите организатори.

(3) По исклучок од став (3) на овој член барање за субвенција може да поднесе посебно секој организатор со писмена согласност од организаторот кој го закупил целосно превозното средство.

БАРАЊЕ И ПОТРЕБНА ДОКУМЕНТАЦИЈА ЗА СУБВЕНЦИИ ЗА ОДДЕЛЕН ВИД НА ПРЕВОЗ

Член 4

За добивање на субвенции од член 2 на овој правилник, организаторите доставуваат:

1) За автобуски превоз:

- Барање за субвенција за програмата за одмор во странскиот патнички автобуски туристички промет на Образец СУ -1 кој е даден во Прилог 1 и е составен дел на овој правилник;

- Копија од договорот со автобускиот превозник, копија од патниот налог за посебен автобуски превоз или сметка или фотокопија од сметката на превозникот од кои се видливи податоците за: местото на поаѓање и пристигнување на групата, бројот на седишта во автобусот, датата на извршениот превоз и остварениот број километри и

- интербус листа со видливи податоци за странските туристи и граничните премини.

2) За авионски превоз:

- Барање за субвенција за програмата за одмор во странскиот воздушен туристички промет на Образец СУ-2 кој е даден во Прилог 2 и е составен дел на овој правилник;

- Копија од договор со авионскиот превозник за закуп на авион од која се видливи податоците за: број на седишта во авионот, место на поаѓање и слетување на авионот, број на планирани летови;

- Копија од дневниот извештај за летовите на домашните аеродроми како и потврда за извршено доаѓање на чартер летови;

- Копија на договор или понуда од авиопревозникот или сметка или фотокопија од сметката од авионскиот превозник или копија од авионската карта кај редовните линии и

- листа на летање со обележани странски туристи и прецизно одредување на сместувачкиот капацитет, за кои се поднесува барањето за субвенција.

3) За железничкиот превоз:

- Барање за субвенција на програмата за одмор во странскиот железнички туристички промет на Образец СУ-5 кој е даден во Прилог 5 и е составен дел на овој правилник и

- Копија од договорот со железница за закуп на вагон.

4) За комбинирани тури во Македонија и кружни тури во регионот:

- Барање за субвенција за комбинирани тури и кружни тури во регионот на Образец СУ-6 кој е даден во Прилог 6 и е составен дел на овој правилник;

- Копија од групата за која се однесува барањето;

- Копија на договорот со македонска туристичка агенција или потврда за тура од странска агенција со македонска туристичка агенција од каде треба да се види, дали македонска туристичка агенција работи во име и за сметка на странската агенција или е организатор кој продава програма на странската агенција и

- интербус листа со видливи податоци за странските туристи и граничните премини.

Член 5

Организаторите кои бараат да добијат субвенции, до Агенцијата за промоција и поддршка на туризмот во Република Македонија, освен барањето и документацијата за секој одделен вид на превоз согласно член 4 на овој правилник, ја доставуваат и следната документација:

- Копија од договор за закуп на капацитети со трговското друштво кое работи како сместувачки објект и кои имаат услуга најмалку ноќевање со доручек;

- Ако сместувачките објекти се закупени од македонските туристички агенции потребно е да се достават: копија од договор помеѓу македонските туристички агенции и сместувачкиот објект како и договор помеѓу македонските туристички агенции со угостителските објекти во кои се дава услугата, сметките од наведениот угостителски објект за извршена услуга исхрана од кои јасно се гледаат податоците за датумот, количината и видот на извршените услуги;

- Заверената листа на странски туристи и потврдата за извршеното плаќање на сместувачкиот објект или македонските патнички агенции од кои се закупени капацитетите за користените услуги на образец СУ-3 кој е даден во Прилог 3 и е составен дел на овој правилник;

- За секоја група потребно е да приложи и доказ за платена туристичка такса (извод или вирман) заверен од сместувачките објекти, на образец СУ-4 кој е даден во Прилог 4 и е составен дел на овој правилник, а за странските туристи за кое сместувањето е закупено од македонска туристичка агенција во сместувачки објект од типот на соба и апартмани од физички лица, Образецот СУ-4 кој треба да биде заверен од туристичкото биро/туристичка агенција во местото каде што туристите престојувале (доколку постои);

- Кај поголемите програми за авионски и патнички превоз наместо заверена листа на странски туристи се доставува листа на летање или хотелска листа заверена од страна на сместувачкиот објект или македонска туристичка агенција, за што се доставува доказ дека сите обврски се подмирени, заверен вирман и копија од банкарски извод и

- Извод од банка за девизниот прилив за странските туроператори, агенции или организатори на патувањето по извршената уплата.

НАЧИН НА СУБВЕНЦИОНИРАЊЕ

Член 6

(1) Рокови за поднесување на барањата за добивање на субвенција кои се поднесуваат до Агенцијата за промоција и поддршка на туризмот во Република Македонија се:

- 60 дена од заминување на групата за сите видови барања за периодот од 01.01. до 30.09. во тековната година и

- 30 дена од заминување на групата за сите видови барања за периодот од 01.10. до 31.12. во тековната година.

(2) За барањата кои се доставени со непотполна документација, органот кој ја води постапката, до барателот доставува известување со определување на рок за дополнување на барањето и доколку странката не постои согласно известувањето барањето се одбива.

(3) Барањата кои се доставени по истекот на роковите од став (1) од овој член се одбиваат.

ОПФАТ И ПЕРИОД НА СУБВЕНЦИОНИРАЊЕ

Член 7

Субвенцијата се применува за сите програми од член 3 на овој правилник и реализирани поаѓања за:

- а) цел период на изведба на програмата и
- б) за кружни тури во текот на целата година.

ВИСИНА НА СУБВЕНЦИИ ЗА АВТОБУСКИ ПРЕВОЗ

Член 8

(1) Субвенцијата може да се оствари само за однапред закупен автобус за реализација на програмата од член 3 на ова упатство и тоа за:

а) Албанија, Бугарија, Србија, Косово, Грција, Црна Гора, Босна и Херцеговина:

- 10 Евра во денарска противвредност по странски турист

б) Турција, Романија, Унгарија, Словенија, Хрватска:

- 15 Евра во денарска противвредност по странски турист

в) Сите останати земји:

- 20 Евра во денарска противвредност по странски турист

(2) За доставното возење, празното возење од местото на поаѓање на групата и возењето за време на престојот во дестинацијата, не се добиваат субвенции.

(3) Субвенција не може да се добие за автобуски трансфери од аеродромите до сместувачките објекти.

ВИСИНА НА СУБВЕНЦИИ ЗА ВОЗДУШЕН ПРЕВОЗ

Член 9

(1) Субвенција за авионскиот превоз по остварен странски турист организаторот може да добие со закуп на авион во целост, дел од авионот или за најмалку десет странски туристи кои сообраќаат на редовна авионска линија.

(2) Висината на субвенцијата по пристигнат странски турист изнесува:

а) од европски дестинации, освен за земјите од Бенелукс, Финска, Норвешка, Данска, Шведска, Русија и Украина 25 Евра во денарска противвредност

б) за земјите од Бенелукс (Белгија, Холандија, Луксембург), Финска, Норвешка, Данска, Шведска, Русија, Украина, Обединети Арапски Емирати и Јапонија висината на субвенцијата изнесува 65 евра во денарска противвредност и

б) од интерконтинентални дестинации (Северна и Јужна Америка, Австралија и далечен Исток) 45 Евра во денарска противвредност.

ВИСИНА НА СУБВЕНЦИИ ЗА ЧАРТЕР ПРЕВОЗ

Член 10

(1) За аранжманите по програмите од член 3 на овој правилник, за чартери, субвенцијата изнесува 25 евра во денарска противвредност по донесен странски турист за сите воздухопловни пристаништа во Република Македонија.

(2) По исклучок од став (1) од овој член, за земјите од Бенелукс (Белгија, Холандија, Луксембург), Финска, Норвешка, Данска, Шведска, Русија, Украина, Обединети Арапски Емирати и Јапонија висината на субвенцијата изнесува 65 евра во денарска противвредност.

(3) За чартер ланецот по исклучок од став (1) на овој член може да се одобри, превозот на првата група при доаѓање односно последната група при одоѓање, агенцијата да може да го организира со друго превозно средство, при што за таа група се добива субвенција во износ од 15 евра во денарска противвредност по реализиран странски турист.

(4) Субвенцијата за чартер се добива и за странски туристи кои имаат организиран престој во сместувачки објекти најмалку три дена со услуга ноќевање со доручек.

(5) Субвенција за чартер можат да добијат само организатори кои чартерот ќе го организираат на сопствен ризик. Ако чартерот го организира странска воздухопловна компанија на сопствен ризик, а организаторите на патувањата закупат дел од чартерот, субвенцијата може да добијат само доколку за закупените минимум десет места има пакет аранжман со минимум престој три дена на услуга ноќевање со појадок, а нема да може да добие воздухопловната компанија.

(6) Ако повеќе организатори користат ист чартер авион, барање за субвенција поднесува организаторот закупопримател со целокупна документација од сите организатори.

(7) По исклучок од став (5) на овој член, барање за субвенција може да поднесе секој организатор посебно со писмена согласност на организаторот кој го закупил чартерот во целост.

(8) Барање за субвенција се поднесува за секоја дестинација/аеродром и секој лет. Во случај на неможност за слетување на договорениот аеродром од технички или други оправдани причини, ќе се признае слетување на најблискиот аеродром со доказ за причините за промена на аеродромот. За последен празен лет не може да се добие субвенција.

ВИСИНА НА СУБВЕНЦИИ ЗА ЖЕЛЕЗНИЧКИ ПРЕВОЗ

Член 11

(1) За железничкиот превоз висината на субвенцијата изнесува 15 евра во денарска противвредност по донесен странски турист.

(2) Субвенција може да се добие за закупен цел воз (чартер), закупен вагон или минимум закупени десет места на редовна линија на возот. Барањата за субвенции се поднесуваат за секое одредиште и секое возење.

(3) Субвенција може да се добие и за автобуските трансфери од железничката станица до сместувачкиот капацитет доколку сместувачкиот капацитет е во град во кој нема железничка станица.

ВИСИНА НА СУБВЕНЦИИ ЗА КОМБИНИРАН ПРЕВОЗ

Член 12

(1) За комбинираниите тури кои опфаќаат авионски превоз при доаѓање во дестинацијата, висината на субвенцијата изнесува 15 евра во денарска противвредност по донесен странски турист.

(2) За комбинираниите тури кои опфаќаат автобуски превоз при доаѓање во дестинацијата, висината на субвенцијата изнесува 10 евра во денарска противвредност по донесен странски турист.

ВИСИНА НА СУБВЕНЦИИ ЗА КРУЖНИ ТУРИ ВО РЕГИОНОТ

Член 13

(1) Организаторот може да добие субвенција за организирани групни (минимум десет лица во група) кружни тури во регионот за странски туристи кои во Република Македонија доаѓаат со автобус или авион, односно во Република Македонија ќе остварат најмалку две ноќевања со доручек на кружните тури со престој во Република Македонија.

Кружните тури во регионот треба да опфатат најмалку едно ноќевање во друга земја во регионот.

(2) Висината на субвенцијата од став (1) на овој член изнесува 15 Евра во денарска противвредност по донесен странски турист.

(3) За кружните тури организаторот не може да добие субвенција по друг основ од овој правилник.

ИСПЛАТА НА СУБВЕНЦИИТЕ

Член 14

Субвенцијата се пресметува во денари. По одбивањето на банкарските трошоци, Агенцијата за промоција и поддршка на туризмот во Република Македонија, пресметаниот денарски износ на субвенцијата ја уплаќа на организаторот на сметката во странство во националната валута во земјата во која организаторот има седиште, односно по налог на организаторот.

ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 15

Со денот на влегувањето во сила на овој правилник престанува да важи Упатството за субвенционирање на странскиот организиран туристички промет ("Службен весник на Република Македонија" бр. 21/10, 2/11 и 14/12).

Член 16

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 13-2083/3
5 април 2013 година
Скопје

Министер,
Валџон Сараџини, с.р.

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЕКОНОМИЈА

ПРИЛОГ 1

Образец СУ - 1

БАРАЊЕ ЗА СУБВЕНЦИЈА ЗА ПРОГРАМАТА ЗА ОДМОР ВО СТРАНСКИОТ ПАТНИЧКИ
АВТОБУСКИ ТУРИСТИЧКИ ПРОМЕТ

Бр. _____

1. Име и седиште на агенцијата _____

2. Име и седиште на сместувачкиот објект во кој организирано се упатуваат туристи _____

3. Место на поаѓање на групата _____

4. Дата а) поаѓање на групата _____

б) враќање на групата _____

5. Времетраење на престојот на групата во туристичкото место _____

6. Име и седиште на превозникот _____

7. Регистарски број на автобусот _____

8. Вкупен број на седишта во автобусот _____

9. Вкупен број на туристи во групата _____

10. Износ на бараната субвенција:

Од која држава доаѓаат туристите _____

Број на туристите _____ x _____ ден = _____ ден

11. Име и седиште на банката и број на сметката на агенцијата _____

Прилог: Копија од договорот за закуп со превозникот, копија од патниот налог за посебен автобуски превоз или фотокопија од сметката на превозникот од кои се видливи податоците за : место на поаѓање и пристигнување на групата, бројот на седишта во автобусот, датата на извршениот превоз и остварениот број километри, извод за платена ф-ра на превозникот.

МЕСТО И ДАТА НА ПОДНЕСУВАЊЕ
НА БАРАЊЕТОПЕЧАТ И ПОТПИС
НА БАРАТЕЛОТ

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЕКОНОМИЈА

ПРИЛОГ 2

Образец СУ – 2

**БАРАЊЕ ЗА СУБВЕНЦИЈА ЗА ПРОГРАМАТА ЗА ОДМОР ВО СТРАНСКИОТ ВОЗДУШЕН
ТУРИСТИЧКИ ПРОМЕТ**

БР. _____

1. Име и седиште на агенцијата

2. Име и седиште на сместувачкиот објект во кој организирано се упатуваат туристи

3. Место на полетување _____

4. Место на слетување _____

5. Број на летот и датум

а) поаѓање на групата _____

б) враќање на групата _____

6. Времетраење на престојот на групата во туристичкото место

7. Име и седиште на воздушниот превозник

8. Вид на авионот и договорен број на седишта

- чартер летови _____

- редовни линии _____

9. Број на патници во групата _____

10. Износ на бараната субвенција _____

а) број на остварени патници во воздушниот превоз со чартер линија

_____ x _____ ден = _____ ден

б) број на остварени патници при редовна линија

_____ x _____ ден = _____ ден

11. Име и седиште на банката и број на сметка на агенцијата

Прилог:

- Кај целосен закуп на авионот копија од договор со авионскиот превозник од кој се видливи податоците за: место на поаѓање и слетување на авионот, број на седишта во авионот, број на планирани летови (со првото барање);
- Копија од дневниот извештај за летовите на домашните аеродроми како и потврда за извршено доаѓање на чартер летови;
- Кај редовните линии копија од договор или понуда од авиопревозникот или сметка или копија од сметка од авиопревозникот или копија од авионската карта.

МЕСТО И ДАТА НА ПОДНЕСУВАЊЕ
НА БАРАЊЕТО

ПЕЧАТ И ПОТПИС
НА БАРАТЕЛОТ

ПРИЛОГ 3

Образец СУ – 3

ПОТВРДА

Со која се потврдува дека туристичката агенција _____
ја подмирила обврската за давање услуги од Програмата врз основа на
_____услугата за број на гости _____ према
долунаведениот попис, кои престојувале во сместувачкиот објект
_____ во
периодот од _____ 20 ____ год. до _____ 20 ____ год.

Попис на гости

1. _____ 31.
2. _____ 32.
3. _____ 33.
4. _____ 34.
5. _____ 35.
6. _____ 36.
7. _____ 37.
8. _____ 38.
9. _____ 39.
10. _____ 40.
11. _____ 41.
12. _____ 42.
13. _____ 43.

14. _____ 44.

15. _____ 45.

16. _____ 46.

17. _____ 47.

18. _____ 48.

19. _____ 49.

20. _____ 50.

21. _____ 51.

22. _____ 52.

23. _____ 53.

24. _____ 54.

25. _____ 55.

26. _____ 56.

27. _____ 57.

28. _____ 58.

29. _____ 59.

30. _____ 60.

МЕСТО И ДАТА_____
ПЕЧАТ НА СМЕТУВАЧКИОТ КАПАЦИТЕТ
И ПОТПИС НА ОДГОВОРНОТО ЛИЦЕ

ПРИЛОГ 4

Образец СУ – 4

ПОТВРДА

Туристичкото биро (друга институција) _____

Потврдува дека за гостите сместени во објектите од типот соби и апартмани е
извршена пријава на престојот и е платена такса за привремен престој.

Попис на гости

1. _____	8. _____
2. _____	9. _____
3. _____	10. _____
4. _____	11. _____
5. _____	12. _____
6. _____	13. _____
7. _____	14. _____

МЕСТО И ДАТА_____
ПЕЧАТ НА ТУРИСТИЧКОТО БИРО
ПОТПИС НА ОДГОВОРНОТО ЛИЦЕ

- Под сместувачки објекти се сметаат сите сместувачки објекти кои се категоризирани и регистрирани за комерцијално работење.
- Ако изнајмувањето на капацитетот, со најмалку услуга ноќевање со доручек, е извршено преку македонска туристичка агенција истата го заверува образецот СУ – 4
- За гостите за кои сместувањето е закупено од македонска туристичка агенција, во сместувачки објекти од типот соба или апартман, заверка на пријавениот престој и плаќање на туристичката такса за гостите од листата врши и туристичкото биро во местото каде што туристите престојувале.

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЕКОНОМИЈА

ПРИЛОГ 5

Образец СУ – 5

**БАРАЊЕ ЗА СУБВЕНЦИЈА ЗА ПРОГРАМАТА ЗА ОДМОР ВО СТРАНСКИОТ ЖЕЛЕЗНИЧКИ
ТУРИСТИЧКИ ПРОМЕТ**

Бр. _____

1. Име и седиште на Агенцијата _____

2. Име и седиште на сместувачкиот објект во кој организирано се упатуваат туристи

3. Место на поаѓање на групата _____

4. Дата и време на а) поаѓање на групата _____

б) враќање на групата _____

5. Место на доаѓање на групата _____

6. Времетраење на престојот на
групата во туристичкото место _____

7. Вкупен број на туристи во групата _____

11. Износ на бараната субвенција за железнички превоз

Остварен број на туристи _____ x _____ ден =
_____ ден12. Име и седиште на банката и број на сметката на агенцијата

Прилог: Копија од договорот со железница за закуп на вагон или фотокопија од сметката на железничкиот превоз од кои се видливи податоците за: место на поаѓање и пристигнување на групата, бројот на седишта во вагонот и датата на извршениот превоз.

МЕСТО И ДАТА НА ПОДНЕСУВАЊЕ
НА БАРАЊЕТО

ПЕЧАТ И ПОТПИС НА БАРАТЕЛОТ

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЕКОНОМИЈА

ПРИЛОГ 6

Образец СУ – 6

БАРАЊЕ ЗА СУБВЕНЦИЈА ЗА КОМБИНИРАНИ ТУРИ И КРУЖНИ ТУРИ ВО РЕГИОНОТ

БР. _____

1. Име и седиште на агенција

2. Вид на превозно средство кое се користи за доаѓање во Р. Македонија

3. Место на почеток / завршување на кружната тура

4. Датум на почеток / завршување на турата

5. Име и седиште на сместувачките објекти во кои престојувале туристите во текот на кружните тури

- а) _____
б) _____
в) _____
г) _____
д) _____
е) _____

6. Вкупно траење на турата (број на ноќевања со доручек)

7. Име и седиште на автобускиот превозник

8. Име и седиште на авионскиот превозник

9. Износ на бараната субвенција

број на остварени патници _____ x _____ ден =
_____ ден

10. Име и седиште на банката и број на сметка на агенцијата

МЕСТО И ДАТА НА ПОДНЕСУВАЊЕ
НА БАРАЊЕТО

ПЕЧАТ И ПОТПИС НА БАРАТЕЛОТ

АГЕНЦИЈА ЗА ХРАНА И ВЕТЕРАНАРСКА МЕДИЦИНА

1211.

Врз основа на член 28 став (6) од Законот за безбедност на храна на Република Македонија“ бр. 157/10, 53/11 и 1/12), директорот на Агенцијата за храна и ветеринарна медицина донесе

**П Р А В И Л Н И К
ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ПРАВИЛНИКОТ ЗА ОПШТИ И ПОСЕБНИ БАРАЊА ЗА БЕЗБЕДНОСТ НА
ХРАНАТА ЗА ЖИВОТНИ**

Член 1

Во Правилникот за општи и посебни барања за безбедност на храна на Република Македонија“ бр. 149/12), Прилогот 12 се заменува со Правилникот за општи и посебни барања за безбедност на храна на Република Македонија“.

Член 2

Овој Правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавување во Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 11 - 867/3
4 март 2013 година
Скопје

Прилог

Токсини и токсигени габички

Миксотоксини (Mixotoksini)	Производи наменети за исхрана на животни	Вредности во mg/kg (ppm) во однос на храната за животни со влага во содржина од 12%
Афлатоксин (Aflatoxin)	– Храна за животни кои не се наменети за исхрана на луѓе и од кои не се добиваат производи за исхрана на луѓе	0,05
Деоксиниваленол (Deoxynivalenol)	Сировини на храна за животни (*)	
	– Жита и производи од жита (**) со исклучок на нус-производи од пченка	8
	– Нус-производи од пченка	12
	Дополнителна и комплетна храна за животни со исклучок на:	5
	– Дополнителна и комплетна храна за животни за свињи	0,9
	– Дополнителна и комплетна храна за животни за телиња (< 4 месеци), јагниња и јариња	2
Зеараленон (Zearalenone)	Сировини на храна за животни (*)	
	– Жита и производи од жита (**) со исклучок на нус-производи од пченка	2
	– Нус-производи од пченка	3
	Дополнителна и комплетна храна за животни	
	– Дополнителна и комплетна храна за животни за прасиња и женски прасиња (млади маторици)	0,1
	– Дополнителна и комплетна храна за животни за маторици и свињи за тов	0,25
Охратоксин А (Ochratoxin A)	– Дополнителна и комплетна храна за животни за телиња, млечни говеда, овци (вклучувајќи јагне) и кози (вклучувајќи јариња)	0,5
	Сировини на храна за животни (*)	
	– Жита и производи од жита (**) со исклучок на нус-производи од пченка	0,25
	Дополнителна и комплетна храна за животни	
	– Дополнителна и комплетна храна за животни за свињи	0,05
Фумонисин В1 + В2 (Fumonisin B1 + B2)	– Дополнителна и комплетна храна за животни за живина	0,1
	Сировини на храна за животни (*)	
	– пченка и производи од пченка (***)	60
	Дополнителна и комплетна храна за животни:	
	– свињи, коњи (Еквиди), зајци и домашни миленици	5
	– риби	10
	– живина, теле (< 4 месеци), јагниња и јариња	20
	– возрасни преживари (> 4 месеци) и визон	50

- (*) Посебно внимание треба да се посвети на житата и производите од жита со кои се користат за директна исхрана на животните бидејќи нивната употреба во дневните порции не смее да доведе животните да се изложени на повисоко ниво од овие микотоксини од соодветните нивоа на изложеност, каде само целата храна за животни се користи во дневните порции.
- (**) Терминот жита и производи од жита вклучува не само крмни смески наведени под наслов 1 'Житни зрна, нивни производи и нус-производи' од не ексклузивната-листа на главни крмни смески наведени во делот Б од Анексот на Директивата на Советот 96/25/ЕК на 29 Април 1996 на прометот и употребата на храната за животни (OJ L 125, 23.5.1996, р. 35) но исто така и други крмни смеси добиени од жита особено храна за
- (***) животни добиена од житни растенија и сирова храна за животни.
- (***) Терминот 'Пченка и производи од пченка' вклучува не само крмни смески добиени од пченка наведени под наслов 1 'Житни зрна, нивни производи и нус-производи од не ексклузивната- лист на главната крмна смеска наведени во Анекс, дел Б од Директивата 96/25/ЕК но исто така и други крмни смеси добиени од пченка особено храна за животни добиена од пченка и сирова храна за животни.

1212.

Врз основа на член 57 став (1) алинеја 2 од Законот за ветеринарно здравство ("Службен весник на Република Македонија" бр. 113/07, 24/11, 136/11 и 123/12), директорот на Агенцијата за храна и ветеринарство донесе

НАРЕДБА

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА НАРЕДБАТА ЗА ИЗВРШУВАЊЕ НА ВETERИНАРНИТЕ МЕРКИ И КОНТРОЛИ ЗА ЗАШТИТА НА ЈАВНОТО ЗДРАВСТВО ОД КОНТАМИНЕНТИ ИЛИ РЕЗИДУИ КОИ СЕ ПРЕНЕСУВААТ ОД ЖИВОТНИТЕ ИЛИ ПРОИЗВОДИТЕ ОД ЖИВОТИНСКО ПОТЕКЛО ВО 2013 ГОДИНА

Член 1

Во Наредбата за извршување на ветеринарните мерки и контроли за заштита на јавното здравство од контаминенти или резидуи кои се пренесуваат од животните или производите од животинско потекло во 2013 година ("Службен весник на Република Македонија" бр. 9/13 и 27/13), членот 6-а се менува и гласи:

1) Операторите со млеко треба да воспостават процедури со кои ќе обезбедат исполнувањето на барања за максималните нивоа на микотоксини од Правилникот за општи барања за безбедност на храната Табела бр. 5 точка 1.3. (афлатоксин М 1) кои треба да вклучуваат и лабораториско испитување при прием на суровото млеко во објектите за преработка на млеко.

2) Лабораториското испитување од став (1) на овој член треба да се врши со метод на репрезентативен примерок најмалку еднаш неделно под надзор на официјалниот ветеринар.

Член 2

Оваа наредба влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 11 - 925/3
5 април 2013 година
Скопје

Директор,
Дејан Рунтевски, с.р.

РЕГУЛАТОРНА КОМИСИЈА ЗА ЕНЕРГЕТИКА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

1213.

Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија, врз основа на член 22, точка 3 од Законот за енергетика („Службен весник на РМ“ бр. 16/2011 и 136/2011) и членовите 5 и 6 од Тарифниот систем за продажба на природен гас на тарифни потрошувачи („Службен весник на РМ“ бр. 94/2005, 43/2010, 9/12, 13/12 и 90/12), постапувајќи по Барањето на „МАКПЕТРОЛ ПРОМ-ГАС“ ДООЕЛ-Скопје за утврдување на продажната цена на природниот гас за април 2013 година, на седницата одржана на 11 април 2013 година, донесе

ОДЛУКА

**ЗА УТВРДУВАЊЕ НА ПРОДАЖНА ЦЕНА НА
ПРИРОДЕН ГАС ЗА МЕСЕЦ АПРИЛ
ОД 2013 ГОДИНА**

Член 1

На „МАКПЕТРОЛ ПРОМ-ГАС“ - Скопје, како вршител на енергетската дејност Снабдување со природен гас на тарифни потрошувачи приклучени на системот за пренос на природен гас, продажната цена на природниот гас за месец април од 2013 година, се утврдува да изнесува 27,5461 ден/нм³.

Продажната цена на природниот гас од ставот 1 на овој член, ги содржи трошоците сврзани со набавката на природниот гас (набавната цена се состои од фактурна цена на природниот гас со вклучени зависни трошоци) во износ од 27,2503 ден/нм³ и цена за услугата снабдување на тарифните потрошувачи непосредно приклучени на системот за пренос на природен гас во износ од 0,2958 ден/нм³.

Продажната цена на природниот гас од ставот 1 на овој член, не ја содржи цената за услугите пренос и управување со системот за пренос на природниот гас во износ од 1,2465 ден/нм³, а која се однесува за тарифните потрошувачи непосредно приклучени на системот за пренос на природен гас.

Надоместокот кој што треба да го платат тарифните потрошувачи непосредно приклучени на системот за пренос на природен гас, во согласност со ставовите 1 и 3 на овој член, за месец април 2013 година во кој не е содржан данокот на додадена вредност изнесува 28,7926 ден/нм³.

Данокот на додадена вредност за вкупниот надоместок на цената на природниот гас за месец април од 2013 година, утврден во ставот 4 на овој член, изнесува 5,1827 ден/нм³.

Вкупниот надоместок кој што треба да го платат тарифните потрошувачи непосредно приклучени на системот за пренос на природен гас, во согласност со став 4 и 5 на овој член, за месец април од 2013 година изнесува 33,9753 ден/нм³.

Член 2

Продажната цена на природниот гас од членот 1 на оваа Одлука е утврдена со примена на продажен курс на САД доларот од 48,1100 денари за еден САД долар, за месец март од 2013 година, согласно заклучницата за купопродажба на девизи.

Член 3

Жалбата изјавена против оваа Одлука не го одлага нејзиното извршување.

Член 4

Оваа Одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

УП1 Бр. 08-54/13
11 април 2013 година
Скопје

Претседател,
Димитар Петров, с.р.

МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРУД И СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА

1214.

Врз основа на членот 10 од Законот за исплата на платите во Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 70/94, 62/95, 33/97, 50/01, 26/02, 46/02, 37/05, 121/07, 161/08, 92/09, 97/10, 11/12 и 145/12), Министерството за труд и социјална политика

ОБЈАВУВА

1. Стапката на трошоците на живот за месец март 2013 година, во однос на месец февруари 2013 година, е повисока за 0,1%.

2. Правото на пораст на платите за месец март 2013 година, во однос на месец февруари 2013 година, за работодавачите од членот 3, став 1 од Законот за исплата на платите во Република Македонија изнесува 0,05%.

Министер,
Спиро Ристовски, с.р.

Службен весник
на Република Македонија

www.slvesnik.com.mk

contact@slvesnik.com.mk

Издавач: ЈП СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, ц.о.-Скопје
бул. „Партизански одреди“ бр. 29. Поштенски фах 51.
Директор и одговорен уредник – м-р Тони Трајанов.
Телефон: +389-2-55 12 400.
Телефакс: +389-2-55 12 401.

Претплатата за 2013 година изнесува 10.100,00 денари.
„Службен весник на Република Македонија“ излегува по потреба.
Рок за рекламации: 15 дена.
Жиро-сметка: 300000000188798.
Депонент на Комерцијална банка, АД - Скопје.
Печат: ГРАФИЧКИ ЦЕНТАР ДООЕЛ, Скопје.

ISSN 0354-1622

2013053